

P. P. 237.

A

TISZÁNINNENI EV. REF. EGYHÁZKERÜLET

1899. MÁJUS HÓ 2—4. NAPJAIN

MISKOLCZON TARTOTT TAVASZI KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE

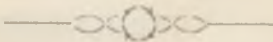
RADÁCSI GYÖRGY,

egyházkerületi papi főjegyző.

107. SZÁM.

V. H. m. c. J. G. a. k.

SÁROSPATAK.

Nyomtatta Steinfeld Jenő, az ev. ref. főiskola betűivel.

1899.

A tiszáninneni ev. ref. egyházkerület 1899. évi tavaszi közgyűlését szokott helyén, Miskolcon tartotta meg *Kun Bertalan* püspök és *Báró Vay Béla* főgondnok elnöklete alatt.

Jelen voltak, mint képviselők:

Az abauji egyházmegyéből: *Révész Kálmán* esperes; *Meczner József* egyházmegyei gondnok; *Ujj János* és *Kovács Béla* papi, *Csoma József* és *Szent-Imrey Gyula* világi tanácsbírák s *Oláh Péter* papi főjegyző.

Az alsó-borsodi egyházmegyéből: *Tóth Dániel* esperes; báró *Vay Elemér* egyházmegyei gondnok, *Makláró Károly*, *Kerekes József* papi, *Papszász Lajos*, *Szathmáry Király Pál* és *Mikuleczky István* világi tanácsbírák.

A felső-borsodi egyházmegyéből: *Vadászy Pál* esperes; *Szekrényessy Árpád* h. egyházmegyei gondnok; *Svingor József* és *Balogh István* papi, *Vladár Ervin* és gróf *Vay Tihamér* világi tanácsbírák.

A gömöri egyházmegyéből: *Nagy Pál* esperes; *Farkas Ábrahám* egyházmegyei gondnok; *Csabay Pál*, *Kupai Dénes* papi, *Bornemisza István* világi tanácsbírák; *Vattay László* papi főjegyző.

A tornai egyházmegyéből: *Ragályi Géza* esperes, *Arday Janka Dániel* papi, *Lovász Dezső* világi tanácsbírák.

Az ungi egyházmegyéből: *Szabó Endre* esperes; *Komjáthy Béla* egyházmegyei gondnok; *Virág József*, *Szabó József* papi, *Stépán László* és *Minaji István* világi tanácsbírák; *Homoky Antal* papi főjegyző.

Az alsó-zempléni egyházmegyéből: *Keresztúry József* esperes; *Gecsei Péter*, *Kónya András*, *Bálint Dezső*, papi, *Kóczán Miklós* és *Szinyei Gerzson* világi tanácsbírák.

A felső-zempléni egyházmegyéből: *Sárkány Imre* esperes; *Hajzer Endre*, *Kádár János* papi, *Dókus Ernő*, *Múndy István* világi tanácsbírák; *Hutka József* papi és *Dókus László* világi főjegyzők.

Mint egyházkerületi tanácsbírák: *Zombory Gedő*, *Kérészy Barna*, *Radácsi György*, *Idrányi Ferencz*, *Nagy Ignác* papi részről; *Debreczeni Bertalan*, *Dókus Gyula* világi részről.

A sárospataki főiskola részéről: *Fejes István* papi, *Dókus Gyula* világi aligazgató; *Szinyei Gerzson* h. akadémiai, és *Szinyei Endre* gimnáziumi igazgatók, *Nagy Gusztáv* gazdasági választmányi elnök.

A miskolczi főgimnázium részéről: *Dr. Kovács Gábor* igazgató.

A rimaszombati egyesült prot. főgimnázium részéről: *Bodor István* igazgató.

Mint jegyzők: *Radácsi György* papi fő-, *Czinke István*, *Vattay László* papi al-, *Dr. Finkey József* és *Dr. Finkey Ferencz* világi aljegyzők.

I.

Közgyűlési ügyek.

1. Kun Bertalan püspök buzgó imádságban, szíve teljességével kérvén a mérsékletnek, bölcseségnek és szeretetnek egyesítő és termékenyítő lelkét tanácskozásainkra és Isten megáldó kegyelmét egész anyaszentegyházunkra, utána pedig főgondnokunk meleg szavakkal üdvözölvén a megjelent gyűléstagokat

a közgyűlést megnyitottnak nyilvánította.

2. Az egyházmegyék képviselőinek megbízó levelei felolvasatván, a megjelent képviselők igazoltattak s Bernáth Elemér felső-zempléni, Meczner Béla alsó-zempléni, Ragályi Béla felső-borsodi egyházmegyei gondnokoknak, Bornemisza László, Tornallyai Zoltán gömöri világi tanácsbíráknak, Léway József egyházkerületi világi tanácsbírónak és Szalay László világi főjegyzőnek részint levélben, részint sürgönyileg vagy megbízottaik által kimentett elmaradása

tudomásul vétetett.

3. A gyűlés megalakulása után Radácsi György papi főjegyző olvasta fel Kun Bertalan *püspökünknek a lefolyt egyházi év minden nevezetesebb eseményéről*, kerületünk anyagi és szellemi haladásáról szóló, s a kedvezőtlen jelek daczára is megnyugtató, reménységet és bizodalmat árasztó *évi jelentését*, amely elismeréssel emlékezik mindazokról is, akik egyházkerületünk bármely vidékén nagyobb adományokkal járultak hozzá az 1898—99. egyházi év anyagi sikereihez, valamint azokról a szellemi mozgalmakról, amelyek okozói voltak részben az anyagi sikereknek is, egyúttal pedig alapúl szolgálhatnak a további kívánatos fejlődésre és haladásra nézve.

A felolvasott jelentést a közgyűlés hálás elismeréssel üdvözölvén, annak egész terjedelmében, az egyházmegyék által felterjesztett adakozásokról és építkezésekről szóló mellékleteivel leendő kinyomatását tisztelettel elhatározta.

A püspöki jelentés egész terjedelmében a következő:

Főtiszteletű egyházkerületi közgyűlés!

Midőn az 1898—99-dik egyházi év képét — hivatalos kötelességem szerint — megrajzolni kívánom: mélyen érzem, hogy alázatos és hálás szívvel kell leborúlnom a jóságos Isten kegyelme előtt, hogy engemet — a lefolyt éven át több nehéz próba elé állított szolgáját — a beszámolásnak és a találkozásnak erre a nevezetes napjára szerencsésen eljuttatott s megérnem engedte, hogy a Főt. Egyházkerületnek ide egybesereglett képviselőit s az egyházmegyék vezérfiat újra láthassam és lelkem teljességével üdvözölhessem.

A kép, a melyet a rendelkezésekre álló adatok nyomán rajzolhatok, legalább engem magamat megnyugvással tölt el egyházkerületünk sorsára nézve. De megnyugtató lehet az bárkire nézve is a mai országos, társadalmi és felekezeti viszonyok mellett, a melyekben még egyre tart s részben még most kezdődik az ónak és újnak egymással való küzdelme s most keresnek és nyernek formát bizonyos elvek, gondolatok, irányzatok s most igyekeznek érvényesülni egyének és intézmények, a mi — miként sohasem eshetett meg — úgy ma sem eshetik meg egyeseknek nagyobb aggodalma, féltékenysége és félelme s a küzdő elemeknek egymás ellen való több-kevesebb kitörése és kisebb-nagyobb vesztesége nélkül.

Megnyugtatónak vélem egyházkerületünk sorsát az itt-ott tagadhatatlanul látható kedvezőtlen jelek dacára is, mert úgy tudom, hogy a kedvezőtlen jelek sok helyen már eddig is arra kényszerítették egyházunk órállóit, hogy kettőzött éberséggel álljanak oda a falakra és magukat felvértezve s szunnyadó erőiket megacélozva, ne csak védekezzenek, hanem építsenek is; ne csak a máért s a most élők tisztességeért fáradjanak meg, hanem a jövő nemzedéknek is alapot rakjanak és példát mutassanak.

Egyetlen egyházmegyénk sincs, a hol az új viszonyok hatása jótékony mozgást ne okozott volna, a hol az egyháziasság és vallásosság lelke nagyobb lendületet nem támasztott volna a

mi magyar Sionunknak úgy anyagi, mint szellemi építése körül. Ha látjuk, hogy itt is, ott is templomok emelkednek, iskolák s egyéb szükséges épületek állítatnak a hivek buzgóságából; ha tapasztaljuk, hogy kiváló férfiak alapítványokkal igyekeznek könnyíteni az egyházak és iskolák sorsán ezekben a nehéz időkben is; ha tudjuk, hogy egyetemes egyházunk is minden lehető elkövet az egyházak és lelkészek, a tanítók és iskolák sorsának könnyítésére és javítására s hogy lelkészi értekezletekben, megyei közgyűlésekben versenyezve törekednek legjobbjaink a mutatkozó bajok orvosszereinek megtalálásán: akkor lehetetlen, hogy kicsinyes aggodás vegyen rajtunk erőt és bizalmatlansággal nézzünk egyházunk jövődjére. — Ott hol a lélek fúni kezd, el is szokta végezni a maga isteni küldetését és én, a látható jelekre támaszkodva, megnyugvással gondolok a letűnt egyházi esztendőre.

A jótékony szellem felébredésén és terjesztésén kívül két, szinte kézzel fogható okom is van arra, hogy bizodalmamban megerősödjem.

Köztudomású dolog, hogy a *lelkészi fizetés állami kiegészítésére* a szükséges lépéseket mind az egyházkerületek, mind az államkormány megtették. Sajnálatos, hogy éppen bennünk rejlő okok miatt a reményelt segély ez ideig nem vált folyósíthatóvá! Birjuk azonban az illetékes miniszter úr ígérését, hogy a mi megkésztet, az nem múlik el s még ez évben a 600 frtra való kiegészítés megkezdődik. — Ha nagyot nem lendít is ez a fizetéspótlék lelkésztársaink sorsán, de mindenesetre oszlatni fogja házukban a bajt és szívükben az aggodalmakat s megkötött szárnyaik szabadulása bizonyosan bátrabbakká teszi majd őket s ott, a hol szükséges, egyúttal készségesebbé gyülekezetük gondozásában s a nyájaira törő farkasok ellen való védekezésben. — A 600 frtra való kiegészítés után következni fog bizonyosan a magasabb pótlék is; ennek reménysége pedig kívánatosá teheti majd a lelkészi pályát az újabb nemzedékre nézve, a mi bizony szintén a szükséges dolgok sorába tartozik. — Azt az innen-onnan felvetődő gondolatot, sőt gyanúsítást, a mely szerint az állami fizetés-pótlék átalakító hatással lenne majd lelkészeink gondolkozására s különösen egyéni függetlenségükre: részemről csupán a multunkra féltékeny szeretet túlzó aggodalmaskodásának tartom s bekövetkezését lehetetlenségnek képzelem. A református lelkészek lelkiismerete nem a fizetésből nyeri táplálékát, hanem egyébből: az isten-igéből és a százados hagyományokból, a melyeknek erejét nem teheti kétségessé néhány forint, vagy néhány ízesebb falat.

A lelkészi fizetés állami kiegészítése mellett nagy fontosságúnak és szintén megnyugtatónak tartom s tartjuk — azt hiszem — mindnyájan az *egyházi adórendezés tárgyában* történt újabb mozdulását egyetemes egyházunknak. Az egyház-szeretetnek és vallásosságnak ma már — úgyszólván — próbakövévé lett némely helyeken az *egyházi-adó*, a melynek elviselhetetlenné tételéről sok helyen épen azok gondoskodnak, a kiknek egyházunk belső ügyeihez semmi közük s a kiket az elégedetlenség szításában hamis számítások vezérelnek. Az egyházi adó bölcs és méltányos rendezésére való törekvés s ennek köztudatra való emelkedése, már magában is megnyugtató érzést támaszthat azokban, a kiket elfogott a békételenkedés; keresztúlvitele pedig kétségtelenül el fog némitani sok jogos és jogtalan, sok természetes és mesterséges elégedetlenséget. — Ehez a nagy művelethez azonban elsőrendű szükség volna a *lelkészi díjlevelek átnézése* s tapintatos átalakítása, a mi igen sok kellemetlenségnek vágná útját — talán örökre, noha bizonyosan nem járna nagyobb nehézségek nélkül.

Ma még dicsekedéssel említhetjük, hogy egyházkerületünkben az *egyházi adó* miatt nagyobb kellemetlenségek sehol sem fordultak elő; pedig — tudva van már, hogy a mi kerületünk az, a melynek az állami adóhoz viszonyított egyházi adója valamennyi más kerületénél nagyobb százalékra (61%) rúg, *de e mellett is elől jár az egyetemes kötelezettségek hűséges teljesítésében.*

De megnyugtatónak, sőt biztatónak vallom én a letűnt egyházi évet azért is, mert lelkészeink anyagi sorsának némi javítása mellett, gondoskodni kezdtünk lelki szükségleteik nagyobb mérvű kielégítéséről is. A *parókhialis vagy lelkészi könyvtárakat* értem, a melyekkel — ha létrehozásuk sikerül — megszépítjük a szegényes parókhiaák belsejét és összekötjük azokat a felsőbb iskolákkal, a tudomány haladásával, sőt előmozdítjuk a tudomány fejlődését is, különösen azét a tudomány-ágét, a mely ma pártfogáshiány miatt a veszteglés stádiumában van. Lelkészi értekezleteinkre, kinek-kinek egyéni életére, életének megizesítésére s a kívül állók előtt való tisztességére nézve is jótékonyná válhatik ez az intézmény s kerületünknek mindenesetre dicsőségét fogja képezni, hogy ismeretes anyagi fogyatékosága mellett is első volt a szellemi táplálékok nagyobb s állandóbb forrásának keresésében és megtalálásában.

Nemcsak a szorosabb értelemben vett egyházi élet és intézmények körében, hanem az egyháznak u. n. veteményes kertjeiben a *különböző fokú iskolákban* is az élet, a haladás és fej-

lődés tüneteivel találkoztunk a letűnt esztendőben s ez is megnyugtató, sőt biztató lehet mindnyájunkra nézve.

A *népiskolákból* nem tudtuk ugyan még kiűzni az évek óta kísértő tanítóhiányt, de ez a hiány nem növekszik s rajta — a hol csak lehet — lelkészeink buzgósága ideiglenesen szívesen tud és szokott segíteni, fog talán segíteni a *korpótlékok* rendezése is, a melynek semmi akadályja nincs s nem volt a letűnt egyházi évben sem — a saját, nem eléggé szabályszerű eljárásunkon kívül. Az *ismétlő-iskolák* érdekében eljutottunk már a tanterv-készítésig s módunkban lesz e téren elébbre haladni s haladásunk csak szerencséjévé válhatik egyházunknak, mivel az ismétlő iskolák által jó módhoz jutunk serdülő ifjúságunk vallásosságának és egyháziasságának erősítésére s szent néppé növelésére. Ezt tartom részemről a szervezendő ismétlőkben az egy szükséges feladatnak — az egyház szempontjából.

Közép iskoláinkat az irányukban egyre fokozódó kívánalmak folyvást sarkalják a haladás útján. A *miskolci főgimnázium* épen a letűnt év folyamán hagyta el az egyszerűbb s talán boldogabb időkben készült épületét és költözött át új helyére, a mely a modern igényeknek megfelelően emeltetett s egyik díszét képezi Miskolc városának. Hiszszük, hogy a palotaszerű iskola tanárai átvitték az ó épületből annak sok szép és felemelő emlékeivel s századokon át gyűlt kincseivel együtt annak szellemét is s az új iskola főekességét a réginek egyházas, vallásos szelleme fogja képezni s ez a szellem fogja abban a lelkeket megtermékenyíteni s az anyaszentegyházunkkal való kívánatos egyezésben megerősíteni.

Középiskoláink szellemétől függ nemzeti intelligenciánk gondolkodásának irányítása s egyházunk békés és boldog fejlődése is nagy mértékben.

A *rimaszombati főgimnázium* sem fér meg már mostani épületében s lépéseket tett arra, hogy a közönség és a tanügyi kormány fokozott igényeit újabb építkezés által is lehetőleg kielégíthesse.

A *sárospataki főiskola életében* is újabb szükségleteket vetett fel s részben ki is elégített a letűnt esztendő. A 2-dik párhuzamos osztály felállított s azzal együtt érezhetővé vált a tantermek hiánya s felmerült az újabb építkezés szüksége is és bizonyossá lett, hogy saját erőnkől a párhuzamos osztályok kiépítésével összekötött szükségleteket kielégíteni képtelenek vagyunk. Teljes figyelmünket, szeretetünket igényli ez a mi nagy-

multú főiskolánk, a mely még kizárólag a miénk s a melyet múltjához illő tisztességben fentartanunk a nagy ősök iránt való kötelességünk is, a mellett, hogy elsőrendű nagy egyházi érdek. Theologiai akadémiájának ifjúságára már eddig is jelentékeny áldozatokat hozott kerületünk s épen a letűnt évben mondta ki ezeknek nagyobb mérvű tápintézeti segélyezését, a mire nézve azonban a fedezetet még nem sikerült megtalálnunk. Tápintézetének újjá alakítása s különösen egy tágas, a mai kivánalmaknak megfelelő épületben való elhelyezése ma már elő van készítve s megvalósítása esetén az egyszer-máskor felvetődött kifogásoknak is bizonyára vége szakad s a sárospataki főiskolában a szegényebb sorsú gyermekek tanulása sok időre biztosítva lesz. *Jogakadémiájának* sorsa forduló ponton van a közoktatásügyi miniszterium által tervezett új vizsgarendszer útján, a melylyel a jogi oktatás terén felmerült visszasságok megszüntetését célozza. A főiskola élén s hivatása magaslatán álló főiskolai igazgató tanács s az országos jó hírnévnek örvendő tanári kar bizonyára meg fogja találni a legszerencsésebb utakat és módokat arra nézve, hogy főiskolánk egysége megőriztessék s múltjához méltó fejlődése biztosíttassék. Az egész kerületnek is édes kötelessége — úgy hiszem — mindent elkövetni, hogy ez a mi nagy örökségünk a maga hajdani particulai által tul ne szárnyaltassék s régi és mind máig megőrzött dicsősége fentartassék.

Ezek után áttérhetek főtiszt. egyházkerületi közgyűlés ama specialis adatok felsorolására, a melyek az egyházmegyék által felterjesztett jelentésekből kézzel fogható bizonyítékot szolgáltatnak a felől, hogy a letűnt egyházi évre megnyugvással gondolhatunk. A századok által igazolt ős forrás tiszta habjai, a prot. áldozatkészség tiszteletet parancsoló jelei és munkái ezek, a melyeken jól esik a léleknek megpihenni.

Az *abauji* egyházmegyében a múlt évi kegyes adományok összege 9202 frt 56 kr. Benne van az összegben boldog emlékezetű *Vendégny Gábor* 800 frtnyi ajándéka a vendégi egyház számára, s ezer forintos hagyománya a lelkészi alapra felajánlott évi 50 frtnyi járulékának örök időkre való biztosítása végett. Érenél marandóbb emléke ez a kiváló patriarkhalis gondolkozású férfinak, a ki életében is maga volt a jótékonyosság forrása s a kinek emlékezeté legyen mindörökké áldott és példája tettekre sarkaló! Benne van a nevezett összegben a *kassai* buzgó hivek 831 frt 80 krnyi önkéntes ajánlata, Kassa városának 400 frtről 600 frtra emelt évi segélye; *Id. Görgey Jánosnak* és ne-

jének, *Szombathi Máriának* a *gönczi* egyház javára tett 200 frtos alapítványa; *Muszi János* szurdoki gondnoknak egy 195 frtos, *Csoma Mária* kisasszonynak a rásonyi egyház részére ajándékozott 100 frtos harangja s számos itthoni és amerikai hitsorsosainknak kisebb nagyobb adománya, oly egyházközségekből is, a hol tudvalevőleg az egyházi adó az állami adót jóval felülhaladja. — Építkezésekre ugyancsak az abauji egyházmegyében 19662 frt 98 krt adtak ki.

Az *alsó-borsodi* egyházmegyében az adakozások összege 5887 frt 29 kr. Jelentékenyebb tételek ez összegben az *igrici* közbirtokosság 465 frtnyi, *Horráth Győző*, róm. kath. földbirtokos 125 frtnyi, *Nagy László* heőpapii birtokos 100 frtnyi adománya az igrici egyház részére; *Szathmáry Király Pál* 100 frtnyi adománya a *bőöcsi* egyháznak s a *bőöcsi* egyház hívek 2315 frtnyi közmunkája a paplak építése körül; a *poroszlói* műkedvelői társaság 310 frtnyi szerzeménye s a *poroszlói* nők 300 frtos urasztali terítője; a *tisza valki* polgári község 500 frtnyi adománya iskola-építésre, mint részlete a 4 évre megajánlott 2000 frtnyi adománynak s 10 egyháztagnak a templom fedezésére felajánlott 475 frtja s néhai *Kiss Józsefné*, *Szathmáry Katalin* 100 frt hagyománya a *kisgyőri* egyházközségnek; *Király Ö Felségének*, *Sturman Györgynek* s *Szalay Pál* róm.kath. földbirtokosnak a *cserépfalusi* templom-építésére adott 100—100 frtja; *Fekete János* egri tanító 100 frtja az egri egyház felsegélésére; *Br. Vay Béla* főgondnoknak a letűnt évben elhunyt s poraiban is áldott emlékü felesége, szül. *Gr. Teleky Zsófia* nevére tett 1000 frtos alapítványa az a.-zsolczi egyház javára, *Br. Bánhidy Sándorné*, szül. *Br. Vay Klára* 50 frtos adománya szintén az a.-zsolczi menhely czéljára; *Soós Károly* 100 frtos adománya a *sajókeresztúri* egyház részére; a *miskolci* takarékszövetkezet 100 frtos ajándéka a főgimnázium céljára s a takarékpénztár 200 frtja a gimnázium alapjára.

Építkezésekre ugyanez az egyházmegye 52,609 frtot fordított; a mely összegben a legnagyobb tételeket *Igrici*, *Ónod*, *Bőöcs*, *Nemes-Bikk*, *Tisza-Valk*, *Tisza-Keszi*, *Cserépfalu* és *A.-Zsolca* képviselik, mint templomot, tornyot, pap- és tanító-lakokat építettő egyházközségek.

A *felső-borsodi* egyházmegyében az adakozások összege 2668 frt 67 kr. volt, a melyben benne van a *Papszász Lajos* és neje *Kazinczy Nagy Borbála* 100 frtos alapítványa 25 éves házasságuk emlékére az *ecsegi* egyház javára, *Gróf Serényi Béla* r. kath. főúr 2000 téglá ajándéka; a *barcai* lelkész 100 frtnyi ajándéka saját egyházközsége javára; a *damaki* lelkész 120 frtnyi ado-

mánya szintén saját egyházközsége részére s Herczeg Odeschalki Gyuláné 1000 frtnyi ajándéka, mint egyharmada az általa sajtóvamosi egyházunk templomépítési szükségleteire felajánlott 3000 frtnak. — Az adakozások összegébe nincsenek beszámolva egyes előkelő úrnők értékes adományai, mint p. o. Wladár Ervinné szül. Ferenczy Ida úrnő úrasztali terítéke a bánfalvi egyház részére s özv. Szabó Jánosné szül. Kajinka Klára adománya a disznós-horvátai egyháznak, a melynek templomi katedrájához díszes koronát készíttetett.

Ugyanez az egyházmegye 11,929 frtot költött építkezésekre, a melyből a legjelentékenyebb rész esik a templomát és tornyát újíttató *Varbóra, Lászlófalvára, Rudobányára* és *Szendrőre*, a hol a templomépítés s illetőleg pap-lak és tanító-lak bővítésére és javítására kellett tetemesebb összeget fordítani.

A *gömöri egyházmegye* részint készpénzben, részint természeti tárgyakban több mint 4344 frt 46 krt jelentett be adakozások gyanánt, a melyben nagyobb összegekkel szerepelnek: a *zubogyi* hívek az új iskola javára 530 frttal, Szarvas János pelsőczy lakos az iskolára adott 100 frtos hagyatékával; az *oldalfalui* hívek 288 frtos új haranggal, özv. *Hevessy Boldizsárné* 120 frtos vasrácsozattal s *Hevessy Józsefné* 100 frtos hagyományyal a *kálossai* egyház javára; *Bornemissza Elemér* főgondnok 200 frtos alapítványyal a bátkai egyházban; néhány *iványi* család a templom-székek egyenlősítéseért fizetett 500 frttal; *Dancs László* kövecsesi lakos 200 frtnyi, *Hubay Miksa* reskei lakos 500 frtnyi hagyatékkal; *Néhrer László* ág. hitv. földbirtokos a kövecsesi iskola javára adott 180 frtnyi téglával, *Simon Mihály* szutori lelkész 100 frtnyi adományyal, a melyet, mint tanítói fizetésének egy részét ajánlott fel gyülekezetének; néhai *Balogh Sámuel* lenkei lakos özvegye 100 frtnyi hagyományával.

Építkezésekre a gömöri egyházmegye 11,365 frt 73 krt költött s ebből a legnagyobb rész esik a zubogyi új iskolára, a radnóthi, rozsnói, kövecsesi és imolai különböző egyházi célú épületekre és javításokra.

A *tornai* egyházmegyében befolyt adakozások összege 598 frt 97 kr volt s ebből legtöbb esik a perkupai nőkre, a kápolnai hívekre, a bódva-vendégiekre, zsarnóiakra, almásiakra, a kik részint kézimunkával, részint tetemesebb készpénzzel járultak hozzá az egyházi épületek csinosításához vagy templomi szerelvények gyarapításához.

Építkezésekre ez a kis egyházmegye 4434 frt 13 krt költött s e tekintetben Szádellő, Komjáti, Jósvaldó, Szilice, B.-Lenke,

Zsarnó, Görgő, Almás, Körtvélyes, Jabloncza fejtettek ki nagyobb buzgóságot és áldozatkészséget.

Az *ungi* egyházmegyében az adakozások összege 5026 frt 90 kr. volt s ebben nagyobb összegekkel szerepelnek: Horváth István róm. kath. körjegyző a pályini egyháznak adott 100 frttal; az Amerikában élő *bezői* hívek 268 frt 50 krnyi toronyalappal; s ugyancsak Amerikában élő hitsorsosaink a csicseri, kaposi egyházak részére küldött adományaikkal; özv. Kovács Károlyné szül. Dókus Zsuzsanna urnó egy 200 frt értékű templomi márvány asztallal, Tóth Lajos szürtei lelkész és neje Kovács Izabella urnó egy 755 frt 20 kr. értékű haranggal, Egri Ferencz kisgejőczy földbirtokos egy 180 frt értékű haranggal, valamennyien a szürtei egyház részére.

Építkezésekre ugyanez az egyházmegye 11828 frt 05 krt költött, a melyből 5500 frt esik magának a szürtei két tornyú s a boldog emlékezetű Kovács Károly emlékét örökítő templomnak javítására.

Az *alsó-zempléni* egyházmegyében az adakozások összege 6176 frt 72 kr. Ebben a legnagyobb összeget képviselik Kóczán Miklós egyházmegyei tanácsbíró 1004 frttal, a gesztelyi egyház javára s a gyülekezeti tagok ugyanott 1340 frt 90 krral; Golop javára *br. Vay Sándor* egyházi főgondnok 50 frttal; Csobaj javára *özv. Patay Gyuláné*, szül. *Szatmáry Király Anna* 300 frttal, Tisza Kálmánné, szül. gr. Dégenfeld Ilona urnó 100 frttal, gr. Tisza István 50 frttal, Baranyi Ádám 100 frttal; Tarczal javára Kovács Józsefné, Czeglédy Sára 200 frttal; Lelesz-Polyán javára Szabó István 57, Eszterhai János 50 frttal; Bodrog-Halász javára Ó Felsége 100, Herczeg Windisch-Graetz Lajos szintén 100 frttal.

Ugyanez az egyházmegye 16265 frt 64 krt fordított építkezésekre s e téren előljárt *Vis* új templom építéssel, Megyaszó egy csinos tanítói lakkal, Bodrog-Halász leégett templomának, Vajdácaska leégett iskolájának újra építésével és Sárospatak több rendbeli nagyobb javításokkal.

A *felső-zempléni* egyházmegyében 3689 frt 86 kr volt az adakozások összege. Ebben a nagyobb adományokat Amerikában élő hitsorsosaink képviselik több egyházközségre nézve (Szalók, Bodzás-Ujlak, Garany, Migléc.); *Abarán* Fekete András; 100 frttal. *Hardicsán Gr. Andrássy Tivadar* 4000 drb. téglát; Homonnán Gróf Andrássy Géza 20000 téglát, Stépán Gábor 50 frt; Kis-Báriban Gr. Pálffy Leopoldné 50 frtot adományoztak az egyház közszükségeire, templomok javítására és építésére.

Ugyanebben az egyházmegyében az építkezési összeg 39260 frt 22 krra rúg s ebből a nagyobb összegek S.-a.-Ujhelyre (20000 frt), *Abarára* (6000 frt) *Bánóczra*, hol maga Kazinczy Arthúr főgondnok s berettői földbirtokos 1054 frt 33 krt fedezett a hivekre kivetett rendkívüli építkezési teherből; továbbá *Hardicsára*. Homonnára, Miglészre esett, a hol részint a tűz, részint az idő s az elodázhatatlan szükség új építkezésekre kényszerítette az egyházhíveket.

A 8 egyházmegyében befolyt *adományok*, nem számítva a pénzürtékben meg nem jelölt s gyakran igen becses szerelvényeket: 37862 frt 43 kr.; az építkezésekre s javításokra fordított teljes összeg pedig 160,695 frt 10 kr.; a kettő együtt tehát 198,557 frt 53 krajcár.

Azt hiszem Főt. egyházkerület, hogy ezek csakugyan kézzelfogható bizonyságok arra nézve, hogy megnyugvással gondolhassunk a letűnt esztendő folyására, de szerencsés alkalom is arra, hogy tisztelettel álljunk meg ama szellem előtt, a mely ilyen tényekben nyilatkozik és hogy áldva gondoljunk mindazokra, a kik e beszélő és biztató eredménynek tényezői és részesei voltak.

A felsorolt adományok mellett tekintélyes összeget képeznek azok a segélypénzek is, a melyek az egyházmegyékbe kiküldettek s a sárospataki főiskolának és leánynevelő-intézetünknek a kerület útján kiutaltattak. Ilyenek:

1. A régi államsegélyből	7861 frt 54 kr.
2. Újabb államsegélyből	16075 " — "
3. A Baldácsy-alapítványból	3514 " 76 "
4. A Tolcsvai Nagy Gedeon-alapból	1200 " — "
5. A „Hollandi Tár“-ból	640 " — "
6. A „Szükösi Tár“-ból	320 " — "
7. Közalapi segély:	
a) 42 egyháznak	1950 " — "
b) 5 lelkésznek	170 " — "
8. Tőkeképző-segély lelkészek javára	1606 " — "
9. Építkezési tőkesegély egyházaknak	2660 " — "
10. Papi özvegy-árva-tári járulék	7836 " 10 "
11. Hirdetésből egyes egyházaknak	672 " — "

Összesen: 44,505 frt 40 kr.

Tőkesegélyül kiadott már egyházkerületünk 56,400 frtot; a legközelebbi konnvent pedig kiutalványozott 13 egyháznak 899 frtot, a mi 17,900 frt tőkesegélynek felel meg s ezzel együtt

már 74,300 frt lesz egyházainknál *tőkesegély* címen. Nagy kérdés Főt. Egyházkerületi közgyűlés, hogy lehet-e, célszerű-e e címen még nagyobb összeget is befizetnünk az egyházkerületünk által kezelt pénzekből? A tőkesegélyül kiadott összegek nemcsak számadásainkat nehezítik meg nagyobb mértékben, hanem megakasztják a kerületi pénztár pénzforgalmát is, mivel egyszerre nagy összegeket kell kiadnia s e miatt várakoztatnia kell huzamosabb ideig is a kölcsönvevőket, a kik lassanként el is szoknak a kerületi kölcsönök igénybevételétől. Talán célszerű volna arra figyelemzetni a konventet, hogy a tőkesegélyeket a saját tőkéből folyósítaná s a helyett, hogy 4, 4¹/₂ kamatú állampapírosokba fekteti pénzét, adná azt ki 6 és 1¹/₂% kamatra, a mi reá is jelentékeny nyereség volna.

Az anyagiakban való gyarapodás mellett örömmel jelenthetem, hogy a beadott esperesi jelentések szerint a valláserkölcsi élet terén sincs okunk nagyobb panaszra. Az istenitiszteletet a hívek főként vasárnapokon és az ünnepekben szorgalmasan gyakorolják s a konfirmációi oktatás körül lelkészeink teljes buzgósággal forgolódnak. A felekezetenélküliségtől még mentek vagyunk. A kitérésí esetek száma szaporodik ugyan, de rendszeren csak a nép alantasabb rétegéből, a hol — némelyek valóságos vásárt űznek a vallással s könnyen oda dobják magukat a többet ígérő karjaiba.

A múlt évben olyan fenyegetőleg jelentkezett *szocializmus* tüze mindenütt kialudt s a felbujtogatott nép szegénnyel gondol szerencsétlen kísérleteire. Az Amerikába való kivándorlás a felsőbb vidékeken még egyre tart ugyan, és e miatt néhol a lelkészi fizetések vannak kitéve nagyobb ingadozásnak, de ez a baj még nem fenyegető s gyorsan alkalmazott orvosszerekkel könnyen gyógyítható.

Hogy a vegyes házasságok milyen mértékben ütöttek ki egyházunk hátrányára vagy előnyére, az a felterjesztett adatokból nem mutatható ki; de úgy látszik, sőt bizonyos, hogy e tekintetben nem bírjuk a versenyt élelmeskedő s a családi szentélyt kimélni nem tudó és nem akaró ellenfeleinkkel. Ezen a ponton rendkívüli éberségre van szükségünk. A legközelebbi „Névkönyv“-ünk szerint a veszteségünk 11-re tehető.

Ha ezek után felemlitem, hogy hivatalos körömben a reám bizottakban a letűnt éven át is teljes hűséggel igyekeztem eljárni s minden bizottságban, a mely az én elnöklésem alatt végzi kötelességeit, annyiszor amennyiszor részt vettem s egyházke-

rületünknek mind anyagi, mind szellemi életét a lehető éber figyelemmel kísértem és ellenőriztem: — bezárhatom immár talán hosszúra is nyult jelentésemet, hálás tisztelettel adózván mindazok iránt, különösen Nagyméltóságú főgondnoktársam s az egyházmegyeék esperesei és gondnokai, a különböző bizottságok munkás tagjai iránt, a kik engem kötelességeim teljesítésében gyámoltani kegyesek voltak. De hálás köszönettel adózom ismételten is az isteni kegyelmes gondviselés iránt, hogy védelmező szárnyait egyházkerületünkre s reám igénytelen, agg szolgáljára a letűnt évben is kiterjesztette.

Az Úr megáldó és megszentelő kegyelme nyugodjék meg továbbra is egyházkerületünkön és egész anyaszentegyházunkon. Ajánlom magamat továbbra is a Főt. egyházkerületnek annyi időn át hálásan tapasztalt jóakaratóba és szeretetébe.

Az egyes egyházmegyéekben történt adakozások és építkezések a következők:

I. Az abauji egyházmegyében.

A) Adakozások.

Novaj. Lasztóczi Mihályné templomépítésre 120 frtot, az egyháztagok az e célra megajánlott 1600 frtból 537 frtot fizettek be. Finta Mihályné egy díszes úrasztali tányért adott.

Felső-Méra. A lelkész építkezésre 35 frtot, az iskolás gyermekeknek írószerekre 3 frtot adott. Matusz Lajos alapítványa kiegészítésére 5 frtot, vizsgálati jutalomra 2 frtot. Özv. Mező Istvánné egy saját szövésű, 3 frt értékű abroszt az úrasztalára és 2 frt értékű terítőt a szószékre. Pallagi Jánosné, szül. Szuhay Borbála, leánya Margit konfirmálása emlékére egy bordó-színű arany-rojtos, virágokkal és monogrammal ékes úrasztali terítőt 25 frt értékben. Horváth Erzsébet Amerikából egy kínai ezüst keresztelő-kannát és tálat 20 frt értékben.

Devecser. Csoma József főgondnok 10 frt.

Szemere. Závoczký József körjegyző a husvétii úrvacsorához bort, 1 frt 60 kr. értékben.

Csenyété. A közbirtokosság néhány tagja, makkoltatási osztalékból 8 frt 40 krt ajándékozott az egyháznak.

Szászfá. Papp János 10 frtot, Seres Pál 5 frtot iskola célra.

Gagy-Bátor. Néhái Vendégny Gábor főgondnok az egyháznak 800 frtot, a lelkészi alapra 50 frt évi járuléka örök alapjaként 1000 frtot hagyományozott az egyháznak.

Nagy-Bózsva. Gróf Bombelles Lajos, a megválasztandó lelkész részére egyszersmindenkorra 60 frt.

Kovács-Vágás. Id. Bodnár István, id. Dobronoki Gábor és Bodnár János az úrasztalára kenyeret és bort adtak. A közbirtokosság az egyház szükségéinek fedezésére 114 frtot adott.

Felső-Regmecz. Csanyi György és Illés András Amerikából 72 frt 50 krt küldtek az egyháznak.

Vily. Kajati János Amerikából 5 frt, Schwarcz Bernát s.-a.-ujhelyi lakos 5 frt, Laczko Zsuzsánna egy kék selyem úrasztali kendőt adott.

Radvány. Az úrasztalához szükséges bor beszerzésére adtak: R. Hörszik Juliánna 3 frt, Mizsák István 2 frt, Kóczán Ferencz 5 liter bort, RácZ Istvánné 4 liter bort. Gróf Károlyi László a lelkészlak építéséhez 50 frt, a járási főszolgabíró 3 frt 70 kr. Az Ő Felsége magánpénztárából a tűzkárosultak részére adományozott 300 frtból az egyház 8 frtban részesült.

Kajata és Biste. Szarvas Andrásné és Jakimovits Jánosné szül. Bodnár Mária egy-egy kendőt ajándékoztak az úrasztalára. A kajatai hívek, úrvacsorai borra 18 frt 17 krt adtak. Abauj-Torna vármegye az iskola építéshez 100 frtot adott; ugyane célra Gróf Forgách István 40 frt értékű faanyagot, a hívek fuvarban 20 frtot.

Pusztafalu és Füzér. Az úrvacsorai kenyeret és bort mindkét egyházban a hívek ajándékozták. Weisz Jakab és fia czég úthasznyálatért 60 frtot adományozott az egyháznak.

Komlós. A templom javára Matusz János Amerikából 50 frtot adott és 43 frt gyűjtött.

Abaujvár. Szabó Hermin sajátkezüleg hímezett bordó-színű szövettakarót adott a szószékre.

Garbócz-Bogdány, Hutka. Isten dicsőségére Bogdányban 91 frt 50 krt. A.-Hutkán 32 frt 42 krt adtak a hívek. A torony-építési alapra 141 frt 13 krt fizettek be.

Bööd. A hívek Isten dicsőségére 68 frtot adakoztak.

Györke, F. Csáj. Abauj-Torna vármegye, a magyarosítási alapból 50 frtot adott. Isten dicsőségére Györkén 58 frt 45 krt, F.-Csájban 63 frt 20 krt adtak a hívek. Gecsi István Amerikából hazajött egyháztág egy úrasztali kendőt adott 2 frt 50 kr. értékben.

Nagy Szaláncz. A hívek Isten dicsőségére 66 frtot adtak.

Bagi János Amerikából egy úrasztali kendőt ajándékozott 4 frt értékben.

Pető-Szinye, Kemencze. Isten dicsőségére Szinyén 45 frt 50 krt, Kemenczén 8 frt 20 krt adtak a hívek. Néhai Szócs Lános 300 frtot hagyományozott az egyházra. Ondicsko János, elhunyt leánya emlékére egy 2 frt értékű kendőt adott.

Vajkócz. Isten dicsőségére 61 frt 50 krt adtak a hívek. A vajkóczi lelkész által gondozott eperjesi missió hitbuzgó nőtagjai a lelkészt karácsonyi ajándékkul egy díszes és értékes palástartal ajándékozták meg.

Beszter. Isten dicsőségére 105 frt 70 krt adtak a hívek

Bárcza. A hívek Isten dicsőségére 14 frtot adakoztak.

Zsebes. Haranglábra és harangokra a hívek 230 frtot adtak és gyűjtöttek.

Kassa. Az egyház hívei önkéntes ajánlat czímén, ez évben 831 frt 80 krral járultak az egyház fenntartásához. Kassa sz. k. város az eddigi 400 frt évi segélyt 600 frtra emelte fel. Isten dicsőségére adakoztak: Elek János, özv. Hornyák Jánosné, Józsa István 2—2 frtot; Tóth Lajos tiszadobi ev. ref. lelkész és Bacsó Pálné egyenként 1 frt 50 krt; özv. Szendreyne és Vojtkoné 1—1 frtot, összesen 11 frt. A konfirmált növendékek a budapesti prot. árvaházra 8 frt 50 krt adtak. Az úrasztalára kenyeret Szabó Józsefné, bort Hajdu Imre, Benedek János és a lelkész adtak. Fazekas Józsefné szül. Kuzma Borbála róm. kath. vallású nő, annak emlékére, hogy a kassai ref. templomban esküdött egy sajátkezüleg hímzett úrasztali és szószéki terítőt ajándékozott.

Zsadány. Isten dicsőségére 17 frtot adtak a hívek.

Nádasd. Isten dicsőségére 15 frtot adtak a hívek.

Szkáros. Az 1898. évi számadásnál felmerült 56 frt 60 kr. túlkiadást a lelkész sajátjából fedezvén, elengedte s így az egyháznak ajándékozta. Isten dicsőségére 3 frt 20 kr. gyűlt. Fekete Albert főgondnok, míg él s Szkároson lakik, az úrasztalára szükséges bort adományozza.

Csány. Isten dicsőségére 30 frt 50 kr gyűlt. Barna Kovács Istvánné egy úrasztali kendőt adott. Gróf Zichy Rezsőné építkezésre 20 frtot adott.

Göncz. Id. Görgei János és neje Szombathy Mária az egyház javára 200 frt alapítványt tettek. A földművelésügyi nm. minisztérium 500 db. oltványt és 2000 db. szőlővesszőt ajándékozott 70 frt értékben.

Villmány. Szilágyi István Amerikában gyűjtött s az egyház részére küldött 105 frtot. Pecsénye János és Nagy János egyháztagok az úrvacsorához kenyeret és bort adtak 3—3 frt értékben; ezenkívül még négy presbyter adott kenyeret.

Göncz-Ruszka. Patay Etelka úrnő építkezésre 30 frtot, Mokcsay Miklós főgondnok 70 frtot adott; az egyház tagjai szintén 70 frt értékű munkát teljesítettek. Molnár József és társai 26 frtot. Fűzy János lelkész 5 frtot, Nemes Béla 5 frtot ajándékoztak; az énekkar bál bevételéből 2 frt 87 krt.

Hejczé. Id. László János és neje Kvancz Mária egy díszes úrasztali terítőt ajándékoztak 80 frt értékben.

Fony. Reinhardt Mihály Amerikából küldött 38 frtot.

Korlát-Arka. Meczner József egyházm. gondnok a »Koszorú« összes füzeteit az isk. könyvtárnak megszerezte. Knogler Sámuel az újbori úrvacsorához bort adott s egy perselyt is ajándékozott.

Czécze. Az ifjúsági bál jövedelmét, 7 frtot, az egyháznak adták. Az országos segélygyűjtés eredménye 325 frt 52 kr.

Gibárt. A templomfedézet javítására Szent-Imrey Gyula, Naményi Lajos és Szepessy Zsigmond 43 frtot adtak.

Nagy-Kinizs. Tomka Miklós az egyháznak 10 frtot adott.

Szántó. Ágoston Pál és neje egy fehér selyem úrasztali terítőt ajándékoztak 27 frt értékben; csetneki Óváry József és neje vétyi Garda Janka, az adományok és alapítványok bejegyzésére egy díszes »Aranykönyvet« ajándékoztak.

Nagy Ida. Özv. Prihradny Arthurné 50 frtot adományozott, a hívek Isten dicsőségére 14 frtot adtak.

H.-Németi. Túróczy István 5 frtot, Szabó Zsuzsánna egy 5 frt értékű úrasztali kendőt adott.

Szurdok. Muszi János gondnok egy 130 klgr. súlyú harangot 195 frt értékben ajándékozott. A másik nagyobb harangra adakoztak: Özv. Muszi Istvánné 50 frt, K. Bodnár Ferencz Amerikában gyűjtött 38 frt 50 krt, Pajkos Pál, Molnár István, Tapa József 20—20 frt, özv. Molnár Józsefné 15 frt, Fűrjész Erzsébet, Pajkos József, Varga István, Bányai József, Pajkos István, Tapa András és neje, Tóth János 10—10 frt, Molnár József, Varga József, Lengyel András családja, özv. Kovács Jánosné, ifj. Krakkai István, Pajkos András, Pajkos Jenő, Gutmann Mór, Krakkai András, Lengyel András és veje Krakkai István, Ortó Pál, Ortó István, Bucsi János, Dezső József, Jakab András,

Makó István, Fűrjész András, ifj. Bányai József, özv. Pajkos Józsefné, Lengyel Jánosné, Bányai Zsigmond, Szabó Kálmán, Kórány Zsuzsánna, Jakab Pál, Fűrjész Józsefné, Széplakyné Makó Mária, Gecseyné Makó Zsuzsánna, ifj. Molnár István 5—5 frt; Kiss József, Kolnyi Miklós és neje 4—4 frt; Jakab Péter, Bóna Mihályné, László Sámuel, 3—3 frt; Tóth Mihály 2 frt 50 kr.; Bene István, Bacsó János, Makatura János, Orosz Péter, Kovács József, Gombár József, özv. Bene Istvánné, Csáji József, Urbán Lajos, Palczer József Varga Pálné, id. Krakkai István, Albert Istvánné, 2—2 frt; id. Bene András, Stefán József 1 frt 50—1 frt 50 kr; Polecsko István, Tóth János, Kardos Klára, Hunyor István, Molnár János, Varga Erzsébet, Kovács Mária, özv. Urbán Györgyné, Mesterlér Erzsébet, Gujdi Albert, özv. Tapa Jánosné, Ifj. Bene András, Tapa Istvánné, Kórány Zsuzsánna, Urbán János, Urbán Erzsébet, Vas Jánosné, Pajkos János, Matisz Andrásné 1—1 frt; Jobbágy Erzsébet, Bucsi Zsuzsánna Molnár Erzsébet, özv. Muszi Istvánné, Paulovics Veron, özv. id. Krakkay Istvánné, Németh Juliánna, Matisz Borbála, Fazekas János, Magyar Mária, özv. Szilágyi Mihályné, Bacsó Zsuzsánna, Bacsó József 50—50 kr; összesen 454 frt. Az úrasztalára kenyeret és bort adtak: Krakkai István, Dobai András családja, özv. Molnár Józsefné, Molnár József, ifj. Pajkos Pálné, Trencsényi János, Muszi János. Özv. Kovács Jánosné egy gyászlobogót adott. *H.-Petriben* Bóna Erzsébet egy 3 frt értékű fehér abroszt, Mádi Zsuzsánna egy szószéki terítőt adott. *H.-Vécsen* Búcsi Józsefné egy díszes úrasztali abroszt, kenyeret és bort adott.

A.-F.-Láncz. A két egyház hívei iskolaépítésre 280 frtot raktak össze.

Szepsi. Az egyházi alapra adtak: a csizmadia ipar-társulat, báljövedelemből 51 frt, a konfirmált növendékek 3 frt, Dr. Maier Géza s neje Molitorisz Zsófia 11 frt 50 krt, Dr. Czipszer Lajos tornai járás-orvos, helybeli külbirtokos, egyházi adójának megváltására 200 frt alapítványt tett.

Szeszta. Koncz János és Szaniszló István Amerikában 125 frt, Szaniszló András szinte Amerikában 116 frtot gyűjtöttek, ifj. Tamás Pál Amerikából 1 frt, Abossy András és neje Jakab Zsuzsánna egy szószék terítőt adtak 15 frt értékben Komáromczban Péter János 1 frtot adott Isten dicsőségére.

Csobád. Major István gondnok egy úrasztali ezüst kelyhet adott 23 frt értékben.

F.-Kázmárk. Templomjavításra és toronyépítésre adakoz-

tak: Kubinyi Miklós és Petus István 20—20 frt, Petus Ferencz és Ujj József 10—10 frt; Pap Erzsébet, Ádám István, Klementisz Károly, Beke József 5—5 frt; Pető István, Czeglédi Józsefné, Benke Istvánné 3—3 frt; Göboly Mária, Czihai Istvánné, Kecskés Józsefné, Petus Pál, Preszl János, Bodnár József, Czeglédi András, Bódi András, ifj. Petus János 2—2 frt; Kecskés Jánosné, Turóczi Gáborné, Turóczi Klára, özv. Szolnoki Andrásné, Fábíán Józsefné, id. Veres János, Varga András, Jakó István, Biki Pálné, N. N., Gandi Istvánné, özv. Nagy Andrásné, Kecskés Juliánna, Bernáth János, ifj. Varga András, Szolnoki Pálné, Petro Jánosné, ifj. Veres János, özv. Petus Györgyné, ifj. Nagy Józsefné, Csernai Erzsébet, id. Veres József, Kures József, Bukhárd Pál, K. Nagy Andrásné, Szolnoki Istvánné, Kecskés Andrásné, Veres Zsuzsánna, Mészáros János, ifj. Veres József, özv. Hegedűs Istvánné, Bényi István, ifj. Geczi József, id. Nagy Bálintné, Szűcs András, Szabó János, özv. Szilágyi Józsefné, Jakó József, Balog József, Princz Istvánné, Dolyák Istvánné, Rigó József, özv. Bodnár Józsefné, Szabó Jánosné, Hadházi János, Lenkovics Jánosné, id. Szilágyi József 1—1 frt; Czihai Józsefné 60 kr; Tizedes Jánosné, Szendrei József, özv. Tarnóczi Jánosné, id. Juhász Józsefné, Kecskés József, id. Nagy Istvánné, Köteles Istvánné, Petus Samu, ifj. Petus István, Mészáros Jánosné, M. Nagy István, M. Nagy Istvánné, Lénárt István, Balog Pálné, Varga Dániel, Kovács Jánosné 50—50 kr, összesen 162 frt 60 kr. Ónodi László az egyháznak 2 frtot adott.

Rásony. Csoma Mária k. a. egy új harangot adományozott 100 frt értékben, Farkas Jánosné Kelemen Zsuzsánna egy úrasztali kendőt 5 frt értékben.

Selyeb. Péchy István főgondnok deszkákat 3 frtért, Amerikából Bártfai István 62 frtot adott, ezenkívül ő és Lengyel József, id. és ifj. Pelsőczy János orgonaalapra 256 frtot gyűjtöttek. Szabó József és neje Pelsőczy Zsuzsánna egy úrasztali korszót adtak 6 frt értékben.

Kupa. Özv. Szentpéteri Jánosné szül. Barta Erzsébet kislánya jobban létének emlékére egy ezüst úrasztali tányért ajándékozott 36 frt értékben.

Tomor. Péchy István iskolakönyvekre 12 frtot ajándékozott.

Alsó-Vadász. Csató József gondnok adósságtörlesztésre 115 frtot adott, Fáy György főgondnok neje Nemes Ida a katedrara és papszékra díszes terítőt ajándékozott 60 frt értékben.

Szikszó. Özv. Nagy Mártonné egy 30 frt értékű díszes te-

rítőt adott, özv. Sipos Pálné 12 iskolás gyermeket ruhával látott el, Szabó József vendéglős karácsonykor bort s több buzgó egyháztag egész éven át úrvacsorai kenyeret adott.

Onga. Több egyháztag székváltság czímén 37 frtot fizetett.

Aszaló. Néhai Budai János volt gondnok 10 frtot hagyott az egyházra.

Kis-Kinizs Jánosi Istvánné, Kövi Zsuzsánna egy úrasztali terítőt adott 3 frt értékben.

Az adakozások összege: 9202 frt 56 kr.

B) Építkezések.

Felső-Méra paplak és templom bekerítésére, hídra és hidlásra és fedélzetjavításra 157 frt 35 krt fordított.

Felső-Fügöd a lelkészlakon és iskolánál 113 frt értékű javítást tett.

Szend új iskolatermet épített 735 frt költséggel.

Fuló-Kércsen szobákat padlóztak s apróbb javításokat tettek 74 frt költséggel.

Szemerén apróbb javítások történtek 60 frt értékben.

Szászfa épületei javítására 89 frt 19 krt költött s egy orgonaharmoniumot vásárolt 240 frt értékben.

Telkibánya a tanítói udvaron sertésólat épített 60 forint költséggel.

Vily. A lelkészlak tetőzete javíttatott, a tanítói lakon sertésól készült összesen 133 frt 73 kr. költséggel. Az iskola számára megvették Magyarország térképét 5 frt 75 kr. értékben.

Kajata. Az új iskolaépület bekerítettetett 64 frt 23 kr. kiadással.

Pusztafalu. A templomi székek alja kipadlóztatott 18 frt értékben.

Abaujvár-Pányok épületek javítására 154 frt 27 krt költött.

Zsujta. A régi lelkészlak a tanító számára melléképületül átalakíttatott 535 frt 52 kr. költséggel.

Bööd épületeit javította 150 frt költséggel.

Györke a tantermet kipadoztatta 50 frt költséggel, a lelkész csúrének egy részét befedette 80 frt költséggel.

F. Csáj a torony és templom párkányzatát pléhhel bevonatta 115 frt költséggel, a tanítói lakot javította 25 frt költséggel.

Nagy-Szaláncz épületei javítására 163 frtot költött.

Alsó Kemencze szép iskola-épületet és tanítólakot emelt, a közmunkát nem számítva, 1600 frt költséggel.

Beszter. A lelkészlakon iskolát építettek, mely a hívek által egybehordott anyagból 575 frt 77 krba került.

Zsebesen egy új haranglábat állítottak s arra két kis harangot vettek 280 frt költséggel.

Kassa apróbb javításokat tétetett 50 frt erejéig.

Zsadány épületeit javította 86 frt 39 kr. költséggel.

Csány a leéget lelkészlakot s melléképületeit 1100 frt költséggel helyrehozta.

Göncz az egyházi és iskolai épületek javítására 243 frt 97 krt, szőlő-felújításra 60 frt 70 krt költött, a lelkész csűrét újra zsúpoltatta.

Vizsoly épületek javítására 296 frt 27 krt költött.

Göncz-Ruszka új csűrt épített 288 frt 12 kr. költséggel; a leégett iskolaépület tetőzetét, kerítését és a csűr helyreállította 612 frt költséggel.

Korlát. A csűr 120 frt költséggel befedetett.

Czécze az iskolatelket 164 frt 30 kr. költséggel bekerítette, a lelkész és tanító számára egy-egy cserépkályhát vett 60 frt értékben, a lelkészi udvaron egy kutat csináltak 47 frt költséggel.

Gibárt. A templom északi oldala új zsindelelyel fedetett be 43 frt költséggel.

Büd épületek javítására 70 frt 59 krt költött.

F.-Dobsza. A torony fedélzetét festették, az épületeken kisebb javításokat tettek, összesen 231 frt költséggel.

Alpáron a tanító lakása rendbe hozatott, a cseréptetőzet átrakatott 180 frt költséggel.

Kér a tanító lakon egy pinczét épített, mely az egyháztagok ingyen munkáján kívül 8 frtba került.

Szina építkezésekre 192 frt 53 krt fordított.

Szurdok épületek javítására 70 frtot adott ki; két új harangot és vasharang-állványt szerzett 724 frt 90 kr költséggel.

Péder épületei javítására 60 frtot költött.

Csécs és *Pány* iskolai melléképületekre 37 frtot költött.

Szeszta. Templomát 243 frt 90 kr. költséggel bezsindelelyeztette.

Csobád a lelkész lakon 8 frt értékben sövényt húzatott.

Kázmárk. Templomát javította s új tornyot emelt 620 frt költséggel.

Bakta új iskolájára ez évben 693 frt 53 krt költött.

Selyeb. A tornyot festette s meszeltette 266 frt 96 kr. költséggel.

Kupa apróbb építkezéseket tett 25 frt költséggel.

Alsó-Vadász építkezésre 220 frtot, szőlőtelepítésre 113 frtot költött.

Onga épületek javítására 85 frtot költött, két kegyes jótévőjének pedig 92 frt 50 kr. költséggel sírkövet emelt.

Szent-András épületei javítására 374 frt 51 krt költött.

Építkezésre és beruházásra fordítottatott összesen 12,966 frt 98 kr.

II. Az alsó-borsodi egyházmegyében.

A) Adakozások.

Igricziben a templom és torony építésre adakoztak: az igriczi közbirtokosság 465 frt 45 kr, Horváth Győző róm. kath. földbirtokos 125 frtot. Nagy László heő-papi birtokos 100 frtot, Kása György m. csáthi lakos 20 frtot.

Heő-Szalontán Isten dicsőségére ajándékoztak Elek Kis Józsefné díszesen kihimzett fehér kendőt, a hívek a bőjti comunio kivételével egész évben kenyeret és bort adtak az úrasztalához, Bársony György lelkész 1 frtot.

Ónodban B. Túry Mihály 6 frtot adott az úrasztalának újonnan való elkészítésére, Béres Imre és neje 25 frt értékű úrasztali és szószéki terítőt adtak.

Bócsön Szathmáry Király Pál a paplak építésére 100 frtot, Fekete Gyula és neje ugyane célra 50 frtot és a lakás kifésztésére 75 frtot adtak, Gyükér József az úrvacsorai kenyér beszerzésére 15 frt alapítványt tett s újbóri úrvacsorához az úrasztalát kenyérral és borral ellátta, Gyükér István 2 úrvacsorai alkalomra kenyérre 4 frt 60 krt adott, özv. Pankucsi Józsefné a husvéti úrvacsorához kenyér és borszerzésére 10 frtot adott, id. Homolya Dánielné az úrasztalára egy szövetterítőt adott, Kozma Eszter pedig egy sajátkezülg himzett terítőt ajándékozott. Az egyházttagok az építkezésnél fölmerült közmunkát teljesítették és 2315 frt 98 krt befizettek.

Szederkényben Horváth Bertalan lelkész és neje Ferenczy

Ida a templomi szószéket és papszéket arany himzéssel varrt bársony terítőkkal látták el. Lovász János presbyter az egyház közszükségeinek fedezésére 20 frtot, Kiss Péter presbyter halála esetére 40 frt hagyományt tett.

T.-Palkonyán az úrasztala ellátására adakoztak: Kardos József, Kardos Imre, Dobó Péter, Simon Márton, Szabó István 1—1 frtot, T. Kapitány János az egyház javára 1 frtot.

T. Oszlaron az úrasztalát Lükő József gondnok, Seres István, Ládi István, Kiss Antal, Kardos László, Kiss Kálmán, Csillik József, Csillik Dávid presbyterek és Csiszár Béla lelkész látták el 18 frt értékben; ezenkívül lelkész fedezett 42 frt 85 krra menő épület-javítási költséget.

Heő-Bábán az úrvacsorai kenyér és bor költségeit évenként a presbyterium tagjai fedezik.

Nemes-Bikken az iskola fedésére Id. Sturman György föld-birtokos 400 kéve nádat adományozott 32 frt értékben. Acsádi Jánosné egy alkalommal úrvacsorai bort adott.

Tisza-Tarjánban orgona- és harangalapra adományoztak: Berecz Sándor 50 krt, özv. Bónis Lászlóné 5 frtot, Záhony István az egyház javára 50 krt. A bőjti úrvacsorai alkalommal kenyeret Sipos Ferencz, husvétkor bort Édes Vincze lelkész, kenyeret Sipos Dániel, pünköstre kenyeret Bónis Péter, újkenyérre kenyeret Sz. Molnár József, újborra kenyeret és bort Varga Dániel gondnok, karácsonyra kenyeret és bort Karakas István adtak.

Tisza-Nánán Vajda Bálint gondnok az egyháznak 24 frtot ajándékozott.

Poroszlón Vas Imre egyháztág végrendeletileg 20 frtot, Varga Juliánna elhalt kedves fiának Nemes Lajosnak emlékére 50 frt alapítványt tett. Egy műkedvelő társaság a templomban felállítandó orgona alapjára 310 frtot, az iskolás lányok ugyane célra 13 frt 50 krt adtak, Fűry Lajos miskolci s-lelkész szintén az orgonára 1 frtot adott. Hajdu Imre egyháztág és neje Gacsal Borbála a templomban egy díszes márvány úrasztalát és egy díszes úrasztali terítőt készíttettek 300 frt értékben.

Eger-Lövön Varga Zsuzsánna mező-tárkányi postamesternő az egyház pénztárának 4 frt 50 krt, özv. Patay Gyuláné öngyűsága 10 frtot küldött a szegények között való kiosztás végett.

Tisza-Valkon a polgári község 4 éven át fizetendő 2000 frtot szavazott meg iskola építési célra, melyből az első 500

frtos részlet be is fizettetett az egyház pénztárába; 10 egyháztag önkéntesen ajándékozott 475 frtot a templomnak cseréppel való befedésére, névszerint: Kovács Dániel gondnok 187 frtot, Boldizsár István 25 frtot, Kornis Györgyné 25 frtot, Lazanyi Mihályné 18 frtot, Kovács István 12 frt 50 krt, Fazekas Sándor 12 frt, 50 krt, Szabó György 25 frtot, Szűcs István 12 frt 50 krt, Kovács László 25 frtot, Fodor István 25 frtot, Tóth György 12 frt 50 krt, Kornis István 25 frtot, Szabó János 25 frtot, Magyar Sándor 12 frt 50 krt, Csizmadia Lajos 12 frt 50 krt, Néhai Tomai Andrásné 10 frtot hagyott. A bérlő társaság a parókhia körülkerítéséhez 25 frttal járult. N. Kornis Jánosné egy fehér úrasztali terítőt ajándékozott 4 frt értékben. Tóth György községi bíró a husvétii úrvacsorához bort adott, Szalóczy Pál lelkész Isten dicsőségére és egyházi czélokra 14 frtot adott.

Dorogmán Kis Juliánna egy szószéki terítőt ajándékozott; mások úrvacsorai kenyeret és bort adtak.

Tisza-Kesziben. Deák Gyula úr kis leánya születésének emlékére 101 frt 53 krt adott keresztelési készletre. Andó Lajos lelkész a parókhia szobáit kifestette 40 frt költséggel.

Mező-Csáthon néhai Bónis János 50 frtos alapítványt tett, a mely azonban csak az alapító nagyanyjának halála után fog az egyház pénztárába befizettetni.

Harsányban Dianóvszky Ede úr 10 méter fát adott az iskola fűtésére 20 frt értékben.

Kis-Győrben néhai Kis Józsefné, Szathmáry Katalin 100 frtot hagyományozott, özv. Csenge Károlyné 10 frtot adományozott az egyháznak.

Geszten a községi előljáróság 3 frtot, Vályi Nagy János 1 frt 50 krt, Tóth Pál 1 frt 50 krt, Szöllősy Béláné, Id. Nyitray István, Cseh András, Cseh József, Id. Boncsér József, Egy fiatal asszony 1—1 frtot; egyesek úrvacsorai borra 2 frt 40 krt, Éliás Sámuel, id. Éliás József és Imre egy egy alkalommal úrvacsorai bort adtak, más alkalmakkor a presbytérium tagjai látták el az úrasztalát.

Felső-Ábrányban Némethi István 1 frtot adományozott.

Cserépfaluban király ő Felsége legkegyelmesebben adományozott templomépítésre 100 frtot, ugyanazon czélra Sturmann György 100 frtot, Szalay Pál róm. kath. birtokos 100 frtot, Mészáros József zsérczi tanító 3 frtot, Glóncz Pál bogácsi róm. kath. 2 frt, Vadászy Gáborné, Szabó Sára 3 frtot, özv. Tóth Istvánné, Csont Zsuzánna 2 frtot, Benkovics Mária 2 frtot, Isten

dicsőségére Dózsa István törvénybíró 5 frtot, Tóth Mihályné, Csávás Zsuzsánna, ifj. Kerékgyártó Jánosné, Tóth Juliánna, Mató Zsuzsánna, Király Istvánné 1—1 frtot, Antóny Károly erdőmester és neje arannyal kivarrt meggy szín bársony úrasztali terítőt 70 frt értékben; az egyház nőtagjai veres selyem úrasztali terítőt s egy keresztelési tálat 66 frt értékben adományoztak.

Zsérczen a konfirmandusok Isten dicsőségére 6 frt 95 krt, Kaszonyi János lelkész úrvacsorai alapra 12 frt 50 krt adományoztak.

Noszvajon Tasi János 109 frtos alapítványt tett, egy ismeretlen 1 frtot adott.

Egerben az egyházi aranykönyvbe bejegyezték neveiket: Fekete János tanító 100 frt, Petyko András 1 frt, Kolossy Gizella, Lehóczky János 50—50 kr. kegyes adománnyal. Zsivora Sámuel az úrvacsorai jegyek megváltására tett alapítványát 5 frttal növelte. Néhai Csík Imre joghallgató nevében álló árva és szegény alap növekedett 10 frt adománnyal. Farkas Lajosné alapítványa növekedett 5 frt adománnyal. Egyházi közszükségleti czélokra adakoztak: Wind István 56 frt 81 kr, özv. Gyulai Pálné 20 frt, Varrók László 1 frt, Horkai Gyula hittani tandíjban 2 frt. Az úrvacsorai jegyeket adták: Hegedűs Gyula, Gyöngyössy Lászlóné, özv. Gyulai Pálné, Horváth Lajosné, Lipcsey Péter, Varrók László, Csik Imréné. Árvák és szegények karácsonyi felsegélyezésére adakoztak: özv. Gyulai Pálné 20 frt, Lipcsey Péter 3 frt, Zsivora M. Etel 2 frt, dr. Vargha Lajos 1 frt, N. N. 50 kr, Csík Imre 2 frt, Farkas Lajos, Gagy Dénes, Tahy Márton 1—1 frt, Csanády Ákosné 50 kr, Oláh Lajosné 20 kr, Eöryné 40 kr, özv. Baloghy Aladárné 80 kr, özv. Turi Nagy Sándorné, özv. Frank Gusztávné 1—1 frt, Fekecs Jánosné 10 kr, B. E. 70 kr, Jecs Lajos 50 kr, N. N. 10. kr, Egri nyomda-részvénytársaság 1 frt, König Ferencz 1 frt, Ozsvárth Gyula 50 kr, Ozsvárth Gyuláné 1 frt, N. N. 40 kr, Krivos Árpád 1 frt, Péntek Sándor 50 kr, Mátray Sándorné 2 frt, Szathmáry József 20 kr, Szarvas Lajos 50 kr, Tóth Ágoston, 1 frt, Bohaty Józsefné 1 frt, Gazdik Ferencz 50 kr, Rangonyné 10 kr, Szabó Jenőné 25 kr, Kovács Károlyné 2 frt, L. J. 50 kr, Weichhartné 1 frt, Nagy Bernát 50 kr, Fischer Lajos 1 frt, Zsivora Samu 1 frt 20 kr, Fekete János 3 frt 51 kr, N. N. 20 kr, Hunyady Pálné 2 frt 50 kr. Szentkirályi Irén 1 frt, özv. Müller Jakabné 50 kr, Greiner Ottilie 1 frt, Veszélovszky Gusztávné 50 kr, Cserey Julia 30 kr, Kosztolányi Miklós 1 frt, Tanko Istvánné

1 frt, N. N. 20 kr, Petyko András 50 kr, Tóth Miklósné 1 frt, N. N. 50 kr, Bauer Lászlóné 10 kr, Müller Györgyné 50 kr, György Jánosné 50 kr, Kóti Dezső 50 kr, Orosz Ernő 50 kr, Böszörményi Sándor, Szilágyi Zsigmond 20—20 kr, Jeszenszky Béláné 50 kr, Deák Mihály 1 frt, Alexovics Sándor 30 kr, Klimsa Emánuelné 50 kr, Göncy Károly 20 kr, Hrabéczy Gézőné 50 kr, B. 50 kr, Juhász Antalné 1 frt, Czérna Mátyásné 1 frt, Záboly Gyuláné 20 kr, Hambusch Tamás 10 kr, özv. Petrovics Lajosné 50 kr, Neszvadba Gyuláné 20 kr, Bajczér Miklós 50 kr, Nánásy Imre 50 kr, Pfeiffer Albin 1 frt, Fekete Árpádné 50 kr, Isaák Gyula 1 frt, Varrók Lászlóné 50 kr, Nováky István 30 kr, Fischer Lipót 50 kr, Jakab Istvánné 25 kr, Burus Józsefné, Klimsa Emánuelné, Embery Istvánné, Koncz Lajos részben viselt² részben új ruha neműeket adományoztak. Az istenitiszteletek tartásának költségeihez hozzájárultak Bajczér Miklósné és Juhász Antalné. Főtisztelendő L. L. úr 1 frt 50 krt hagyott jótékony célra.

Maklárón Varga Zsuzsánna mező-tárkányi postamesternő 3 frt 50 krt adott az egyház javára.

Heő-Csabán az énekkar a tanítói lakon történt építkezésre 43 frtot adott.

Emődön Bene Ida a templomi szószékre egy díszes vörös bársony, arany rojttal szegélyezett terítőt adott 30 frt értékben. Az egyház hívei a telepítés alatt levő egyházi szőlőben 30 frt értékű munkát teljesítettek.

Ládházán Paksi Dániel az iskola javára 10 frtot adott; Pap Istvánné, Bizony Miklós, Nagy István, Kecskés József, Kodi Benő lelkész úrvacsorai kenyeret és bort adományoztak. Nagy István gondnok neje, Kis Lidia az úrasztalára egy kendőt adományozott.

Kis-Tokajban úrvacsorai kenyérré és borra adakoztak: Ráczkevi Istvánné, Szathmáry József, Faragó Gergely, özv. Kupai Károlyné.

Szirmán Nádpataki László iskolai czélokra 20 frtot adományozott; Molnár Sámuel egy alkalommal úrvacsorai kenyeret adott.

Alsó-Zsolczán nmélt. Br. Vay Béla főgondnok elhunyt neje, Gr. Teleki Zsófia emlékére, egyházi és iskolai czélokra 1000, az az egyezer frt alapítványt tett. Br. Bánhidly Sándorné, Br. Vay Klára 50 frtot adott a gyermekmenhely céljaira. Néhai Br. Bánffy Katalin egy ezüst keresztelő poharat, az elhunyt

grófnő ezüst keresztelő tálat adományoztak, ugyancsak az elhunyt grófnő osztotta ki a 25 frt értékű jutalom-könyveket is a vizsga alkalmával.

Sajó-Keresztúrban Soós Károly végrendeletileg 100 frtot hagyományozott. Urvacsorai kenyeret és bort ajándékoztak: Czékus Edéné, Vattay Klára és ifj. Czecz József.

Diósgyőrben úrvacsorai borra adakoztak: Imri Sándor, Tóth Sándor, özv. Varga Sámuelné, özv. Szűcs Jánosné, Vay Mártonné, File Sámuel, Pap Mihály, Geller Lajos, ifj. Frigyik János, Szabó Sándorné, Kalas Barna 1—1 frtot; László András, Székely István, özv. Molnár Jánosné, Róth Györgyné, Egerszegi István, Tóth Pál, Szilágyi János, Ádám Andrásné, Szukos Györgyné, Vas Mihályné, Esztergályos Sámuelné, Imre Sándorné, Róth Györgyné, File Istvánné, Tóth Istvánné, ifj. Szűcs István, Réti Pálné, File János, Kis Pálné, Lőrincz János, Varga Pál, Szilágyi János, özv. Székely Jánosné, Árváné, ifj. Imri András 50—50 krt, p, Tóth István 60 kr, Pruny János, László János, Facsko Jánosné, Szarvas Józsefné, Prágay János 20—20 kr. id Szűcs István 1 frt 20 kr, Deme Jánosné 40 krt, Derczényi Imre bort adott, Csík Dániel szintén Székely István, özv. Vas István, ifj. Vis András, id Szűcs István kenyeret adtak; Bolla Ferencz úrasztali terítőt, özv. Vas Istvánné és Székely Istvánné szószékre és úrasztalára terítőt 8 frt értékben. Az egyház által tartott három táncmulatság jövedelme 152 frt 99 kr.

Miskolczon a takarékegylet a gimnázium részére 100 frtot, az elemi iskolák részére 50 frtot, a Hitelbank az elemi iskolákra 20 frtot, a takarékpénztár a gimnázium alapjára 200 frtot adományozott.

B) Építkezések.

Igricziben templomot és tornyot újíttak 3827 frt költséggel.

Ónodban az iskolaépület és tanítói lakás javíttatott 1590 frt 86 kr költséggel.

Böcsön paplak építtetett 5055 frt s ahoz melléképület 1047 frt költséggel; templom-torony fala javíttatott, kívül belől meszeltetett, templom-kerítés újíttatott 430 frt költséggel; káplánlak cserép alá vétetett 52 frt költséggel. Összes költség 6584 frt.

Tisza-Palkonyán épületek javítása 50 frtba került.

T.-Oszlárón. a lelkész és tanító-lak javíttatott 210 frt költséggel.

Nemes-Bikkben új iskola építtetett vásárolt telekre 1921 frt értékben.

Tisza-Tarjánban 103 frt 74 kr erejéig építkezett az egyház.

Lőrinczfalván a parókhia udvarán egy istálló és kocsiszín építtetett 299 frttal.

Egerlövön az egyik iskola kijavított és új padokkal látott el 250 frt költséggel.

Tisza-Valkon a templom és torony újított, a templom belől kifestetett s az egyházi épületek új kerítéssel vétettek körül 1413 frt 76 kr. költséggel.

Dorogmán a lelkész udvarán magtár, a tanító udvarán magtár, pincze, istálló építtetett, valamint az egyik tanteremben iskolapadok készültek 650 frt erejéig.

Tisza-Kesziben a templom új horganylemez tetővel fedetett be 1330 frt költséggel.

Mező-Csáthon az egyik iskola udvarán egy melléképület emeltetett 750 frt költséggel.

Vattán a tanítói lakon 90 frt értékű javítás eszközöltetett.

Cserépfaluban új díszes templom építtetett 26445 frt 44 kr. értékben; régi orgonáját kijavíttatta 400; a régi templom helyén más épület emeltetett 583 frtért. A régi korcsma épület átalakíttatott 300 frt költséggel, a tanítói lakon javítások eszközöltettek 100 frt erejéig.

Andornokon iskola és tanítói lak építtetett 480 frt költséggel.

Mező-Keresztesen a nagyobb lelkészlak cseréppel fedetett be 1539 frt értékben.

Heő-Csabán a tanítói lak udvarán kút készíttetett 47 frt 18 krért.

Kis-Tokajban a tanítói lak udvarán melléképületek emeltettek 220 frt értékben.

Alsó-Zsolczán tanítónői lak épült 2567 frt 74 kr. költséggel. A kántortanítói lak udvarán istálló épült 387 frt kiadással.

Sajó-Keresztúrban a tanítói lakon istálló épült 350 frt értékben.

III. A felső-borsodi egyházmegyében.

A) Adakozások.

Bábonyon az úrasztalára kenyeret és bort adtak F. Szabó József, Cselényi István, Király András, Kovács János, ifj. Boros János, ifj. Tóth János. A nm. vallás- és közoktatásügyi minisztérium iskolai tanszereket adott 30 frt értékben.

Ecsegen Papszász Lajos és neje Kazinczi Nagy Borbála 25 éves házasságuk emlékére 100 frt alapítványt tettek az egyház részére; Vattay József és neje Szeghő Juliánna kenyérral és borral egész éven át ellátták az úrasztalát.

Szentpéteren Losonczy Jenő főgondnok, Vadászy Pál lelkész, H. Egri Jánosné, Szabó Györgyné kenyeret, Juhász István szőlője első terméséből egy alkalommal bort adott az úrasztalára; Czakó Sámuel 5 frt árú iskolai könyveket ajándékozott szegényebb sorsú gyermekek részére.

Kápolnán a lelkész és presbytérium kenyérral látták el az úrasztalát, a lelkész 10 frt értékű rácsot csináltatott a paplak folyosójára.

Lászlófalván Isten dicsőségére adtak Elek Józsefné 3 frtot, alsó Madarász György 20 frtot, Madarász István 10 frtot, Zs. Tardi Lajos 10 frtot, Földesy Istvánné 20 frtot, ifj. Madarász Györgyné 5 frtot, id. Madarász György 10 frtot, Csontos András 5 frtot, Zs. Tardi József 5 frtot, Tardi Pál 5 frtot, Juhász Zsuzsánna 2 frtot, Soós Péter 5 frtot, Elek József 3 frtot, Bencs Károly radistyáni lakos egy szószék-terftőt ajándékozott 10 frt értékben.

Kondón Pócsik István, Pócsik János, Kis M. Pál, Kis T. Benjámín az úrasztalára kenyeret, Tamko Jánosné, Boros Mihályné 1—1 frtot adtak Isten dicsőségére. Kis Zsuzsánna 2 drb. kendőt az úrasztalára, Pócsik Klára a szószékre egy bársony terftőt ajándékozott.

Radistyánban Tóth Péterné 2 frtot, Szabó Lászlóné, Király Ferenczné és Szobonya Lászlóné 1—1 frtot adtak Isten dicsőségére.

Parasznyán a körjegyzőség 2 frtot, egyesek szegény gyermekek tankönyvére 1 frt 50 krt adtak.

Berentén Isten dicsőségére Szokolyi Mihályné 2 frtot adott, a nm. vallás- és közoktatási miniszter úr iskolai felszerelést 30 frt értékben.

Barczikán a templom kitéglázásához gróf Serényi Béla r. kath. főúr 2000 db. téglát ajándékozott. Az úrasztalára a presbytérium kenyeret, Pogány Béláné szül. Réthy Terézia egy fehér virágú kék selyem kendőt adott. A nm. vallás- és közoktatási miniszter úr 30 frt értékben iskolai felszerelést adományozott.

Ivánkán az úrasztalára kenyeret a presbytérium, bort két alkalommal Báró Radvánszky Béla úr adott.

Ózdon Isten dicsőségére Zombory István 2 frtot. Vasárnapi perselypénz 22 frt 60 kr. A Baldácsy-alapból kapott az egyház 20 frtot.

Sajó-Velezden Isten dicsőségére adtak: Vastyán András 50 krt, Jobbágy András, Szepesi Zsuzsánna, Csák Jánosné, Póli Lajosné 1--1 frtot, ifj. Dienes János 4 frtot, Lámer Terézia 2 frtot; Házanként gyűjtött terményarából 5 frt 7 kr, összesen 15 frt 57 kr. Az úrasztalára kenyeret adtak: g. Jobbágy András, Dapsi Lajos, Héthy Dezső, Kövér Lajos, Csák Mihály és Nagy János, Óvári Miklós pedig 5 liter bort.

Vadnán az úrasztalát kenyérrel egész éven át a presbyterium tagjai látták el.

Barcán a nm. vallás- és közoktatási minisztérium az iskolának taneszközöket ajándékozott 35 frt értékben. A Baldácsy-alapból kapott az egyház 20 frtot. Lelkész 2 és félhónapi tanításért felszámított fizetését az egyháznak építkezési célokra viszszaadta. Összesen 100 frt.

Szilváson Isten dicsőségére adott Boros S. János 2 frtot, Kellner Mór 3 frtot, Eperjesi Lajosné 1 frtot, Brassó Zsigmond 2 frtot, id. Szabó István 2 frtot. Összesen 10 frtot. Az úrasztalára kenyeret adtak: Kis István, Lukács Boros János, Nagy Brassó Zsigmond és Tóth Menyhért lelkész.

Visnyón a volt úrbéresektől — az egyház részére — 136 frt 20 kr, a nemesektől 3 frt 55 kr, h. Molnár Jánosné 1 frt, özv. Huszár Andrásné az úrasztalára 2 kendőt 4 frt 50 kr. értékben; összesen 155 frt 25 kr.

Mályinkában Isten dicsőségére Csermely Zsófia 1 frt 5 krt, Orvos Zsuzsánna 1 frt, Debreczeni Sámuel 1 frtot adott. Összesen 3 frt 5 kr.

Tardonán Isten dicsőségére Kónya Jánosné 2 frt

Dédesben Isten dicsőségére N. N. 1 frt

Tapólcányban Kusza László 1 frt. Az építkezés költségeinek fedezésére a hívek kivetettek magokra 217 frtot. A felosztott községi hitelszövetkezett ugyane célra 20 frt 5 krt adott. Összesen 238 frt 5 kr.

Nekézsenyben Isten dicsőségére Tóth Jánosné 2 frt, Rigó Zsigmond 1 frt, Dédesi Istvánné 50 kr, összesen 3 frt 50 kr.

Bánfalván Vladár Ervinné szül. Ferenczy Mária róm. kath. vallású úrnő az úrasztalára egy igen díszes és értékes terítőt adományozott. Az úrvacsorához kenyeret és bort egész éven át Vladár Ervin úr adott.

Sajó-Kazán Ngs Radvánszky Albertné úrnő az úri szent vacsorához egész éven át kenyeret és bort ajándékozott. Polonyi Andrásné az egyház javára 5 frtot adományozott.

F. Kelecsényben H. Andó István 1 frtot, Imri Sámuel 50 krt, Nagy István 20 krt, Dézsik György 20 krt, Pál István 20 krt, Szabó József 20 krt, Dézsik András 40 krt, Pál János 20 krt adományoztak. Az úrvacsorához Nagy István, Nagy László, G. Andó János, Szabó József, Kos Károly kenyeret, Batta József lelkész bort ajándékozott.

Rudóbányán M. Veres Lajos az úrasztalára egy terítőt ajándékozott, egyesek Isten dicsőségére 23 frt 63 krt.

Szuhogyon egyesek Isten dicsőségére 27 frt 90 krt adtak.

Szendrőn ifj. Istenes István Amerikában gyűjtött a templom építésére 75 frtot, a szendrői Olvasókör 5 frtot, Oláh Zsuzsánna 5 frtot. Az úrasztalára Kovács Gézáné, Beregszászy Pálné és Zsebik József egy-egy alkalommal kenyeret adtak.

Szendrő-Ládon Berentés János Amerikából küldött az egyház javára 10 frtot. Az úri szent vacsorához B. Rőczey Istvánné és t. Nagy János bort ajándékoztak.

Ládbessenyőn egyesek az úrasztalára kenyeret és bort adtak.

Balajton önkéntes kivetés útján templom-javításra begyűlt 62 forint

Edelényben egyházi czélokra adtak: FarkasJánosné 5 frtot, Malinkó Istvánné 1 frtot, Tóth Pálné 1 frtot, özv. Krajnyák Józsefné 2 frtot. Az úrasztalára Demeter Pál, Terhes Lajos, Drótos János, Berentés István, Mocskos István és Fazekas János kenyeret és bort ajándékoztak.

Finkén Dobozy Mihályné, szül. Varnay Amália úrnő 5 frtot adományozott; az úrasztalához Gábor András és Szendi András kenyeret és bort ajándékoztak.

Disznós-Horvátton özv. Szabó Jánosné, szül. Kajinka Klára a szószék fölé díszes koronát készttetett s a szószéket új bársonnyal húzatta be 45 frt értékben. Mészáros Józsefné egy úrasztali terítőre 6 frtot ajándékozott. Egyházi célra Tóth János, Lenkey Pálné 1—1 frtot, Hubay Lajos 2 frtot adományoztak. Az úrvacsorához a presbytérium tagjai kenyeret, Sárkány Kornél úr pedig karácsonykor bort adott.

Szalonnán Dr. Fodor Pál főgondnok az úrasztalára három ízben kenyeret és bort, Vathay Barnabás egy alkalommal ke-

nyeret és bort adott. Ferenczi Juliánna Amerikából 1 frt 50 krt küldött.

Meszesen Bacsó János r. kath. 1 frtot adott. Az úrasztalára Horváth János gondnok 4 ízben, Kovács István presbyter, Máté István 1—1 ízben kenyeret adtak, Szegő Juliánna és Máté Borbála az úrasztalára egy-egy kendőt adtak. Az Amerikában kint levő meszesiek 50 frtot gyűjtöttek. Közhirdetésből kapott az egyház 11 frt 30 krt.

Abodon az egyház az egyházmegyétől 30 frt segélyt nyert. Remenyik Lajos tanító az iskolába egy 3 frt értékű táblát csináltatott és az úrasztalára két ízben saját terméséből bort adott.

Rakacza-Szenden az egyház a konventől 70 frt segélyt kapott. Az úrasztalára kenyeret Jakab Ferencz debrétei lakos, Konyha Ferencz és Molnár József gondnok adtak. A Lassú-család úrvacsorai kenyérhez ez évben is 2 véka búzát adott.

Szent-Jakabon az egyház 60 frt segélyben részesült. Jakab Irma 50 krt, Bene János 20 krt, Jakab Ferencz egy 4 frtos kendőt adott.

Szakácsiban Almási Györgyné 50 krt adott, Mácsi Jánosné egy 2 frt értékű kendőt hagyott az egyháznak.

Lakon az úrasztalát a presbytérium látta el kenyérral. Német József presbyter felújított szőlője terméséből egy alkalommal bort adott.

Nyomáron Magyar Dániel és neje egy 7 frtos értékű úrasztali kendőt, a presbytérium az úrvacsorához kenyeret, Ruszkay Pál egy alkalommal bort adott. A Fekete és Miklós-alapítvány kamatjából az iskolás gyermekek 15 frt 96 kr. értékű könyvet kaptak.

Hangácson ugyanezen alapítvány jövedelméből 21 frt 26 kr. értékű taneszköz osztatott ki.

Zilizen id. Kis József és neje, Csernei Lajos, Szilva József és neje az úrasztalára egy-egy alkalommal kenyeret adtak, a lelkész egy alkalommal kenyeret és bort adott. Segélyt kapott az egyház a Baldácsi-alapból 20 frtot.

Boldván özv. Cselényi Istvánné egész évben ellátta kenyérral az úrasztalát.

Damakon a lelkész múlt évi 120 frtot tevő tandíját egyházi célra adta.

Saif-Vámoson Lenkey Károly, Ábrány János, Székely Lajos tanító, Görgey Jánosné úrvacsorai kenyérre egyenként 1 frt 50 krt adtak. Nt. Vitéz János nyugalmazott lelkész Isten dicsősé-

gére 1 frt 50 krt. Herczeg Odeschalchi Gyuláné ő kegyelmessége a templom építésre megajánlott 3000 frtból 1000 frtot kifizetett s a szegényebb iskolás gyermekek részére 60 frt értékű könyveket és ruhaneműeket ajándékozott.

Az adakozás összege 2668 frt 67 kr.

B) *Építkezések.*

Ecsegen a tanítói lak új kerítéssel láttatott el 108 frt 49 kr. költséggel.

Parasznyán kisebb építkezés történt a lelkészlak melléképületén 50 frt értékben.

Varbón a templom és torony megújítottatott 4477 frt költséggel.

Radistyánban a tanítói lak egy szobával bővítettett 717 frt költséggel; a lelkészlakon 77 frt 53 kr értékben egy csűr építettett, melyhez a lelkész 11 pár szarufával járult.

Lászlófalván a lelkészlak, templom és torony 1200 frt költséggel kijavítottatott.

Kápolnán a tanítói kert deszka kerítéssel vétetett körül 60 frt költséggel.

Berentén egy pincze építettett 120 frt költséggel.

Barczikán a lelkészlakon egy rácsos kerítés állítottatott 50 frt költséggel.

Vadnán az egyházi épületek javítása 80 frtba került.

Sajó-Velezden az egyházi épületek javítottak 108 frt költséggel

Szilvás a torony bezindelyezésére 60 frtot költött.

Visnyón lelkészlak, iskola és templom javítottak 223 frt kiadással.

Tapolcsányban a tanítói lakon egy magtár és istálló építettett 217 frt költséggel.

Nekézseny a tanítói lakot körülkerítette 42 frt költséggel.

Sajó-Kazán a »Herke-féle« alapítványhoz tartozó ház kijavítottatott, a lelkészlakon levő tanácsterem kipadoztatott 110 frt értékben.

Felső-Kelecsényben az iskolánál és lelkészlaknál 45 frt értékű javítás eszközöltetett.

Rudóbányán a templom kijavítottatott és a tanítói lak újjáalakítottatott 1520 frt értékben.

Szuhogyon a tanítói lak melléképületei javítottak 36 frt értékben.

Szendrőn a templom folytatólagos építésére 600 frtot fordítottak.

Lád-Bessenyőn a lelkész és tanítói lakon új kerítés s kapuk csináltattak 120 frt értékben.

Balajton a templom belseje megújított, s díszesen kifestett 378 frt értékben.

Borsodon a lelkészlakon levő melléképületek kijavítottak 360 frt értékben, ezenkívül a lelkész 70 frt erejéig a sajátjából építkezett.

Edelényben a tanítói lakon új istálló építtetett 100 frt értékben.

Finkén a tanítói laknál 20 frt értékű javítás eszközöltetett.

Disznós-Horvátton a lelkész és tanítói lakon javítások eszközöltettek 150 frt értékben.

Szalonnán az iskolánál javítás történt 25 frt értékig.

Martonyiban lelkészlak és templom 180 frt költséggel körül kerítettetett.

Szakácsiban építkezésre költött az egyház 70 frtot.

Hegymeg építkezésre 160 frtot költött.

Damakon a lelkészlakon építkezés történt 140 frt költséggel.

Hangácson építkezésre 50 frtot költöttek.

Zilizen templomjavítás történt 55 frt erejéig.

Bo'dván az egyház építkezésre 150 frtot költött.

Összes építkezési költség 11,929 frt.

Összes tőkepénz . . . 56,478 frt 95 kr.

Összes adósság . . . 30,555 » 22 »

Gondnoki bevétel . . . 40,208 » 21 »

» » kiadás . . . 26,682 » 96 »

Pénz-maradvány . . . 13,524 frt 25 kr.

IV. A gömöri egyházmegyében.

A) Adakozások.

Zubogyon új iskola építtetvén, az e körül a hívek által végzett kézi és szekeres munkák értéke 560 frt.

A.-Szuhán Hubay Lajos lelkész a paróchiális ajtókat 15 frt költséggel festette ki saját erszényéből.

Szuhafőn a hívek buzgótsága 95 frt 45 krt rakott az úrtárára.

Kelemér-Poszobán Babús Lajosné szül. Kovács Zsuzsánna és Nagy Lajosné szül. Szoméd Babus Zsuzsánna egy-egy magaszótt kendőt, Juhász Béniné szül. Babus Zsuzsánna egy díszes terítőt adtak az úrasztalára, Juhász Lajosné szül. Szabó Zsuzsánna pedig keresztelő edényre adott 4 frtot. Kelemérben K. Rácsi Péterné, szül. Gál Zsófia Isten dicsőségére adott 50 krt.

Beretkén a hívek 50 frtot raktak össze a templom ablakainak megújítására. Lekenyén 9 frt gyűlt össze Isten dicsőségére.

Pelsőczön Szarvas János 100 frtot hagyományozott az iskolára, mely már be is folyt.

Rozsnyón Gáspár Béla gondnok és nővére Gáspár Mária k. a. a szószéket díszes vörös bársony terítővel látták el.

Kőrösben néhai Szabó János 3 éven át kenyeret, Koós János pedig bort adott az úrasztalára.

Horkán a hívek Isten dicsőségére 12 frtot ajándékoztak, a község 11 frtot adott iskolai célra.

Giczén. Egyes buzgó hívek Isten dicsőségére adakoztak 18 frtot, a skót biblia társaság 20 db. új testamentomot osztott szét, Bukó Mária az úrasztalára egy szép terítőt ajándékozott. A nasztraji iskolának a kultusz miniszter 40 frt értékű taneszközöket küldött.

G.-Szkaroson Isten dicsőségére gyűlt 84 frt 72 kr.

Oldalfalán a lakosok felekezeti különbség nélkül 288 frtot raktak össze egy új harangra.

Kalosán özv. Hevessy Boldizsárné az úrasztala körül falapzatra díszes vasráczozatot állíttatott, mely 120 frtba került, Hevessy Józsefné asszony 100 frtot hagyományozott az egyháznak.

Bátkában Bornemisza Elemér főgondnok 200 frt alapítványt tett egyházi célokra. Grünbaum József izraelita 96 ööl területet vett izraelita temetőül, úgy hogy az ebben elfoglalandó sírhelyek díja az ev. ref. egyháznak fizettségük.

Zstpben Isten dicsőségére gyűlt 31 frt 9 kr.

Radnótbán Pósa Lajos lelkész és neje az úrasztalára két szép apátfalusi korsót ajándékoztak.

Rimaszécsben Isten dicsőségére gyűlt 33 frt, orgona-alapra 56 frt 80 kr.

Susán 55 frtot adott a község iskolai célokra, Tóth Zsuzsánna az úrasztalára egy arany rojtos bordó bársony-terítőt, Léhi Mária pedig egy ezüst rojtos zöld bársony-terítőt adott.

Iványiban néhány család templomi székek egyenlősítéseért 500 frtot adott, Tóth Jánosné szül. Csomós Rozália az úrasztalára egy szép himzett abroszt ajándékozott.

Lénártfalván Madarász József Isten dicsőségére adott 20 frtot.

Tornallyán a helybeli takarékpénztár a múlt évben is 60 frtot adományozott az egyháznak.

Runya. A tornallyai takarékpénztár ajándékozott az egyháznak iskolai czélokra 10 frtot.

Kövecses Dancs László 200 frtot hagyományozott az egyháznak.

Recske. Hubay Miksa 500 frtot hagyományozott az egyháznak, Nehrer László ág. ev. földbirtokos a kövecsesi iskola építéséhez tőle vásárolt téglá árából 180 frtot engedett el. A kövecsesi hívek az iskola építésénél minden munkát ingyen végeztek, e munka értéke 200 frt.

Naprágyban. Özv. Farkas Józsefné orgona-alapra adott 50 frtot.

Simoniban Isten dicsőségére gyűlt 10 frt 50 kr, Darnyán pedig 18 frt. Darnyán egy új magyar róm. kath. ember hagyományozott az egyháznak 10 frtot.

Szűtorban Isten dicsőségére gyűlt 11 frt 90 kr. Bellényben pedig 2 frt. Többen kenyeret és bort adtak az úrasztalára. Simon Mihály lelkész tanítván az iskolát, a tanítói jövedelemből 100 frtot adott az egyháznak. A kultusz miniszter 25 frt értékű taneszközöket küldött az iskolának.

Martonfalán. Az úrvacsorai kenyeret a presbyterek adják, Gotthilf Ferencz izraelita korcsmáros 5 alkalommal adott bort az úrvacsorához. Ugyan ez a derék izraelita egy bál tiszta jövedelmét 6 frt 15 krt az egyháznak ajándékozta. Ferencz Apollónia 2 frtot, Bodnár Mártonné pedig 1 frtot adott Isten dicsőségére.

Harmaczon Isten dicsőségére adtak egyesek 7 frtot. Husa Bálintné, szül. RácZ Zsuzsánna két értékes abroszt, RácZ IgnácZné Nagy Zsófia pedig egy nagyobb abroszt és egy kenyeres kendőt adott az úrasztalára. A község lakosai 8 hold káposztás kertet adtak használatra az egyháznak a paplaképzés költségeire.

Serkében Isten dicsőségére gyűlt 19 frt, néhai Balogh Sámuel özvegye az egyháznak 100 frtot hagyományozott. Gömöri János, Fáy István és Draskóczi László közbirtokosok, a múlt évben is ellátták az úrasztalát kenyérrel és borral.

G.-Kisfaludban és *Feledben* egyes hívek látták el az úrasztalát több alkalommal kenyérrrel és borral.

Rimaszombatban néhai Simonka József hagyott az egyháznak 100 frtot, Szabó Béla osztály tanácsos a múlt évben is elküldötte szokott 10 frt ajándékát, Molnár József és Végh Mihály 5—5 frtot adtak az iskolai vizsga alkalmával, Ujj Lajos pedig 2 frt 25 krt, Szabó József régi buzgó algonodnok 50 frt tisztelet díját most is, mint mindig, visszaadta az egyháznak.

Zeherjén Isten dicsőségére gyűlt 13 frt 17 kr. és magtári alapúl 26 köböl zab. Pokorágyon 14 frt 93 kr.

Balagon Isten dicsőségére gyűlt 61 frt. A hívek 400 frt orgona alapot tettek le.

Kegyes adományok összegezése:

Készpénzben 4344 frt 46 kr.

Egyebekben: 3 úrasztali kendő, 8 úrasztali terítő, 1 keresztes edény, 2 úrasztali korsó, 1 szószéki terítő, 1 úrasztal körüli vaskerítés, 8 hold káposztáskert használata és 26 köböl zab.

B) Építkezések.

Imolán a paplak javítására 46 frt, az iskolára pedig 518 frt fordítottatott.

Zubogyon új iskola építtetett, mely az ingyen munkával együtt 2720 frtba került.

Alsó-Szuhán a paplak ajtóit 15 frt költséggel kifestettek.

Beretkén a templom ablakai 50 frt költséggel kijavítottak.

Rozsnyón 2000 frt költséggel az egyház főépülete renováltatott s a leégett melléképületek fölépíttetek.

Horkán a temető körülkerítettett 40 frt költséggel, az iskola kijavítására 15 frt fordítottatott.

Giczén a templomkerítés, paplak és iskola 192 frt költséggel kijavítottatott.

G.-Szkároson az iskola 250 frt költséggel bezsindelyeztetett.

Rásban a templom és tanítói lak 314 frt kiadással rendbehozottatott.

Oldalfalán 288 frt költséggel egy új harang öntetett.

Vályban az épületek rendbehozására 11 frt fordítottatott

Kálosán az úrasztala vasrácsozattal vétetett körül, melynek költsége 120 frt.

Zsipben a paplak mellé új kút ásottatott s a tanítói kút kijavítottatott, e kutak a hívek ingyenes munkáján kívül 41 frt 85 krba kerültek.

Radnótnban a paplak udvarán új istálló építtetett 400 frt költséggel és új korcsmaház épült, mely 1185 frt 88 krba került.

Rimaszécsben a paróchiális csűr leégvén, helyette új csűr épült fel téglából 618 frt költséggel.

Iványiban iskolajavításra 120 frt fordítottatott.

Jénében az iskola és melléképületei 478 frt 33 kr. kiadással javítottak ki, erdővétele fordítottatott 220 frt.

Tornallyán iskolai kerítésekre 70 frt költetett.

Kövecsesen új iskola épült, mely az ingyen munka értékével együtt 878 frtba került.

Naprágyban az iskola rendbehozására s fundusának növelésére 194 frt adatott ki.

Hubón a templomi székek 20 frt költséggel rendbehozattak.

Simoniban a templom javítására 30 frt fordítottatott.

Darnyán az iskola reparálására 32 frt költetett.

Zeheryén és *Pokorágyon* új iskolai padok készíttetek 40—40 frt költséggel.

Uzapanyiton a paplak udvarán új istálló épült 316 frt 67 kr. kiadással.

Építkezésekre fordítottatott összesen 11,365 frt 73 kr.

V. A tornai egyházmegyében.

A) Adakozások.

Perkupán a nők egy szószék és úrasztali terítőre egymás között 100 frtot gyűjtöttek össze. A lelkész sajátjából 46 frtot költött a paróchia díszítésére. Pető Pál 1 frtot, Kukoró András 1 frtot, Szegő János és Ozsvárt Mária 50—50 krt adományoztak.

Varbóczon többen 1 frt és 90 kr. adományt tettek.

Szinpetriben Simon Pálné, róm. kath. vallású nő, egy úrasztali terítőt 5 frt értékben ajándékozott.

Sz.-Ardóban Porcs János és neje egy úrasztali terítőt adtak 3 frt 50 kr. értékben. A hívek 13 frtot raktak össze az úrasztali borszükséglet fedezésére.

Kápolnán Mató Márton gondnok 3 ízben adott kenyeret az úrasztalára. A hívek az egyház szükségletére, magok között 60 frtot vetettek ki.

Borzován a konfirmándusok 3 frtot, Váradi Sándor szintén 3 frtot adományozott.

Sziliczen Szabó János Amerikából egy frtot küldött, a konfirmandusok 4 frt 80 krt adtak.

Égerszögön Pozsgay István 10 frtot adott az egyháznak.

Kánón. Többben 1 frt 20 krt adományoztak.

Komjátiban Maksa József Amerikából 5 frtot, Pozsga Márton nádaskai lakos 1 frt, Bene József Meczenzéfről 1 frt, özv. Bene Andrásné Kassáról 1 frt, Maksa István 1 frt, többben 7 frt 20 kr adományt tettek.

Szilason többben 10 frtot ajánlottak.

B.-Lenkén Lengyel Dániel gondnok az úrasztalára egy kendőt ajánlott, az úrasztalára megkívántató kenyeret rendszeren a gazdák adják.

B.-Vendégiben Szilasi János, Cséplő András, Balázs István az úrasztalára kenyeret és bort adtak, emellett a hívek 300 frt költséggel egy harangot öntettek.

Hidvég-Ardóban Szabó Józsefné 2 db. úrasztali kendőt 5 frt értékben, Pap Gizella szintén egy úrasztali terítőt ajándékozott 5 frt értékben, a konfirmandusok 5 frt 50 krt, ifj. Koczi János 1 frtot adott.

Zsarnón Büttös Jánosné úrasztali borra 2 frtot, Zsarnai Johanna Amerikából ugyanazon célra 2 frt 50 krt küldött. Az egyház tagjai adománya a templommennyezetének igazításához 144 frt 97 kr. Arday Barnabás orgona-alapra 10 frtot adott.

Szadellőn Varga József 5 frt, Túri János udvarnoki lakos 3 frt, özv. Páll Jánosné, özv. Hajdu Andrásné, özv. Béres Jánosné, Túri József, ifj. Páll János, Túri Gyula 1—1 frtot ajándékoztak.

Ajban ifj. Hajdu András, Bartók Juliánna 2—2 frtot, Andó Ferdinánd s Balázs Mártonné 1—1 frtot adtak.

Görgön Hanesz János 1 frt Kupai István 2 frtot adott.

Almásón a hívek az elpusztult szállót közös erővel felforgatták s beültették s az épületek igazításához 102 frttal járultak. Isten dicsőségére többben 5 frtot adtak. Pogány János és Imre István az úrasztalát kenyérral látták el.

Körtvélyesen régi jó szokás szerint az úrasztalát kenyérral mindig a presbitérium látja el.

Jabloneczán Csobádi Péter 1 frtot adott, Cseh Dániel, Angyal János és Cseh István háromszor kenyeret adtak az úrasztalára.

Barkán Farkas János 2 frt, Sárog Juliánna 1 frt, Szanyi József 3 frt, Fehér Bertalan, Fazekas Dávid, Fehér János, Szabó Andrásné 1—1 frttal járultak az úrasztalára.

B) *Építkezések.*

Szádellő iskoláját 1600 frttal a törvény és a kor kívánalmának megfelelőleg átalakíttatta, anélkül, hogy csak egy krral is megterhelték volna az egyház pénztárát, hanem ezt mind közmunka vállalás által szerezte be, pedig az építés körül teljesített szolgálmányok is tehetők 200 frtra.

Komjáti újra építette avúlt iskolai épületeit 890 frttal. Erre Pozsga István és Jesó Mihály Amerikában 109 frtot gyűjtöttek.

Szilás 84 frtot,

Jósvafő 309 frtot,

Szilicze 406 frtot,

Sz.-Ardó 28 frtot,

Kápolna 47 frtot,

B.-Lenke 100 frtot,

Zsarnó 144 frt 97 krt,

Görgő 252 frtot,

Almás 160 frtot,

Körtvélyes 173 frt 16 krt,

Jabloncza 170 frtot fordított építkezésre.

VI. *Az ungi egyházmegyében.*A) *Adakozások.*

Ungváron Szomráky Istvánné szül. Vörösmarthy Aranka úrnő (róm. kath) egy aranyrojtos bordó színű bársony terítőt; Lévi Karola úrnő, néhai Erzsébet királyné halála feletti gyász alkalmából egy sajátkezűleg készített, fehér selyem himzéssel és ezüsttel díszített gyászterítőt; egy magát megnevezni nem akaró úrnő 10 frtot és egyesek 4 frtot; az úrasztalára kenyeret és bort Berta István, Lévi Józsefné, Horváth Dezső, Szabó Lajos, Katona Sámuel és özv. Bócz Dánielné adtak.

P.-Helmezen Isten dicsőségére egyesek 18 frtot adtak.

Minajban Isten dicsőségére adtak Gilányi János és neje 50 krt, Bodnár Vinczéné 1 frtot, Juszko Ferenczné 1 frtot, Szollár Pál és neje 2 frtot, Balog Erzsébet 5 frt, Lukács István 1 frt, Cserő Ferencz 2 frt; összesen 12 frt 50 kr.

N.-Geöczőn Isten dicsőségére adtak: Simon Andrásné, Kára Vas Péterné 1—1 frt, Cserék Imre 2 frt, Jenei József 1 frt, ifj. Szijártó István és Szijártó Sándor 5 frt, Lid. Varga Józsefné, Béres József, Molnár Sándor 1—1 frt, Kára János 5 frt, ifj.

Magyar János, Kára Eszter, Györke Sándor, Bálint Bertalanné, ifj. özv. Kára Péterné, Györke János, Bálint Jánosné, Bal' András, Kára Imre, Kára Miklósné, Szaplanczay Gábor, ifj. Kára György, Szalontai Sándor, Bálint Péter, Csere Éva, Kára Józsefné, Homoki Ambrusné, özv. Magyar Sándorné, Szalontay István, özv. Györke Istvánné, Balla Jánosné Csere Péter, Kára Sándorné, özv. Bálint Andrásné, id. Györke József, Kára Imre, ifj. özv. Kára Péterné, Varga Eszter, Kára Andrásné, Kára Imre, Kára Sándor József, legifj. Béres János, Karabéj Jánosné, id. Béres József, Jeney Jánosné, Molnár Józsefné, Tóth Ferencz, ifj. Kára György, Gerék Andrásné, özv. Jenei Péterné, Szalontai Sándor, id. Víg Jánosné, Kára Sándorné, id. Szalontai József, ifj. Györke József, özv. Györke Istvánné, id. Györke József, Kára Varga Sándor, Kára Imre, özv. Simon Andrásné, Jenei Nagy József, özv. Bálint Andrásné, Bálint Péter 1—1 frtot; Víg István, Gerék János, Béres János 5—5 frtot; Kára Juliánna, Ur Ferencz, Jenei András 2—2 frtot; Ritók Sándor ev. ref. földbirtokos r. kath. leányai egy 12 frt értékű sötétzöld posztó, hímezett abroszt ajándékoztak az úrasztalára.

K.-Geöczön Isten dicsőségére László Sándor 5 frtot, egyesek 6 frtot adtak; Ungvári Ferencz és Dávid az egyház szüksegeinek fedezésére 10 frtos alapítványt tettek.

K.-Ráthon Szopkó József, Jakubát Juliánna, Dancs Istvánné, özv. Demes Görgyné, 2—2 frt; Kovács Istvánné, Fábíán Ferenczné, özv. Illár Györgyné, özv. Ádám Ferenczné, Nagy Istvánné, Katkó Juliánna, Demes Erzsébet, Ádám Józsefné, Hajdu Józsefné, Fábíán Józsefné, Demes Erzsébet, Stefán Juliánna, Illár Eszter, Ádám Sándorné 1—1 frtot; Kiss József 3 frt, Dancs József, Szopó József 5—5 frtot; özv. Jakubát Jánosné, özv. Szopó Józsefné, Fábíán Istvánné 50—50 krt.; összesen 36 frt 50 krt adtak Isten dicsőségére.

Szürthén. Kovách Károlyné, szül. Dókus Zsuzsánna úrnő egy veres márványból készített úrasztalát 200 frt értékben, Pinkóczi Tóth Lajos lelkész és neje Kovách Izabella úrnő egy nagy harangot 755 frt 20 kr, Egri Ferencz k.-geöczi földbirtokos egy kis harangot 180 frt értékben ajándékoztak az egyháznak; ezenkívül a templom javításához, a mely 5500 frtba került, a következő egyének járultak önkéntes adományaikkal: Ungvári István róm. kath. 50 kr, Huszti István István 1 frt, Pál Mihály 5 frt, Kovács Péterné 1 frt, Kovács Mihály gör. kath. 50 kr, Nyeviczkey Zoltán és Ferencz tanúlok 2 frt, Kovács Dániel

jegyző 20 frt, Huszti Erzsébet 3 frt, Víg András ungvári lakos 5 frt, Reismann Bertalan izr. 3 frt, Nagy Juliánna 2 frt, Katkó Eszter 2 frt, Dr. Ferderber Vilmos 1 frt, Szakács Jánosné 2 frt, Kladek János 4 frt, N. Kovács János 6 frt, Csuha Andrásné gk. 50 kr, Dordik András r. kath. 50 krt, Roncsák Andrásné 5 frt, Magyar Mihály rk. 2 frt, Zsitkovszky Terézia rk. 1 frt, Végső János 1 frt, Kaetai István 3 frt, Kovács András Pinkócztól 1 frt, Nagy Ferenczné 2 frt 50 kr, Kovács Józsefné 4 frt, Netcze Mihály és neje róm. kath -ok 50 frt, Palkó Jánosné Katko Mária 10 frt, Tóbiás Erzsébet 2 frt, Kotta János 50 kr, ifj. Szűcs Jánosné sz. Varga Erzsébet 5 frt, ifj. B. Katkó Jánosné 2 frt, Hudás Mihály 1 frt, Toronyi István 2 frt, Kiss Jánosné 20 frt, Nagy János 5 frt, Böszörményi József 5 frt, G. Szűcs János 15 frt, Toronyi Jánosné 10 frt, Kovács Pál 25 frt, Balázs János 15 frt, Balázs István 10 frt, B. Katkó János 20 frt, B. Katkó Pál 25 frt, Mesko János tanító 25 frt, ifj. Katkó Ferencz 20 frt, id. Katkó István 25 frt, Varga János 20 frt, Varga András 20 frt, Szűcs Ferencz 25 frt, Borsó János 10 frt, id. Katkó Ferencz 20 frt, Fedor János 15 frt, Fazekas János 10 frt, id. Borsó János 10 frt, Ádám Gábor 12 frt 50 kr, Kovács Sándor és István 17 frt, Toronyi János 15 frt, Toronyi István 10 frt, Kovács János 15 frt, K. Kovács Péterné 10 frt, Tóth András 21 frt, Kovács József 25 frt, id. Tóth Ferencz 20 frt, T. Szűcs János 20 frt, Tóth János 20 frt, Szanyiszló János 10 frt, Sz. Katkó István 10 frt, K. Katkó István 10 frt, Szűcs István 10 frt, Kovács Miklós 5 frt, ifj. Szanyiszló Ferencz 5 frt, Nagy István 8 frt, Simon Pál 25 frt, id. Kovács József 5 frt, ifj. Borsó István 5 frt, Katkó Miklós 15 frt, ifj. K. Kovács István 10 frt, Nagy Jánosné 20 frt, K. Szanyiszló János 40 frt, Ádám József 10 frt, Szopó Ferencz 10 frt, Katkó István 10 frt, Kovács Péter 15 frt, Varga Ferencz 10 frt, id. Német János 5 frt, Varga Lajos 100 frt, id. Szűcs János 100 frt, Szanyiszló István 20 frt, Szanyiszló Gábor 5 frt, özv. Katkó János 20 frt, Traski Péter 5 frt, ifj. Sándor János 5 frt, Visnyai Ferencz 2 frt 50 kr, id. Kovács István 5 frt, Varga István 5 frt, Varga Juliánna 5 frt, összesen 2468 frt 70 kr.

Botfalván Isten dicsőségére egyesek adtak 2 frtot.

Tarnóczon Isten dicsőségére egyesek adakoztak 18 frt 50 krt.

Vajkóczon Gyüre István 1 frt, Zsíró Lajosné 50 kr., összesen 1 frt 50 kr.

Palló. Egyesek 11 frt.

Gálocs. Isten dicsőségére 1 frt.

Palágy. Id. Pohai István, özv. Varga Istvánné Amerikából, Nagy Jánosné, Balog Borbála, Szanyi J. Györgyné, Kj. Varga György, Péntek István, Balogh Józsefné 1—1 frtot; ifj. Tóth Pálné 50 krt, Urbán György Amerikából, P. Urbán János Amerikából, Balog István Amerikából, ifj. Urbán István Amerikából, Balog Sándor Amerikából, Kiss Eszter, Varga Gábor János Amerikából, Varga Mihály János 2—2 frtot; Kiss István Amerikából 3 frtot, Takács György Amerikából 5 frtot; a helybeli énekkar 12 frtot, összesen 43 frt 50 kr, ezenfelül Herczeg Albert úrvacsorai borra 2 frt 50 krt.

Szelmencz. Mondok Péter, Czető István 50—50 krt; id. g. Stefán János, Éles Györgyné, ifj. Stefán János, Varga István, Bódi György, Nagy Jánosné, K. Balog János, Kiss Erzsébet, Éles György 1—1 frtot, sz. Balog János 1 frt 50 krt, id. Szabó Péterné, Balog Mihály, ifj. Balog István, Köblös Mihályné, Jakab János 2—2 frtot; Stefán Péter, özv. Balog Péterné 5—5 frtot; Gervai Ferencz, K. Éles János, Simko Jánosné, özv. Kozma Gáborné 1—1 frtot, Benyko Ferenczné 50 krt, összesen 36 frt.

A hívek saját költségükön 30 frt értékben egy úrasztali kelyhet készíttettek a következő felirással: »Az egyház hívei 1898.«

Ptruksán. Kuni Jánosné, Balog János, Marczi Ferenczné, Kiss Erzsébet, Jakab Ferencz 50—50 krt; ifj. Demes Istvánné, Jakab Jánosné, Szabó Sándor, id. Tóth István, Marczi Honor, Tóth György, Berczik Istvánné, ifj. Marczi Györgyné, ifj. Jakab Péter, Varga István, id. Gilányi György 1—1 frtot; Kovács István 2 frt, legifj. Gilányi István 5 frt, özv. S. Pásztor Györgyné 10 frt, összesen 30 frt 50 krt.

Nyarádon. Amerikából küldtek: Varga István gyűjtött 100 frtot, Kun János és Timko József gyűjtöttek 125 frtot, Köblös József gyűjtött 108 frtot; Szajkó István 2 frt, Kelény József 5 frt, Asztalos János 1 frt, Tóth István 5 frt, Kiss Ferencz 2 frt, Asztalos János 1 frt, Köblös István 2 frt, B. Kovács József 1 frt, Morvai Ferencz 5 frtot; a helybeliek közül: Tóbiás Ferencz, Köblös István, Horváth Gábor, Morvai Erzsébet, Tóbiás István, Lékó Ferencz, Horváth Péter, Demjén Ferencz, B. Kovács István, Horváth István, Varga István, legid. Kovács József, Kovács Péterné, Hornyák József, Horváth Péter, Hajdu József, m. Kovács István, ifj. Gy. Tóbiás Ferencz 1—1 frtot; Köblös Ferencz 2 frtot; összesen 378 frt.

A lelkészi fundus körül húzott sөvénykerítéshez a karókat a hívek adták.

Salamonban. Kántor Zsófia hajadon 4 frt 50 kr, Demes Mária Tolvaj Jánosné, Bernáth Ferencz, Ballók Mária, Berta Mária, Hegedűs Johanna 1—1 frt; Kovács Zsófia 5 frt, Kovács Rákhel 3 frt 50 kr, özv. Tolvaj Istvánné 2 frt, Győri Mária 1 frt 50 kr, Dajka Róza Amerikából 3 frt, Galambos János Amerikából 3 frt, Győri János 2 frt, Berta Károly gondnok 2 frt, Balog Albert Amerikából 4 frt, ifj. Balog József 1 frt 50 kr. Berta Zsófia 1 frt 50 kr, Ballók Juliánna 1 frt, Kovács Fáni 1 frt, id. Balog János 1 frt, Gáspár Sándor Amerikából 2 frt, összesen 43 frt 50 kr.

Záhonyban. Mező Péterné Amerikából 2 frt, Mező András 1 frt, Mészáros Mihályné 5 frt, Mező András 1 frt, Szmeriga Pál 1 frt, Szabó Károlyné 2 frt, ifj. Béres Pál 1 frt, ifj. Kakas János 2 frt 50 kr, Friedmann Hermann izr. 1 frt, Kutasi János templom-alapra 5 frt 75 kr, összesen 22 frt 25 kr.

Ásványban. Badó Gáborné 1 frt, n. Varga János 1 frt, Varga Péter 50 kr, Kára Eszter 50 kr, Kis Varga Józsefné 1 frt, Badó József Amerikából 1 frt, Badó András 50 kr, Legeza Erzsébet 50 kr, Kovács János 1 frt 50 kr, Malomka János Amerikából 1 frt, Jakubát Gábor 50 kr, Badó András 50 kr, Balog Eszter, Sebők András, m. Kovács Ferencz 1—1 frt, Kertész János, id. Pócsik András, özv. Kertész Ferenczné, K. Varga János, Kára János, Kovács Józsefné, ifj. Sebők Jánosné, ifj. Malomka István 50—50 kr; Balog János 1 frt; Tóth Mihályné, Erdő Zsófia, K. Varga Józsefné, özv. K. Sebők Jánosné, id. Malomka Gábor, Kis Kovács Józsefné 50—50 kr, összesen 20 frt 50 kr.

Eszenylen. Badó Gábor Amerikából 5 frt, id. Kádas Józsefné Kovács Julia, Kun Mihályné Patai Erzsébet 2—2 frt; Sándor Mihályné Kovács Veron 1 frt, Csordás József, Szabó József lelkész 2—2 frt; ifj. Molnár p. Gáborné Bátori Juliánna 1 frt, összesen 15 frt.

Ágtelek. Győrke Miklósne 2 frt, Badó Antalné 50 kr, Sándor József 1 frt, ifj. Győrke m. Istvánné 1 frt, Badó Miklósne 1 frt, összesen 5 frt 50 kr.

Kis-Dobronyban Jáger Eszter Amerikából 2 frt, Váradi Irma 2 frt, Máté Ida 2 frt, összesen 7 frt.

NagyDobronyban. Kónya Benedek András 1 frt, Benedek Sándorné 50 kr, Molnár t. Jánosné 1 frt, Bakcsi László s.-jegyző 1 frt, özv. Kis Kutlin Jánosné 2 frt, Pinte Józsefné 1 frt, összesen 6 frt 50 kr.

Csomonyán Debreczeni János 10 frt, Tóth Miklós 9 frt, Sándor Ferencz 5 frt, Bodnár Gábor 5 frt, összesen 29 frt.

Csapon Zajzon Károly 10 frt, id. Sebők József, Kratovics Antalné, Szabó János, Eszenyi Imréné 1—1 frt, Mártha Sámuel 2 frt, id. Sebők János 1 frt, Révész Ferencz 2 frt, Kazinczi Józsefné, id. Kazinczy Károlyné, Hegedűs Sándor 1—1 frt, Molnár János 2 frt, Mátyás Mihályné, özv. Kazinczi Ferenczné 1—1 frt, id. Toronyi Józsefné 2 frt, özv. Szanyiszló Mihályné, Juhász Jánosné, Magyar pályafelügyelő, Hegedűs Károlyné, Illés Istvánné, Popovics Istvánné 1—1 frt, Macskovszky Tódor Amerikából 5 frt, Szamai Péterné 1 frt, összesen 40 frt. Garai Ignác izr. az úrasztalához 12 frt értékben bort adományozott. Szabó Etelka, Misky Zsigmondné az orgona-alapra 2 frt, Gyüre Ferenczné 1 frt 50 krt, összesen 3 frt 50 kr., Juhász Rebeka Hegedűs Andrásné az úrasztalára terített, zöld atlasz-alappal, körül arany-rojttal, közepén e felírással: »Hegedűs Andrásné szül. Juhász Rebeka 1898.« Értéke 15 frt. Pandi Jánosné és Gyüre Ferenczné a szószékre bordó színű, arany-rojtos bársony-terített. Felírása ez: »Pandi Jánosné, Gyüre Ferenczné 1898 emlékül.« Értéke 8 frt.

Csicser. Szűcs István, özv. Kertész Mihályné, Kovács Katalin 1—1 frt; Juhász Erzsébet, Erdélyi Jánosné Amerikából 2 frt értékű úrasztali kendőt. Kis Erzsébet 1 frt 50 kr. Amerikából Béres András és Bodnár Mihály gyűjtése 175 frt; id. Tóháti Mihály orgonára 30 frt, Tóháti János orgonára 3 frt, Fodor Zsuzsánna Amerikából 2 frt, Béres János orgonára 5 frt, Vajóné, özv. Pallai Istvánné 1—1 frt, Szakács Zsuzsánna, Csanak Istvánné Amerikából, Szakács Juliánna Amerikából 2—2 frt; Szabó Mihály Amerikából 47 frt 50 kr, összesen 275 frt 50 kr., mely összegből orgonára adtak 38 frtot, Isten dicsősége címen 237 frt 50 krt. És pedig itthoni adomány 43 frt 50 kr, Amerikából küldetett 232 frt.

Beés. Jáger Kalán Jánosné 50 kr, Molnár János 1 frt 50 kr, Zahari Zsuzsánna, Kertész Mihályné 1—1 frt, összesen 4 frt.

Iske. Popé Ádám Jánosné, ifj. Popé Józsefné Varga Andrásné 1—1 frt, Nagy Ferenczné 80 kr, összesen 3 frt 80 kr.

Vaján. Erdélyi János gondnok 2 frt, Szallár János Amerikából 1 frt, Gyüre Miklós Ferencz 1 frt, Popé Erzsébet 1 frt, Varga Sándor 1 frt, összesen 6 frt.

Mokcsa. Szatmári Sándor Amerikából 5 frt, Kristóf Józsefné 1 frt, Bosnyák Mihály gondnok az úrasztalára egy ezüst kelyhet

adott 15 frt értékben. Gyüre Mária a szószerke Amerikából küldött egy bordó plüs terítőt 10 frt értékben. Kocsis Erzsébet az úrasztalára Amerikából küldött egy bordó színű virágos pamut terítőt.

Kapos. Orgona-alapra Amerikából: Simon Zsuzsánna 5 frt, Balog Károly 5 frt, Balog Ferencz gyűjtő ívén 115 frt, összesen 125 frt. Isten dicsőségére Amerikából: Simon Zsuzsánna 4 frt 64 kr, Eszterhay Dániel és neje 10 frt, Gál István és neje 10 frt; Cservenák Istvánné 1 frt, Balog Ferencz Amerikából 5 frt, Balog Sándor fogházőr 2 frt, Kis Geczi József Amerikából 5 frt, Vacsi István Amerikából 5 frt, Brom József róm. kath. Amerikából 5 frt, Gyüre Károly 2 frt, Lusánszky Antal gyűjtése Amerikában 37 frt 50 kr, összesen 87 frt 14 kr. Orgona és egyéb adomány 212 frt 14 kr, melyből 207 frt 14 kr. Amerikából küldetett

Cseppely. Literáty Juliánna a szószerket 8 frt értékű, Kosztics Juliánna a papszerket 3 frt értékű, Németh Mária Szőlőssy Gyula ref. lelkész neje az úrasztalát 8 frt értékű fekete bársony arany rojtos terítővel látták el.

Szeretván Isten dicsőségére 17 frt 30 kr.

Pályinban Isten dicsőségére 83 frt 14 kr. Ugyanitt Horváth István r. kath. körjegyző Isten dicsőségére 100 frtot adományozott.

Solymos. Isten dicsőségére 38 frt 40 kr.

Lucska. Isten dicsőségére 82 frt 50 kr. Báji Patay Gyuláné, szül. Szatmáry Király Anna úrnő Isten dicsőségére 10 frtot adományozott.

Reviscse. Isten dicsőségére 102 frt 77 kr.

Jenke. Isten dicsőségére 101 frt. Tomcsányi Gyula ág. ev. földbirtokos az úrvacsorai kenyérre és borra 17 frtot adott.

Kereszt. Isten dicsőségére 10 frt 40 kr.

Zahar. Isten dicsőségére 72 frt 50 kr.

Bező. Isten dicsőségére 122 frt. Amerikában élő hívek toronyóra alapra küldtek 268 frt 50 krt.

Pinkócz. Isten dicsőségére 22 frt.

B) *Építkezések.*

Ungváron a tanácsterem kivakoltatott és kifestetett 12 frt költséggel, a torony kifestése 125 frt, a bérház kijavítása 135 frt 35 krba került.

Minaj a templomot és a paróchiát 94 frt 29 krba került palánkkerítéssel látta el.

K.-Geöcz az egyház tulajdonát képező révre hidat készíttetett 400 frt 50 kr, — s a parochialis csúrt kijavíttatta 35 frt költséggel.

K.-Ráth templomát pléhhel fedette be 400 frtért s a parochián kutat építtet 50 frt költséggel.

Szürthe templomát javította ki 5550 frt költséggel.

Botfalva a konyhát alakította át s a tanítói belhelyet 60 m. hosszú palánkkerítéssel vette körül 50 frt költséggel.

Pallóban a tanító lakon javítást eszközöltek 23 frt 19 kr. értékben.

Szelmenczen a paplakot újra fedték 226 frt 73 kr. költséggel.

Nyarádon a lelkészlak 30,000 zszindelylyel újból fedetett, a lelkészlak elé egy előtornácz húzatott 427 frt 72 kr. értékben, s kerítést csináltak 30 frt költséggel.

Csap. A templomtető vaspléhhel befedetett, mely építkezés 458 frt 41 krba került.

Eszeny. A templom s magtártetőt valamint az iskola előtti 35 méter hosszú rácskerítést újból festették 149 frt 93 kr. költséggel.

Szalóka. Az iskola udvarán kőkutat építettek s ez 43 frt 59 krba került.

Ágtelek. A tanítói portán egy fedél alatt 14 méter hosszúságban 6 méter szélességben ólat, magtárt és szekérszint csináltak kőalapra vályogfallyal s zszindelytetővel 280 frt 80 kr. költséggel, ezenkívül az igás és gyalognapszámot a hívek adták. A presbyterek a magok költségén a templomot körül kerítették 15 frtból.

Csomonya. Templomát, tornyát kívül s belől renováltatta 1404 frt költséggel. A papi fundust 60 öl hosszúságban sövény kerítéssel vette körül 31 frt 52 kr. költséggel. Kutat csináltak szintén a paplakon, mely 34 frt 70 krba került.

Csicser. Torony-zszindelyezés 80 frt, templomreparáció kőműves munka 270 frt. Ezen két munkához anyag s költség 250 frt 30 kr, összesen 600 frt 30 kr. Erdőt vásárolt 600 frtért.

Beés. A templom bejáró boltozatát javíttatta 7 frttal.

Vaján. Templom-kerítést újíttatott 147 frt 95 kr., a paplakon egy db. kerítést csinált 28 frt 53 kr., összesen 176 frt 48 kr.

Mokcsa, Csűr építés 181 frt 77 kr.

Kapos. Paplak reparálás 470 frt, kerítés csinálás 28 frt, új 61 149 frt 18 kr., magtár belső berendezése 90 frt, összesen 737 frt 18 kr.

Cseppely. Új ólat csináltatott 637 frt 78 kr.

Szeretva a paplakot palánkkal vette körül 32 frt költséggel. Ugyanez vásárolt 2 db. marha legelőt a lelkész részére.

Lucska a tanítói istállót felépítette 300 frt költséggel.

Jenke apróbb javításokra kiadott 40 frtot.

Bezó. Templomtető fedésére költött 149 frtot.

Pinkócz a paplakot elől kerítéssel látta el, az iskolára új ablakokat csináltatott 88 frt 69 kr. költséggel.

VII. Az alsó-templéni egyházmegyében.

A) Adakozások.

Kis-Dobsza 247 frt 72 kr.

Csanálos 14 frt.

Gesztelyben Kóczán Miklós 1004 frt, Kántor Ferencz és Fekete Kálmán 40 frt; gyülekezeti tagok 1340 frt 90 kr.; Olajos Pál és Gulyás Kőrösi István 2 frt; Konfirmáltak 1 frt 34 kr.

Hernád-Németiben Búdi Lajosné örökösei 180 frt, Fésüs Ferencz és neje 150 frt.

Takta-Szada 3 frt.

Karcsa 8 frt 50 kr.

Luka 12 frt.

Karád 11 frt 50 kr; Meczner András és Bálint Dezső 9 frt 80 kr.

Czigánd 69 frt 30 kr, u. o. Tóth Józsefné 6 frt értékű szószék-terítőt.

Nagy-Rozványon egyesek 140 frt 50 kr; Kottán György 17 frt, Gazsi Erzsébet, Tóth Jánosné 20 frt értékű úrasztali terítőt.

Semjén 6 frt 50 kr.

Lácza 60 frt 50 kr.

Mádon Démut Ede 1 frt, Janka András 1 frt, Küllös Klára 50 kr, Szöllőműves-társaság 80 frt 70 kr. Takarékpénztár 30 frt 57 kr, Schneider Károly főbíró 10 frt, Sorsjáték nyertesei 40 frt, Lángh Nándor-féle egy róm. kath. alapítvány kamatából

192 frt 90 kr, Rácz István 2 frt 50 kr, Szilágyi Sámuel 2 frt 50 kr, Rácz András 2 frt 50 kr, Csengeri József 2 frt 50 kr, Szűcs István 1 frt 50 kr, Pálóczy József 3 frt 50 kr, Márkus János 1 frt 50 kr értékben ingyen munkát teljesítettek. Janka Erzsébet a keresztelő edényre két db selyemmel himzett takarót ajándékozott 10 frt értékben. Az úrvacsorához kenyeret és bort 4 buzgó egyháztág 4 alkalommal adományozott.

Szerencsen V. Kovács András 5 frtot, Vitányi Bertalan, dr. Kesső Géza, Molnár István egy-egy alkalommal az úrvacsorájához kenyeret és bort adtak; Gájer Károlyné, Csuka Bertalan róm. kath és Boros József egyházi egyszer-egyszer kenyeret, Gödör Sándor róm. kath., Pilszinczy Hermina és Szabó Dániel egy-egy alkalomra bort adtak.

Golopon br. Vay Sándor egyházi főgondnok 50 frt, a hívek 73 frt 50 krt ajánlottak torony és templom tetőzetre.

Ondon Budapest székes főváros a papi szálló felújításához 20 frttal járult. E célra az állam 1600 karót, 1600 gyökeres riparia vesszőt s 200 db. gyökeres furmint oltványt adott. A lelkész saját költségén a paplak udvarán egy kutat csináltatott. Dr. Sennyei József budapesti orvos neje egy úrasztali terítőt 50 frt értékben s özv. Tóth Károlyné bordó-piros úrasztali és szószék terítőt 20 frt értékben adományozott.

Csobajon új paplak építésre adakoztak: özv. Patay Gyuláné szül. Szathmáry Király Anna 300 frt, Tisza Kálmánné, gróf Dégenfeld Ilona 100 frt, gróf Tisza István főgondnok 50 frt, Baranyi Adám 100 frtot.

Takta-Kenez 50 kr.

Tarcalon Kovács Józsefné Czeglédi Sára 200 frt.

Bájon dr. Patay József 5 frtot.

Pthrygyön Dicz József 5 frtot.

Vajdácskán özv. Szilágyi Ferenczné 10 frtot.

Felső-Bereczki. A gondnok 30 frtot.

Nagy-Kövesden egyesek 9 frtot.

Szomotoron egyesek 4 frtot.

Kis-Géresben egyesek 37 frtot.

Perbenyikben egyesek 85 frt 3 krt.

Leányváron egyesek 23 frt 80 krt.

Agárdon közmunkával 28 frt szereztetett s egyesek 22 frtot adományoztak.

Ág-Csernőben Illés János 5 frt s egyesek 4 frt 50 krt adományoztak.

Bacskában nagyrészt amerikaiak által 68 frt 50 kr adományoztatott.

Leleszen egyesek 32 frtot.

Lelesz-Pólyánban egyesek 150 frt 75 krt, Szabó István 57 frtot, Eszterhai János 50 frtot adtak. Katocs Mária 10 frt értékű kelyhet, Török Erzsébet 20 frt értékű urasztali terfőt és Csoma Mária 8 frt értékű bársony szószéki terfőt adományozott.

Király-Helmeczen egyesek 29 frtot.

Vékén egyesek 64 frt 41 krt.

B.-Szentesen egyesek 13 frtot.

Bodrog-Halászon templom építésre Ő Felsége 100 frt, Herczeg Windisch-Graetz Lajos 100 frt, Horváth István 30 frt, egyesek 57 frtot adományoztak s az amerikai hívek 151 frtot gyűjtöttek.

Erdő-Bényén Róth Dániel 10 frtot, Spisák Gyula főerdész 11 frtot adományoztak.

Tokajban egyesek 200 frt. Magyar János róm. kath. 10 frt, a tokaji takarékpénztár 10 frtot adományozott.

Sárospatakon Okruczky Antalné egy 30 frt értékű urasztali poharat adományozott.

B) *Építkezések.*

Vison új templom épült s nov. elején fel is szenteltetett. Erre kiadatott készpénzben 5016 frt 13 kr, ingyen fuvar és napszám a hívektől 1450 frt. Összes értéke tehát a templomnak 6466 frt 13 kr.

Megyaszón tanító lakás 2100 frt.

Bodrog-Halász leégett templomát 200 frt.

Vajdácská szintén leégett iskoláját s a tanítói lakot 560 frt költséggel felépítette.

Sárospatak többféle javításra 933 frt 96 krt fordított. Kisebb-nagyobb javításra kiadatott 5655 frt 55 kr. Összes építkezés 16265 frt 64 kr.

VIII. *A felső-zempléni egyházmegyében.*

A) *Adakozások.*

Abarán Isten dicsőségére adtak a helybeli hívek 21 frt 20 krt. Amerikából gyűjtöttek: Fekete András 100 frtot, Illár János 33 frt 83 krt, Dobos István 92 frt 62 krt. Rásky János és Csuri

András 28 frt, N. N. 30 frtot. Bertók András 30 frtot. Összesen 319 frt 50 kr. Az úrvacsorához szükséges kenyeret a hívek adták.

Bánóczon Kazincy Arthur berettői földbirtokos és egyházi főgondnok az úri szent vacsorához kenyeret és bort adott. Isten dicsőségére az egész éven át befolyt 84 frt 87 kr. Október hó 16-án történt orgonaszentelés alkalmával Isten dicsőségére begyűlt 71 frt 13 kr, összesen 156 frt. Az orgona szentelés alkalmával adott nevezetesebb adományok a következők: Hutka József lelkész 7 frt, Kolonay Tamás gondnok 4 frt, Staut Dezső és Pál Gusztáv alsó-körtvélyesi uradalmi tisztek 2—2 frt, Botka Bertalan miglészi lelkész 2 frt, Gulácsy Valér, Lehóczky Berta bánóczi lakos, róm. kath, úgyszintén Kapossy Menyhért vásárhelyi róm. kath. esperes-lelkész pátenst hordattak s ily módon segélyezték az ünnepi követeket.

Bodzás-Ujlakon Isten dicsőségére begyűlt összesen 40 frt, melyet a következők adakoztak: Szakál Mihály 4 frt 50 kr, Lajos Boczán Mihály Amerikából 3 frt, Tóth János 2 frt, Pavlik Erzsébet róm. kath. Amerikából 2 frt 50 kr, Fonosz András 3 frt, Hornyák János Amerikából 2 frt, ifj. Lajos Mihály Amerikából 4 frt, ifj. Szakál János 1 frt, özv. Tóth Istvánné és özv. Varga Mihályné 1—1 frt, Hornyák Zsuzsánna és György Amerikából 2 frt, Zámbo János Amerikából 3 frt, Lajos Kis András 1 frt, Hornyák Mihály huszár 1 frt, Szakálséga István 1 frt, Vojneth József róm. kath. 1 frt, Varga János és György Amerikából 1 frt, Szakál Béres János 1 frt, Lajos István 1 frt, Vinczlér János 1 frt, Boros Mária 1 frt, Lajos Jánosné 1 frt, Hézsely Imre és családja a papi szószéket egy piros és kék pamuttal szövetett díszes terfékkel vontá be. Lajos Boczán Mihályné az úrasztalára egy kék színű piros virágú selyem kendőt ajándékozott.

Garanyban adakozás volt 68 frt 50 kr, és pedig a következők adakoztak: Volyószki István, Szőcs Andrásné szül. Pihoda Mária róm. kath. férje emlékére, Toronyi Zsuzsánna, Toronyi Erzsébet 1—1 frtot és ez utóbbi a szószékre egy piros színű virágos selyem kendőt adott, Béres János, özv. Vargageczi Istvánné, Béres Erzsébet, Vargapál Mihály 1—1 frt, Bakura Erzsébet 2 frt, Vargaestók József 2 frt, Mester János Amerikából, Vargaestók Kiss Mihály, özv. Estu Mihályné, Tóth András Amerikából 1—1 frt, Szakál Jánosné az úrasztalára egy virágos selyemkendőt adott, Nagy Béres János, ifj. Szakál István, özv. Vargaestók Jánosné, Karaszói Vargapál János, Szakál Jánosné, Kovács János 1—1 frt; Páricsi András 2 frt, Béres János és neje 1 frt 50

kr, Tóth János Amerikából, Kovács Mihály Amerikából, özv. Estu Andrásné, ifj. Vargaestók András, Samu György Amerikából, özv. Béres Istvánné, Vargaestók Kis János, özv. Szabó Jánosné, Vargaestók István, Toronyi András, Vajda János, Béres Andrásné, id. Szakál István, Bakura György, id. Toronyi János, özv. Vaskondi Pálné, özv. Berta Andrásné, özv. Tóth Andrásné, Karaszói Vargapál Jánosné Kajtó Mihály, Bakura Andrásné, Juhász András, Ducz Mihály, ifj. Samu Bakura András, Mitro Mihály gör. kath. Amerikából, Kőházi Vargapál János, Szakál József, Kolozsváry Etelka, id. Juhász János, özv. Juhász Andrásné, Kardicsói Kovács Jánosné, id. Béres András, Vargapál János 1—1 frtot; Varga Gyuricsko Jánosné 2 frt, id. Estu András, Szabó Mihály, Mártha Gedeon 1—1 frtot; Vargapál Mihályné, Vargapál Erzsébet egy saját készítésű pamut terítőt adott a szószékre, Vargaestók János, Béres István 1—1 frt, Kiss Mihály és neje Amerikából 2 frt.

Vásárhelyen Isten dicsőségére adakoztak 42 frtot s az úrvacsorához a kenyeret a hívek adták.

Morván Isten dicsőségére 3 frt gyűlt be, úrvacsorához való kenyeret Tomcsányi Árpádné adta.

Deregnyon a szegény gyermekek az iskolai alapból ingyen tankönyveket kaptak. Isten dicsőségére adtak 29 frtot.

Szalókon Isten dicsőségére adtak a hívek 5 frtot. Jancsik András az egyház céljaira Amerikából küldött 63 forintot. Varga Mihály szintén Amerikából küldött egy bársony arany rojtos szószék terítőt 37 frt értékben, rajta magyar és tót nyelven a következő aranyozott felírás van: »Aki az Úrnak nevét hirdeti, örök élete vagyon annak!«

Kazsuban a templom javítására adakoztak Pilissy László 30 frt, Izsépi Vilmos 40 frt, özv. Dúcs Andrásné 1 frt, Dúcs Mihály Amerikából küldött 1 frtot. Az egyházmegye segélye a templomra 100 frt. A kerületé 40 frt.

Hardicsán Gróf Andrassy Tivadar a templom kiburkolására 4000 téglát adott.

Homonnán Gróf Andrassy Géza a torony építéshez 20,000 téglát adott. Ugyancsak a torony építésére gyűjtöttek: Szirmay Anna és Alice kisasszonyok 180 frtot, Doby Antal róm. kath. gyűjtött 22 frtot, Thuránszky László 12 frtot, Székely Elek 18 frtot, Mándy István 37 frt 5 krt, Stépán Gábor 50 frtot adott. Ezenkívül adakoztak még Cseley Gusztáv 5 frtot, Mándy István 10 frtot, Komár Adolf 7 frtot, Orosz Gábor 1 frtot, Bene

András 1 frt Kovács János 2 frt 75 krt. Adorján Endréné egy hímezett úrasztali terítőt, Szerdahelyi Elekné egy úrvacsorai kendőt, Durcsinszky Gyuláné egy arannyal hímezett piros plüs szószéki terítőt adományoztak.

Kis-Azarban Isten dicsőségére begyűlt 4 frt 50 kr. Az építendő iskolára gróf Pálffy Daun Lipótné, szül. Lónyai Olga 5 frtot adott. A hívek a templom kerítés költségeinek 68 frt 50 krnak a fedezésére önkéntes ajánlatot tettek s erre a következők adakoztak: Péter Mihály lelkész 10 frtot, Ósze János 2 frtot, Bodnár Sándor 5 frtot, Szenczy Gusztáv gondnok 5 frtot, Nagy Sándor 3 frtot, Resko Imre 2 frtot, Oszuch András róm. kath. 2 frtot, Timko Mihály róm. kath. 1 frtot, Soltész Antal 1 frtot, Szenczy Bálint 2 frt 50 kr, Pánthy Bertalan rákóczi lakos 3 frtot, Galgóczy István, Galgóczy Antal róm. kath., Pánthy Károlyné 2—2 frtot; Szenczy Pál 1 frtot, Soltész Tamás 2 frtot, Szenczy Mihály 2 frtot, Fodor Antal, Fodor Pál, Hutka Józsefné, Szenczy Miklósné 1—1 frtot; Glück József izraelita 50 kr, özv. Turóczy Istvánné 6 frt, özv. Nagy Jánosné 1 frt, Szemere Lajos 5 frt, Stépán Pál 1 frt, Szenczy Albert 1 frt, Bán Lajos 50 kr, Ósze Károly 2 frt.

Kis-Báriban gr. Pálffy Leopoldné egyházi épületek javítására 50 frtot adományozott.

NagyBáriban az egyházmegye segélyadománya 30 frt.

Kis-Ráskán. Isten dicsőségére adakoztak a hívek 8 frtot, ebből Kozora János Amerikából 5 frtot küldött.

Kolbásán 15 frt 50 krt adtak Isten dicsőségére, ezenkívül Horváth Antalné szül. Rácz Borbála asszony egy fehér atlasz selyem úrasztali terítőt adott és Szilágyi Bertalan csendőr alvezetes egy cserépkályhát a paplakra.

Hegyiben 3 frt 50 kr. adomány volt Isten dicsőségére.

Lasztomérban Isten dicsőségére adakoztak 75 frt 48 krt. Tamás Zsuzsánna az úrasztalára egy selyemmel kivarrott rojtos szatin kendőt ajánlott 6 frt értékben. A templomépítés költségeinek némi fedezésére az egyház előljárósága az elmúlt nyár folyamán egy mulatságot rendezett Málczán, ezen alkalommal Stépán Gábor málczai nagybirtokos a templomépítés céljaira 500 frtot ajánlott fel. Tényleg azonban csak 393 frt 57 kr. jött be, mert a különbséget a rendezés emésztette fel.

Legenyén perselypénz volt 10 frt 40 kr. Isten dicsőségére Szabó József 10 frtot adott.

M.-Izsépen 32 frt adakozás történt az egyház czéljaira. Izsépy Géza főgondnok családja az úrasztalára egy díszes terftőt ajándékozott. Özv. Rácz Józsefné pedig egy értékes szőnyeggel látta el a katedrát.

Cselejben 5 frtot adtak Isten dicsőségére.

Imregen 8 frt 50 kr. adakozás történt szintén ugyanezen czélra.

Szürnyegen 73 frt 65 krt adtak Isten dicsőségére s a perelyben 6 frt 40 kr volt

Málczán Isten dicsőségére adakoztak 27 frt 35 krt. Ezenkívül Stépán Borbála a templom kifestésére 300 frtot ajánlott fel, Stépán Gábor pedig Róza leánya megkonfirmálása emlékére az 1778-ból való és Domokos Sámuel s Merse Klára által készítettetett úrvacsorai poharat 35 frt értékben megújította és arannyal befuttatta.

Migléczen az egyház egyes buzgó hívei Amerikából 307 frtot küldtek az orgonára. Mely összeget a következők gyűjtötték: Bodnár György és Jankó Pál János 100 frttal, Gólya János 132 frttal, Bodnár Baranyik György 75 frttal. Ezenkívül a migléczi egyház hívei 100 frttal, a vécsi társ egyház hívei szintén 100 frttal járultak az orgona felállításához. Az orgona szenteléskor begyűlt 101 frt 72 kr. Isten dicsőségére. Bessenyei István főgondnok, az orgona szenteléskor megjelent nagyszámú vendéget sajátjából látta el magyaros szíveséggel és úri módon.

Mihályiban Kassai József gondnok 8 frt értékben két térképet ajándékozott az iskolának.

Nagy Toronyán a lelkész szobája kifestésére 80 frtot adtak a hívek. Tóth Jánosné, szül. Bajza Terézia pedig a szószékre egy csinos zöld terftőt ajándékozott.

Szöllőskén 34 frt 90 kr. adomány volt az egyházra, még pedig a következők adakoztak: Kozma Gedeon lelkész 1 frt, Kozma Gedeonné 1 frt, Kozesnyik Ferenczné 1 frt, Tóth János gondnok 1 frt, Tóth József bíró 1 frt, Kocsis János 1 frt, Nagy János, Körmös János, Kassai József, Úveges Ferencz, Iszki János, Kocsis Ferencz, Árvai András, 50—50 kr; Tóth János 1 frt, Szabó János 50 kr, Ondo János 50 kr, Filipovics Jánosné 1 frt, Filipovics Sámuel 1 frt 10 kr, Sómicher Rajmundné 5 frt, Trója József 50 kr, Andreánszky Ödön 1 frt, Bodnár Ferencz 20 kr, Mathiász Jánosné 2 frt, Géresi János 50 kr, Róth Mátyás 1 frt. Ezekon kívül özv. Gorosz Józsefné az úrasztalára adott házilag készített terftőt 3 frt értékig. Tóth Józsefné — a bíró neje — az úrasztalára egy selyemkendőt 2 frt értékben.

Borsiban perselypénz 1 frt 21 kr volt.

Szerdahelyen Hudák János Amerikában levő egyháztág egy 22 frt értékű úrvacsorai poharat adományozott. A szállóskei lelkészlak ajtájának kijavítására 4 frtot adott. A szerdahelyi hívek önajánlat útján 8 frtot adakoztak a szállóskei új iskolára.

Tussán Isten dicsőségére adtak 83 frt 97 krt.

Zemplénben perselypénz volt 15 frt 37 kr. Isten dicsőségére begyűlt 26 frt.

Az összes adományok összege 3689 frt 86 kr.

B) *Építkezések.*

Abarán a modern igényeknek megfelelő új iskola épült, kőből és téglából- zszindelytetővel, két szép nagy tanteremmel és tanítónői lakással. Az építkezés a hívek munkájával együtt közel 6000 frtba került. Ezen összegben bennefoglaltatik azon 500 frtnyi összeg is, melyet Zemplénumegye közigazgatási bizottsága a megyei közművelődési alapból utalt ki.

Bánócson Angster József pécsi orgona gyárostól egy 6 változatu pedálos orgona állíttatott be 972 frt költséggel. Ezenkívül az iskola és lelkészlak kijavíttatott. A templom és torony kívülről kivakoltatott és világos sárga festéssel festetett be, szürke márvány alapszinben fekete szélű oszlopokkal. A mennyezet kék színre festetett, aransárga körökkel, csillagok, kelyhek, hold és biblia befestésével. Templomajtók s ablakok sárga színre festettek és vízvezető csatornákkal látattak el. A kórus kipadlóztatott. 75 frt költséggel egy bádogból való szószéki korona is állíttatott be. Ezenkívül a lelkészi belhelyen egy új istálló és fatartó épült fából és zszindelytetővel s a kamara szintén zszindelytetővel látattak el. Mindezen czélokra a hívek állami egyenes adója arány-kulcsa szerint, mint osztályba sorozási kulcs szerint — 60% esvén egy adó ltra — kivetetett összesen 2235 frt 61 kr. rendkívüli egyházi adó 2 évi időtartamra. A kivetett összegből egymaga Kazinczy Arthur berettői földbirtokos és egyházi főgondnok 1054 frt és 33 krt fedezett. 1181 frt 28 krt pedig a hívek vetettek ki magukra. A kivetett összegből 1898-ban 1623 frt 35 kr. folyt be; 612 frt 26 krt pedig az 1899-ik év folyamán fogják a hívek befizetni.

Morván a templom egyrésze 118 frt 35 kr. költséggel bezszindelyeztetett, ezen összeget az egyház pénztára fedezte.

Csernahón a tanítói belhelyen egy istálló építtetett.

Szalókon az iskola kipadlózottat és székekkel láttatott el. Ezenkívül a tanítói udvar egy 25 öl deszka kerítéssel vonatott körül, melyhez a 15 frt értékű oszlopokat gróf Lónyay Gábor deregnyői birtokos úr ingyen adta. Az összes javítások a kézi és ígás szolgálmányokon kívül 95 frt 95 krba kerültek. A melléképületek is kijavítottak 10 frt költséggel.

Gálszécsen a lelkészlak homlokzatára csatorna építtetett 43 frt költséggel.

Hardicsán a tűzvész által elpusztított egyházi épületek felépíttetek, még pedig a templom és torony pléhvel fedetett be, s ez utóbbi villámhárítóval láttatott el. A paróchia cseréppel fedetett be s az iskola s a melléképületek zsindelettel láttatott el. Ezen építkezés 3554 frtba került, mely összeget a Fonciére biztosító intézet fizette ki. Ezenkívül begyűlt kivetés útján 200 frt.

Homonán Katona György mérnök terve szerint szép góth stílusú torony építtetett s abba egy 201 kgr. súlyú és 321 frt értékű harang állíttatott be. A templom belseje díszesen megújíttatott. A javítási költség s a torony építési költsége 3300 frtba került.

Kassaban a templomnak zsindelettel való befedésére s a torony újítására 223 frtot költött az egyház. A lelkészi kert kerítésére pedig 8 frt 30 kr. fordíttatott.

Kis-Azarban a lelkészlak megújíttatott, még pedig a régi konyhából egy csinos padlózott szoba építtetett, új konyha készíttetett s az egész épület kivakoltatott. Mindezen építkezés, a hívek által végzett szolgálmányt nem számítva, belekerült 450 frtba. Az iskola megjavítását is tervbe vették.

Kolbásán a kor igényeinek megfelelő díszes paplak épült s a használatnak átadott. Iskolájuk kijavítását, illetőleg új tanterem építését is tervbe vették, a mely célra a megyei közművelődési alpból 400 frtot nyertek.

Ladmóczon a kamara és istálló átalakíttatott s a régi szekérszínből is istálló épült 83 frt költséggel.

Lasztócson a templom és torony kívülről egészen vakoltatott és meszeltetett, a templomba vezető lépcső újonnan készíttetett, ez belekerült 160 frtba. Az iskolai belhely körülkerítésére pedig 40 frtot költött az egyház.

Lasztomérban a tanító részére építtetett egy kamara, továbbá a tanítói lakás és iskola bezsindelettel, a lelkészlakon

lévő istálló és szekérszin hasonlóképen. Mindez a ráfordított zsindeyen kívül, mely még 1895-ben vétett s így az akkori gondnoki számadásban szerepel, belekerült 154 frt 68 krba. A templomépítés fedezésére kivetett 3696 frt. 15 krból befolyt 1898 decz. végéig 108 frt 75kr. A templomépítésre befektettek mostanáig 360 frtot.

Magyar-Izsépen a tanítói lakás kipadlóztatott.

Szürnyegen a tanítói udvaron egy kutat építettek 280 frt költséggel.

Málczán a papi csűr zsindeletetővel fedetett be.

Migléczen Kerékgyártó István debreczeni műorgona építő által egy 6 változatú pedálos orgonát állítottak fel 800 frt költséggel. A templom 90 frt költséggel szépen körülkerített. A templom falai kívül kimeszeltettek, belül pedig kifestettek 93 frt költséggel. A parókhán fatartó és sertésól épített, amire 120 frt adatott ki. A magtár felszereltetett, padimentomokkal s fiókokkal láttatott el, a mi megint 100 frtba került. Az egyik lakószobába 50 frt költséggel egy krakkói cserépkályha állítatott be. Mindezen építkezés összesen belekerült 1253 frtba. Ez összegre adakozás és gyűjtés útján 507 frt gyűlt be, a még hiányzó összeg pedig birtokaránylagosan vettetett ki.

Mihályiban a tanítói lak bezsindelezetett, az első szoba kipadlóztatott, a falak kívül-belül rendbehozattak, s az épületbe 4 új gerenda húzatott. A paplakon új sertésól és tyúkol épült. A csűr megigazított.

Nagy-Ráskán a paplak 139 frt 33 krral bezsindelezetett.

Nagy-Toronyán a templom, a lelkész s a tanító 1—1 szobája kifestetett.

S.-A.-Ujhelyben emeletes, díszes új paplak épült, tágas és czélszerű tanácsteremmel. Az építési költség 20,000 frtba került. Az új paplak már át is adatott a használatnak.

Szöllőskén az iskolát hozták rendbe, mely célra a vármegyei közművelődési alapból 300 frtot nyertek, 34 frt 90 kr. pedig adakozás útján gyűlt be.

Tussán a lelkészlakon és az iskolán több rendbeli javítás történt, nevezetesen: A parókhán 2 új ajtó állítatott be; az iskolára s tanítói lakra ajtók s ablakok készítették s a tanítói lakás kályhával is ellátatott. A tanítói mindkét lakószoba ki fog padlóztatni, melyre az anyag már be is van szereve.

Az 1898-diki építkezési összeg a f.-zempléni egyházmegyében 39,260 frt 22 kr.

4. Az erdélyi ev. ref. egyházkerület igazgató-tanácsa ápr. 20-án kelt 1459/1899. elnöki számú átiratával hivatalosan tudatja, hogy a folyó évi ápr. 18-án tartott rendkívüli egyházkerületi közgyűlésük a b. e. *Szász Domokos* elhunytával megüresedett „püspöki széket“ dr. *Bartók György* szászvárosi lelkeszszel, az egyházkerület főjegyzőjével töltötte be s a megválasztott — a legfelsőbb helyen leendő megerősítésig is — az összes püspöki s illetőleg főgondnoki jogok és kötelességek gyakorlatába lépett.

Közgyűlésünk, midőn egyfelől az ereje teljességében s alkotásainak delelő pontján az egész hazai ref. egyház tiszteletében elhunyt *Szász Domokos* halálesete miatt a legőszintébb részvétellel adózik a testvér egyházkerület igazgatótanácsának, a mit annak idejében képviselői által is sietett kifejezni a boldogult férfiú ravatalánál: ugyanakkor atyafiúi szívvvel üdvözli *Dr. Bartók György* megválasztott püspököt magas bizalmi állásában s munkálkodására s az egész erdélyi egyházkerületre Istennek áldó és minden jóra segítő kegyelmét kéri.

5. A Mocsáry Lajos volt egyházkerületi tanácsbíró lemondása folytán megüresedett világi tanácsbírói állás betöltésére múlt évi őszi egyházkerületi közgyűlésünk 6. számú jegyzőkönyvi pontjában a szavazást elrendelte, s a szavazatok beadásának határidejéül 1899. évi január 1-ét tűzte ki, hogy a szavazatok megoszlása esetén az esetleges szűkebb szavazás is jelen közgyűlésünkig megejthető legyen. A szavazatok 1899. jan. 1-re beadatván, azokat febr. 4-én a főt. püspök úr által alakított bizottság az ő elnöklete alatt felbontotta s a szavazás eredménye gyanánt megállapított, hogy a beadott 362 szavazatból Szentimrey Gyula 72, Dr. Ballagi Géza 66, Bornemisza István 34 és Csoma József 33 szavazatot nyertek, a többi szavazatok pedig 36 egyén között oszlottak meg. Miután így abszolút többséget senki sem nyert, a bizottság szűkebb szavazásra kijelölte az említett négy, legtöbb szavazatot nyert egyént, a szavazatok beadási napjául ápril 1-ét tűzvén ki. Csoma József febr. 12-én a főt. püspök úrhoz intézett levelében a jelöléstől visszalépvén, helyette mint a következő legtöbb szavazatot nyert egyén Molnár Bertalan jelöltetett ki. Ezen szűkebb szavazásra beadatott összesen 360 szavazat,

ezek a püspök úr elnöklete alatt egy bizottság által felbontatván, megállapított, hogy Szentimrey Gyula 145, Dr. Ballagi Géza 88, Molnár Bertalan 66, Bornemisza István 51 szavazatot kaptak. Nem adott szavazatot Kis-Dobsza Alsó-Zemplénből. Hibásan szavaztak (Csoma József): Kolbása, Mihalyi, Legenye, Jenke, Tarnócz, N.-Szeretva Pályin, Bódva, Lenke, (Csoma Istvánra): Jesztreb, (Szentiványi Gyulára): N.-Ráska.

Miután az abszolút többséget senki sem nyerte el, egyházkerületi közgyűlés a két legtöbb szavazatot nyert egyént, u. m. Szentimrey Gyulát és Dr. Ballagi Gézát jelöli ki szűkebb szavazásra. A szavazatok beadási idejéül folyó évi szeptember 1-je állapíttatik meg.

6. Tárgyalás alá vétetett a múlt évi őszi közgyűlésünk 12. számú jegyzőkönyvében foglalt lelkész,- esperes- és püspök-avatásra és iktatásra vonatkozó bizottsági javaslat.

Közgyűlés e javaslatot a Fejes István által beadott fogalmazásban és módosításokkal fogadta el. E szerint az eredeti javaslat azzal egészített ki, hogy az egyházmegyei gondnokok és az egyházkerületi főgondnok beiktatásának módja is megállapított.

Közgyűlés az elfogadott szabályzatot azonnal életbeléptetni határozta s mivel kívánatosnak tartja azt, hogy ezen fontos kérdésben egész magyar ev. ref. egyházunkban egyöntetű eljárás állapíttassék meg, elrendelte, hogy ezen szabályzat a konventre is felterjesztessék, azon kéressel, hogy e kérdés rendezését, az általunk elfogadott alapon, a zsinati tárgyak közzé felvenni méltóztassék.

A lelkész-avatásra, lelkész, esperes, püspök, egyházmegyei gondnok és egyházkerületi főgondnok beiktatására vonatkozó szabályzat egész terjedelmében a következő:

I. Lelkész-avatás.

1. A lelkész-avatás az egyházkerületi közgyűlés jelenlétében, ünnepélyes istenitiztelet tartása mellett hajtatik végre. Az isteni tisz-

telet a püspök imájával kezdődik s alkalmi beszédet egyik, a püspök által e végre kijelölt felavatandó lelkész tart.

2. Ennek elvégzése után az egyházkerületi főgondnok kijelenti az ünnepély célját s felhívja az egyházkerület papi főjegyzőjét, hogy terjeszse elő a felavatandók névsorát.

3. Az egyházkerületi főjegyző az urasztala elé áll s felolvassa a felavatandók neveit, röviden felemlítve az illetőknek születési, majd lelkésképesítési helyét, idejét, megnevezve a gyülekezetet, a melynek az illető lelkésze. A felavatandók, neveik említésekor, felállanak.

4. Ezek után a püspök a szószékre lép s a felavatandó lelkészekhez alkalmi beszédet intéz, melynek végeztével felteszi a fogadalmi kérdéseket, melyekre a felavatandók hangosan felelnek, s végül inti őket fogadalmaik megtartására.

5. Ez után az egyházkerület papi főjegyzője ismét az urasztalához lép és előmondása mellett teszik le a felavatandók a hivatalos esküt, amelynek elhangzása után a felavatandók a szentlélek segédelmét kérő éneket mondanak el.

6. Éneklés után együttesen, vagy ha többen vannak csapatonként járulnak a felavatáshoz, a midőn letérdepelve, a püspök és esperesek kezeinek rájuk vetése mellett, elveszik a püspöktől a megáldó könyörgést, s a felavatókkal történt kézfogás után visszatérnek helyeikre.

7. A felavatás szertartása után a szószékre lépő püspök ismét rövid beszédet tart a felavatottakhoz és a gyülekezethez, aztán áldóimával zárja be a szertartást.

8. A szertartást alkalmi és gyülekezeti ének rokeszti be.

II. Lelkész-iktatás.

9. A lelkésziktatás a lelkész gyülekezetében ünnepélyes isteni tisztelet tartása mellett történik, mely alkalommal a beköszönő lelkész imádkozik és beköszönő egyházi beszédet tart az egyházmegyei elnökség vagy az elnökség által kiküldött egyházmegyei papi és világi küldöttek jelenlétében. Ennek végeztével rövid gyülekezeti éneklés következik.

10. Éneklés után az egyházmegyei papi kiküldött az urasztala elé áll és ott a szintén urasztala elé álló beköszönt lelkészt az egyházmegye nevében üdvözlí, kötelességei hű teljesítésére felhívja és a gyülekezet szeretetébe ajánlja.

11. Isteni tisztelet végeztével az egyházmegyei küldöttek a lelkészlakon presbiteri gyűlést tartanak s az egyház anyakönyveit, jegyzőkönyveit, könyvtárát, összes iratait, pecsétjét és az egyház tulajdonát képező — s a lelkész gondozása alá tartozó — minden

egyéb ingóságait leltár mellett a lelkésznek átadják. A leltárt mind az egyházmegye küldöttei, mind a presbitérium tagjai, az új lelkészszel együtt aláírják.

III. *Esperes-iktatás.*

12. Az esperes-iktatás az egyházmegyei közgyűlés jelenlétében ünnepélyes isteni tisztelet tartása mellett történik, mely alkalommal imát mond a legidősebb lelkészi tanácsbírós.

13. Ennek megtörténte s a gyülekezeti éneklés után az egyházmegyei gondnok előterjeszti a választás eredményét s felhívja a megválasztott esperest az eskütételére, melynek szövegét a papi főjegyző olvassa fel az esperes előtt.

Az eskütétel az urasztala előtt történik, a melyet az egyházmegyei tisztikar körüláll.

14. Eskütétel után az egyházmegyei gondnok üdvözlí az esperest és az egyházmegye pecsétjét kezébe adja. Ezt követi a papi főjegyző üdvözlő beszéde, melyre az esperes a szolgálatra magát röviden felajánlja és az urasztalát körülálló tisztikarral kezét fog. — Erre gyülekezeti éneklés következik.

15. Éneklés után az esperes a szószekből elmondja beköszönő beszédét, s a gyülekezetet megáldja.

IV. *Püspök-iktatás.*

16. A püspök-iktatás az egyházkerületi közgyűlés jelenlétében, ünnepélyes isteni tisztelet tartása mellett történik, mely alkalommal megnyitó imát egyik esperes tart.

17. Ennek megtörténte után a főgondnok előterjeszti a választás körülményeit s felhívja a megválasztott püspököt az eskü letételére, a melynek szövegét a papi főjegyző olvassa a püspök előtt.

18. Eskü letétele után a főgondnok üdvözlí a püspököt és a kerület pecsétjét kezébe adja. Ezt alkalmi vagy közének követi.

19. Az éneklés után a püspök a szószekről elmondja beköszönő beszédét s áldó imáját, mely után ismét éneklés következik.

20. Az éneklés után az esperesi és gondnoki kar, az egyházkerületi tanácsbírák és jegyzők az urasztalát körülállják, a midőn az urasztalánál a legidősebb esperes megáldó imát mond az urasztala másik oldalánál álló püspökre, melynek elhangzása után rövid gyülekezeti ének és a püspök kézfogása következik az urasztala körül álló tisztviselői karral.

Ennek megtörténte után, ugyancsak az urasztala mellől mondott rövid áldással elbocsátja a püspök a gyülekezetet.

V. Egyházmegyei gondnok-iktatás.

21. Az egyházmegyei gondnok beiktatása az egyházmegyei közgyűlés alkalmával, ünnepélyes istenítisztelet tartása mellett történik, mely alkalommal az esperes előimát mond és az erre, az esperes által kijelölt lelkész alkalmi egyházi beszédet tart.

22. Ennek megtörténte után az esperes az urasztalához lép, vele szemben állván a megválasztott gondnok, — az egyházmegyei tisztikar pedig az urasztalát állja körül. Ekkor az esperes előterjeszti a választás eredményét s felhívja a gondnokot az eskü letételére, amelynek szövegét az egyházmegyei papi főjegyző olvassa elő. Eskü letétele után a gondnoki pecsétet az esperes átadja s a gondnokot hivatalába beiktatottnak nyilvánítja. Ez után a gondnok elmondja a beköszönő beszédet, melynek végeztével az esperessel és az urasztalát körülálló tisztikarral kezét fog. Végül az egyházmegyei papi főjegyző üdvözli a gondnokot.

VI. Egyházkerületi főgondnok iktatása.

23. Az egyházkerületi főgondnok beiktatása az egyházkerületi közgyűlés alkalmával, ünnepélyes isteni tisztelet tartása mellett történik, mely alkalommal a püspök előimát mond és az erre a püspök által kijelölt lelkész alkalmi egyházi beszédet tart.

24. Ennek megtörténte után a püspök az urasztalához lép, — vele szemben állván a megválasztott főgondnok; az esperesi, a gondnoki s egyházkerületi tisztikar pedig az urasztalát állja körül. Ekkora püspök előterjeszti a választás eredményét s felhívja a főgondnokot az eskü letételére, a melynek szövegét az egyházkerületi papi főjegyző olvassa fel. Eskü letétele után a főgondnoki pecsétet a püspök átadja, a főgondnokot hivatalába beiktatottnak nyilvánítja. Ezután a főgondnok elmondja a beköszönő beszédét, melynek végeztével a püspökkel, az urasztalát körülálló esperesekkel, az egyházmegyei gondnokokkal és tisztikarral kezét fog. Végül az egyházkerületi papi főjegyző üdvözli a főgondnokot.

7. A múlt évi őszi közgyűlésünk az egyházkerületi papi özvegy-árvatár alapszabály-tervezetének tárgyalását a jelen közgyűlésre halasztotta; a tárgyalás kezdetén Fejes István főiskolai algondnok indítványt terjesztett elő, hogy az évi jutalék meghatározásánál a régebbi özvegyek és árvák a mostaninál nagyobb támogatásban részesíttessenek és hogy a különböző osztályba tartozó tagok évi jutaléka aránylagosabban, lehetőleg egyenlő összegben állapíttassék meg.

Egyházkerületi közgyűlésünk a beterjesztett indítványt elvileg elfogadja, felkéri egyúttal indítványozót, hogy annak értelmében készített alapszabály-tervezetét jegyzőkönyvünkben leendő foglalás és kinyomatás végett a jegyzői karnak adja át; az új tervezetet pedig tárgyalás és véleményadás végett az egyházmegyéktől beérkezett javaslatokkal együtt a püspök úr által összehívandó bizottsághoz teszi át, azzal az utasítással, hogy e fontos kérdésben Bizony Ákos egyházkerületi ügyész jogi véleményét kérje ki, véleményes jelentését pedig az őszi közgyűlésre terjeszse be.

A Fejes István által készített alapszabály-tervezet és ennek indokolása a következő:

A tiszáninneni ev. ref. Egyházkerület lelkészi özvegy-árva- gyámintézetének Alapszabályai.

I. Fejezet.

Általános határozatok.

1. §.

A tiszáninneni ev. ref. egyházkerület az 1843-ik évben »Papi özvegy- árvtár« czímen alapított intézetét, a kebelében működő lelkészek özvegyeinek és árváinak gyámolítására ezen-túl is fentartja és abból, az alábbi §§-ban megállapított feltételek korlátai között, az özvegyeket és árvákat állandó évjáradékban részesíti, a befolyó jövedelmek egy részének tőkésítése által pedig az alapot növeli, hogy az intézet fejlesztését biztosítsa.

2. §.

Az intézet czíme: »A tiszáninneni ev. ref. egyházkerület lelkészi özvegy- árva-gyámintézete.«

3. §.

Kötelezett tagjai: A tiszáninneni ev. ref. egyházkerület területén jelenleg működő, vagy ezután szolgálatba lépő rendes lelkészek és állandóan alkalmazott, vagy alkalmazandó missziói lelkészek és oly lelkész, vagy okleveles tanító, vallásoktatók (kateketák), a kik az országos tanári, vagy tanítói nyugdíj-intézetnek nem tagjai és állomásuk rendszeresített.

4. §.

Segélyezésre igényt nem tarthat azon lelkészi özvegy, vagy árva, kinek néhai férje, illetőleg atyja, állásáról önként lemondott, vagy egyházi bíróság jogerős ítéletével az egyházi törvény 303. §. e) pontja értelmében hivatalától véglegesen megfosztatott, kivéve, ha ez utóbbi esetben az illető díjfizetéseit haláláig folytonosan teljesítette, máskülömben özvegyének, vagy árváinak csupán a befizetett díjak adatnak vissza kamat nélkül.

5. §.

Az egyházkerület kötelékéből más egyházkerületbe távozott intézeti tagnak befizetett belépési járuléka kamat nélkül vissza-adatik.

6. §.

Más egyházkerületből jött lelkészek kötelesek belépési és tagsági díjaikat hivatalba léptüktől számított 5°/_o-os kamat és kamatok kamatjával 3 év alatt esedékes részletekben befizetni.

7. §.

Az alacsonyabb díjosztályból magasabba lépni csak a 6. §-ban meghatározott mód szerint lehet, ellenben a magasabb díjosztályból alacsonyabba nem lehet átlépni.

8. §.

A gyámintézet tagjainak özvegyei és árvái a belépési járulék és 5 évi tagsági díj befizetésének kötelezettsége mellett, tekintet nélkül az elhalt intézeti tag szolgálati idejére, mindnyájan évjáradékban részesülnek s a mennyiben a belépési járulék és 5 évi tagsági-díj be nem fizettetett volna, az azokból hiányzó összeg az özvegy és árvák évjáradékából 2 év alatt egyenlő részletekben visszatartatik.

9. §.

Az özvegyek és árvák évjáradékai a kegyeleti év tartamának lejárta után, mindenkor május 1-ső napjától kezdve tétetnek folyóvá s évenként utólagosan fizettetnek ki, de azon évtől kezdve, melyben a jogczím elenyészett, még félévi járadék kiadásával megszüntetendők.

10. §.

A jogosítottnak állandó évjáradékra való fölvétele hivatalból eszközöltetik az illető esperes indokolt előterjesztésére az egyházkerület pénzügyi választmánya által.

11. §.

Az évjáradékban részesülők az arról kiállított nyugtákon, az illetékes ev. ref. lelkészi hivatal által igazoltatni kötelesek az életben lételt, özvegyi állapotot, ev. ref. vallásu voltukat s az árváknál a 15. §. föltételeinek fenállását.

12. §.

Azon kérdés felett, hogy van-e valamely özvegynek, vagy árvának állandó évjáradékra igénye, a pénzügyi választmány határoz, mely határozat ellen egy éven belől az egyházkerületi közgyűléshez lehet felebbezni.

II. Fejezet.

Az özvegyek és árvák segélyezéséről.

13. §.

A gyámintézet tagjainak özvegyei és árvái együtt, egy egységet képezve, a férj és az atya elhalálózása után állandó évjáradékban részesülnek.

14. §.

Az évi járadék áll:

a) minden intézeti tag után egyenlően megállapított évenkénti 40 forint jutalékból és

b) a 2, 4, 6 forintos tagsági díj arányában való részesedésből, mely a tőke állomány 6°/_o-os kamatainak és az évi tagsági díjaknak az egyes osztályokra eső osztalékából 5 évről 5 évre állapíttatik meg a törzkönyvbe vezetett jogosultak száma szerint. Ezen részesedés az 1900-ik év május 1-sejétől kezdve, a következő 5 évre, 20, 40, 60 forintban határoztatik meg, mely szerint az özvegyek és árvák évjáradéka összesen 60, 80 és 100 forint leend.

15. §.

Az özvegyre nézve megszűnik az évjáradék: a) ha meghal; b) ha ismét férjhez megy, azon félév végével, melyben

halála, vagy férjhezmenetele történt; c) ha az ev. ref. egyházból kilép, az árvákra nézve: a) ha meghalnak; b) ha a fiuk 24 évet betöltöttek, vagy 20 éves korukban is, ha állandó keresethez jutottak. A nőkre nézve pedig, ha férjhez mentek, vagy 20 éves korukban, sőt előbb is, ha megélhetésüket biztosító állandó keresethez jutottak; c) ha az ev. ref. egyházból kiléptek. Testi vagy lelki fogyatkozás miatt teljesen keresetképtelen árvák a b) alatt megszabott koron túl is részesítendőek az évjáradékban.

16. §.

Özvegyi évjáradékra a fentebb jelzett föltételek megléte esetén is csak az az özvegy tarthat igényt, ki néhai férjével tényleges szolgálati ideje alatt, vagy azt megelőzőleg kelt egybe, annak haláláig vele együtt élt és kifogástalan életet folytat. Lelkészi árvákul viszont csak az elhalt lelkész törvényesen leszármazott édes gyermekei tekintetnek.

17. §.

Ha az özvegy két vagy több házasságból származott árvát tart, úgy ő húzza ezen árvák illetményét is; ha azonban egyik vagy másik házasságából származott árváit nem ő tartja, az ezekre eső járadék azokat megosztva, vagy ha csak egy az árva, azt illeti. Ha mindkét szüle elhalta után több árva maradt, azok között az évjáradék megosztandó.

18. §.

Azon özvegyek, kik néhai férjükkal ennek 60 éves kora után keltek egybe, évjáradékra csak akkor bírhatnak igénynyel, ha néhai férjükkal legalább 5 évig éltek házasságban.

Azon özvegy, aki néhai férjével nem élt együtt, vagy attól törvényesen elvált, a férj után semminemű ellátásra nem tarthat igényt, kivéve, ha igazolja, hogy az együtt nem élés nem az ő hibájából következett be, az árvák azonban, ha a föltételek különben megvannak, igénynyel bírnak a segélyre.

Azon özvegy, aki erkölcstelen életet folytat, vagy bűntett miatt a polgári bíróság által elítéltetett, évjáradék iránti igényét nem érvényesítheti, vagy ha azt már bírta, elveszti, azonban a lelkésztől származott árvái igénynyel bírnak a segélyre.

III. Fejezet.

A gyámalap és annak kezelése.

19. §.

Az özvegy-árva gyámintézet alapja áll:

1. A »Papi özvegy-árva tár« összes tőkéiből.
2. Ezen tőkéknek és az évenkénti tőkésítésnek kamataiból.
3. Az intézetbe belépő tagok által egyszer s mindenkorra fizetendő 10 forint belépési járulékból.
4. A tagok által szabad választás szerint évenként fizetendő 2, 4, 6 forintos tagsági-díjakból.
5. Kegyes alapítványokból.
6. Az egyházkerület tűzkárbiztosítási pénztárából évenként 200 forint.
7. Az egyházkerület által elrendelt gyűjtésekből.

20. §.

A 19. § 3. 5. 6. 7. pontjai alatt foglalt jövedelmek évenként a tőkéhez csatolandók, ellenben az összes tőkék kamatai és az évi tagsági-díjak a 14. § ban meghatározott módon évjáradékokra fordítandók, úgy azonban, hogy a 6°/_o-on felüli esetleges több kamatjövdelem is a tőkéhez csatolandó.

21. §.

A belépési járulékot a lelkeszi tagok a főlshentelés alkalmával egyszerre tartoznak befizetni, ugyancsak egyszerre fiztik azt be a vallástanítók is az intézetbe belépésük alkalmával.

22. §.

A tagsági-díjak fizetési kötelezettsége a rendes állomás elfoglalásakor veszi kezdetét. Az évi tagságidíjakat az egyházlátogatóság szedi be.

23. §.

A gyámintézet ügyeinek legfőbb intézése, a gyámintézeti alap és egyéb kezelési ügyek ellenőrzése, az egyházkerületi közgyűlés hatáskörébe tartozik, ez határozza meg 5 évről 5 évre a 14. §. b) pontja értelmében a részesedés arányát, valamint a tőkealap nagyobb növekedése után ugyancsak a 14. §. a) pontja értelmében az egyenlő jutalék emelését is.

24. §.

A gyámintézet tőkési és pénzei az egyházkerületi pénztár által kezeltetnek a pénzügyi választmány közvetlen ellenőrzése és felelőssége mellett. A pénzügyi választmány intézi a gyámintézet összes ügyeit, melyekről, az évi számadások eredményének s a következő évi-költség előirányzatnak bemutatása mellett, az egyházkerületi közgyűlésnek évenként részletes jelentést tesz.

Kezelési szabályok:

Az egyházkerületi pénztárnok által egy törzskönyv vezetendő, a melybe az igénynyel bírók kivétel nélkül bevezetendő s külön lappal bírnak.

Hasonló törzskönyv vezetendő az egyházmegyénél is az illető dékánok által.

Az évi ellátással bíró özvegyek és árvák fizetési ívekkel láttatnak el. Ezen fizetési ívek beküldése s a dékánok ellenjegyzése nélkül az évjáradék ki nem fizethető; nem fizethető ki akkor sem, ha a fizetési ív megfelelő rovatában a 15. § ban megszabott föltételek bizonyítva nincsenek.

A fizetési ívek névre állítandók ki és így az özvegy elhaltával annak fizetési íve megsemmisítendő s ha utána árva, vagy árvák maradnak, ezeknek nevére állítandó ki a fizetési ív.

Az évjáradékok minden év május elején utólagosan fizetendőek ki az egyházmegyei dékán által, azonban a fizetési ívek már január elején beküldendőek az egyházmegyei dékánokhoz, a kik ezeknek alapján értesítik az egyházkerületi pénztárnokot a hozzájuk küldendő illetmények összegéről.

Az intézeti tagok, valamint az özvegyek és árvák haláláról az egyházmegyei dékánok 14 nap alatt tartoznak értesíteni az egyházkerületi pénztárnokot, hogy a törzskönyv megfelelően vezetethessék.

A gyámintézet írásbeli ügyeinek vezetésére egy titkár alkalmaztatik, a ki a pénzügyi választmánynak az intézeti ügyekben jegyzője. A pénztárnoknál álló törzskönyv vezetése, rendben tartása, valamint az egyházkerületi közgyűlésre adandó jelentések szerkesztése, a pénzügyi választmány határozatai és utasításai értelmében a titkár feladata.

IV. Fejezet.

Atmeneti határozatok.

25. §.

Tanárok, tanítók többé intézeti tagokul föl nem vétetnek, a mennyiben pedig ilyeneknek özvegyei és árvái az 1899. év végével megfelelő évjáradékra már fölvétettek, azon járadék, 1 forint tagsági-díj után 20 forintban, 2 forint tagsági-díj után 30 forintban, 4 forint tagsági-díj után 60 forintban, 6 forint tagsági-díj után 90 forintban megállapítva fog részükre holtukig kiadatni az 1900. év május havától kezdve. Ezen özvegyekről és árvákról külön törzskönyv vezetendő.

26. §.

Azon életben levő tanárok és tanítók, a kik jelenleg az intézetnek tagjai, fizetési kötelezettségük fentartása mellett, továbbra is tagjai maradhatnak az intézetnek, a mely esetben özvegyeiknek és árváiknak 1 frt tagsági díj után 20 frt, 2 frt tagsági-díj után 30 frt, 4 frt után 40 frt, 6 frt után 50 frtban meghatározott évjáradék biztosítottatik.

Tanároknak és tanítóknak azonban a kilépés is megengedtetik, a mely esetben addig befizetett pénzük évi 5%-os kamatok kamatjával visszaadatván, igényük a törzskönyvből kitörültetik.

Az ezen §-ban említett intézeti tagokról is külön törzskönyv vezetendő.

27. §.

Azon lelkészi özvegyek és árvák- a kik a tagsági díjosztály alapján 30, 60, 90 forint évi járadékban részesültek, az 1900. évtől kezdve mindnyájan a 14. § ban meghatározott módon fogják élvezni, évi 60, 80 és 100 forint járadékaikat. Az ezentúl kihalt lelkészek özvegyei és árvái is hasonló módon veendik évjáradékaikat.

28. §.

Azon lelkészek, a kik az 1899. év végén az intézetnek fizető tagjai lettek, belépési járulék fizetésére nem kötelesek. ellenben az 1900. évtől belépő tagok a 10 forint belépési járulékot is fizetendik.

29. §.

Azon lelkészek, a kik testi vagy lelki fogyatkozottság miatt hivatalviselésre alkalmatlanokká lesznek, nem jogosultak ugyan gyámintézeti járadéokra, mindamellett addig, míg az ilyenekről az országos nyugdíj intézet gondoskodnék, esetről-esetre a gyámintézet is részesítheti őket az intézet viszonyaihoz mért időkénti, vagy évenkénti segélyben, a melyet megadni az egyházkerületi közgyűlés jogosított.

30. §.

Jelen szabályzat megfelelő példányokban kinyomatandó s a lelkészi hivataloknak s az intézet tagjainak megküldendő.

Indokolás.

Eddigi papi özvegy- árvatárunknak további fentartását eléggé indokolja azon körülmény, hogy az országos gyámintézet nem nyújthat oly évjáradékot, a mely az özvegyek és árvák sorsát teljesen biztosíthatná. De egy oly intézményt, a melynek mai nagy alapja az elődök huzamos áldozatából gyűlt össze s a melynek célja világosan megjelöltetett, nem is volna jogos eredeti céljától eltéríteni, vagy okszerű tovább fejlődésében megrendíteni. A gyűjtőt vagyon minden mostani és jövőbeli lelkésznek jogos tulajdona az eredeti alapszabály szerinti célokra, ugyanazért másról, mint ezen szabályok czélszerű módosításáról szó nem is lehet.

Az alapszabályok módosításánál mindenek előtt tekintetbe vettem azon munkálatot, a mely 1898. évi őszi közgyűlésünk 14. számú jknyvi pontjában foglaltatik, de tekintetbe vettem az országos gyámintézet szabályait is, úgy hogy az alakot inkább ez utóbbi, a tartalmat pedig az előbbi szolgáltatva tervezetemhez. Ekképen a kerületünk bizottsága által alapos körületekintéssel megállapított pontozatokat mind fölvettem ezen tervezetbe is, de más beosztással, azon felül az országos gyámintézet szabályaiból beigtattam oly pontokat, a melyek szükségeseznek mutatkoztak, új dolgok tehát e tervezetbe csupán a következők:

1. Az intézet czímét megváltoztatni ajánlom. 2. §.

2. A kötelezett tagok közzé fölvenni javaslom azon vallás-tanítókat is, a kik akár mint lelkészi minősítéssel bíró egyének, akár mint okleveles tanítók rendszeresített állomásokon

szolgálnak, ilyenek ugyan nagyobb számmal nem lesznek, de a konvent közelebbi intézkedései folytán mindenesetre fognak létesülni; szükséges azért, hogy a mennyiben nem sikerülne őket akár mint középiskolai, akár mint elemi iskolai vallás-oktatókat az állami nyugdíj-intézetekbe fölvétetni: legalább özvegyeik és árváik sorsáról a körülményekhez képest intézkedjünk. 3. §.

3. A 14. § rendelkezései szerint más alapelvekre kívánom fektetni az özvegyek és árvák ellátását, még pedig *jutalék* czímen megállapítandónak tartok egy bizonyos összeget, a mely *egyenlően* illessen minden intézeti tagot, *részesedés* címen pedig azon összegeket vettem föl, a melyek a *tagsági-díj arányában* három fokozatban illetendik a jogosítottakat.

Ezen javaslatomon sarkallik gyámintézetünk újra szervezése, ez pedig abban találja indokát, hogy ezen intézet távolról sem részvénytársulat, a mely a befizetések, vagy részvények arányában köteles nyújtani osztalékait, hanem sokkal inkább oly jótékonyági intézmény, a melynek gyümölcsét egyenlően jogosított élvezni az intézet minden tagja. Ugyanis kétségtelen az, hogy az alaptőkét alapítványok, gyűjtések, adományok is szaporították és szaporították főleg a nőtlen és özvegyet és árvákat nem hagyó tagok befizetései, szaporították pedig legnagyobb mértékben a legközelebbi két évtizedben az özvegyeknek és árváknak benmaradt jutalékai, midőn nemcsak az $\frac{1}{3}$ -ad tőkésítettet, hanem annál sokkal több évek során keresztül a miatt, mert p. o. 1883-tól egész 1893 ig, tehát tíz éven keresztül nem változtatott meg a kiosztási kulcs. Mindeme nyeresége tehát az intézetnek szükségképen egyenlően illeti az intézet minden tagját, mert a tőke-állomány megszorodása folytán úgy áll a helyzet, hogy ha mai nap a tagsági-díj további fizetése meg is szüntettetnék és az eddigi özvegyeknek és árváknak holtukig biztosíthatnék mostani évjáradékuk, az ujjonnan kihalt lelkészek özvegyeinek és árváinak, tagsági-díj fizetése nélkül is azonnal jutna a tőke gyümölcséből legalább is 40 forint, a mely összeg a mai özvegyek és árvák fokozatos kihaltával fokozatosan emelkednék, végül egészen majdnem 70 forintig.

Az évjáradék megállapításánál tehát mindenen előtt ezt a különbözetet kell kiegyenlíteni, a mely oly hátrányba juttatja a 2 forint tagsági-díjt fizetőket, hogy ők ma még azt az összeget sem kapják meg, a mit tagsági-díj nélkül is élvezhetnének a tőke gyümölcséből. E végből osztottam két részre az évjá-

radék megállapítását és pedig fölvettem *egyenlő jutalék* gyanánt 40 forintot, a mennyi a tőke-állomány mai helyzetében tagsági-díj fizetése nélkül is jutna mindenkinek, ellenben *a tagsági-díj arányában való részesedést* sem lehetett mellőznöm, mert az is a jogszerzés egyik kútfeje s azon körülménynél fogva, hogy az osztályokba mindenki szabad tetszése szerint lép be, senkire nézve sem lehet sérelmes az, hogy a részesedés aránylagosan történik. E részben joga van mindenkinek, sőt jól felfogott érdeke is, hogy magasabb díjosztályba lépjen be, mert befizetésének arányát úgy is tetemesen felülmúlja a várható részesedés. Nincs intézet, mely ily jótékonytságot gyakorolna tagjaival szemben, a melyben csak egy évi tagság is teljes jogot ad az egész évjáradék megnyerésére.

Az egyenlő jutalék és arányos részesedés elvének föl vételét még az a körülmény is szükségessé teszi, hogy az eddigi özvegyeket és árvákat jogosan és méltányosan is így lehet kárpótolni. Ők legtöbbszörre még ki vannak zárva az országos gyámintézet jótékonyaságából, szükséges azért, hogy a tőke gyűjtés nagyobb mérve nélkül élvezetébe lépjenek az intézeti vagyon mai jövedelmének és pedig oly kulcs szerint, a mely arányban áll a tőke állománynyal.

Az évjáradék tervezett megállapításának pénzügyi kiszámítása ez:

Fizet ma az intézet:

15 frtot	30 frtot	60 frtot	90 frtot
27 tagnak	122 tagnak	33 tagnak	24 tagnak
405 frtot	3660 frtot	1980 frtot	2160 frtot
összesen 8205 forintot.			

A 14. §-ban foglalt tervezet szerint kell fizetnie az 1900. évtől kezdve:

1. 27 tagnak	20 frtjával	540 frtot.
2. 122 tagnak	60 frtjával	7320 frtot.
3. 33 tagnak	80 frtjával	2640 frtot.
4. 24 tagnak	100 frtjával	2400 frtot.
			<u>Összesen 12900 frtot.</u>

Ezen évenként szükséges kiadással szemben a kiosztható jövedelem:

1. Ma a tőke 198,000 frt, a mely 1900-ik évben 200,000 forinton felül lesz. Ennek 6°/_o-os kamata 12,000 frt.

2. Évi tagsági-díjából az 1898 ik évben befolyt 1435 frt, e czímen előirányozható átlag 1,350 frt.

összes kiosztható bevétel 13,350 frt.

3. Az intézet ennél fogva a tervezett kiadást megbírja, mert nem is számítva azt, hogy a tőkék jó részben 6°/_o-os kamatnál többet hoznak, a melyet itt a kamathátralékokra számolok el, még így is marad némi tőkésítendő összeg a kamatokból is.

Ezt a kiszámítást az esélyek nem zavarhatják meg, mert midőn az évjáradékosok száma a csúcspontra eljutott, azon már meg is marad. A mostani tagok osztályonkénti létszáma is fokozatos kihalás folytán annak az aránynak felel meg, a mely ma fenáll; mindamellet, tekintetbe véve azt, hogy az újabb belépések folytán a 2, 4, 6 frtot fizető tagok arányszáma, bár több idő múlva, de lassanként mégis változhatik, de tekintetbe véve azt is, hogy a tőkeállomány is, bár ezentúl kisebb mérvben, mégis szaporodni fog: — szükségesnek láttam a rendelkezésbe fölvenni az 5 évről 5 évre szóló újabb megállapítást.

Meg kell jegyeznem, hogy ez a mód a nagyobb tőkésítést kizárja, de elégnék tartom azt, hogy a tőkealap meg ne támadtassék, hanem, habár kisebb összeggel is, folyton gyarapíttassék, magunkat pedig s főleg az eddigi özvegyeket és árvákat feloldjuk a jöveudőnek hozandó nagyobb áldozatok alól.

4. A 18. § 3. pontja alatt fölvettem 10 frt belépési járulékot egyenlő kötelezettséggel azért, mert méltányosnak tartom azt, hogy miután a jövőben a tőke kamatai és tagsági-díjak kiosztatnak, az ujonnan belépő tagok járuljanak valamivel a tőke gyarapításához, azonban nagyobb összeg fizetésével még sem óhajtom megterhelni a belépő tagokat, mert tekintetbe kell vennünk az országos gyámintézet kötelezettségeit is.

5. A 20. §-ban a tagsági-díjak kiosztását hozom javaslatba, mert az természeténél fogva évenkénti jövedelemnek veendő és a részesedés különbségének épen az a kulcsa.

6. A 23. 24. §§-ban foglalt intézkedések a rendszeres kezelés, nyilvántartás és ellenőrzés gyakorlásában találják magyarázatukat. Épen azért mint új intézkedést említtem föl egy titkárnak alkalmazását, a ki hivatva volna a gyámintézet ügyeit

állandóan nyilvántartani, miután az egyházkerület pénztárnokától azt kívánni nem is lehet. Ugy gondolom, hogy p. o. 100 frt tiszteletdíj mellett egyik miskolczi lelkészt lehetne megbízni a régi dőkáni teendőknek ezzel a kis részével.

7. A 25—30. §§-ban átmeneti határozatok czímén azon szükséges rendelkezéseket vettem föl, a melyek nem állandó részei ezen szabályzatnak. Így, miután az intézetnek tanári és tanítói özvegyei és tagjai is vannak, azokról is intézkedni kellett, ezen intézkedés a 25. és 26. §§-ban foglaltatik.

A szerzett jogot elvenni ezektől sem lehet, miután az eredeti alapszabály a belépést nekik is megengedte. Azonban épen ez a körülmény, hogy az ő belépésök engedményes, nem pedig kötelezett volt, más eljárást kíván az ő kielégítettésükre nézve is. Ugyanis a nem kötelezett tagság mellett csak igen kevesen léptek be a tanítók közül az intézetbe, a belépők pedig bizonyára nő egyének voltak, tehát mind biztos várományosok, a kiknek tagsági díjai nem is emelhették a tőkeállományt, mert azt úgy is kivették osztalókaikban. Mindamellett méltányossági tekintetekből az ő évjáradékaikat is részint emelendőknek, részint megbagyandóknak tartom és pedig az 1 frtos tagsági-díj után 20 frtra, a kik már ma magasabb összeget kapnak, nevezetesen 30, 60 vagy 90 frtot ugyanígy, mert az egyszer élvezett összeget lejjebb szállítani bajos dolog.

Az életben levő tanárok és tanítók utódainak évjáradékait ellenben határozott összegekben óhajtom megszabtatni azért, mert részükre a kilépés joga biztosittatik, így ők az intézetnek nem fejesztői, hanem csupán jótéteményesei.

7. A fogyatkozottság czímén miként lehessen életben lévő intézeti tagokat segíyezni? ezt is átmeneti intézkedésül vettem föl, ez a kérdés is megfontolás tárgya.

* * *

Indokolásom kapcsán szükségesnek látom röviden fölemlíteni azon nézetemet is, mely szélesebb rétegekben azon iránynak adott kifejezést, hogy nem lehetne-e gyámintézetünket esetleg egyenlősített tagsági díj mellett egyenlő évjáradékot nyújtó intézetté átalakítani?

Foglalkoztam ezzel a kérdéssel is, de úgy találtam, hogy ez az átalakítás az évekre kiterjedő lebonyolítás nehézségeibe ütközik és ha meg lehetne is állapítani a mai élő tagokra

nézve p. o. 4 frt tagsági-díjat, a melynek aztán egyenlő évjáradéka lenne, de mi történjék az eddigi özvegyekkel? azoknak járadékait ekképen feljebb emelni a mostaninál nem lehetne, azonfelül kiegyenlítősi kulcsot kellene keresni a 2. 4 és 6 frtot fizető tagokra nézve is, a mely ha megtaláltatnék is, bonyolult elkönyvelésre adna csak alkalmat.

Egyébiránt, ily egyenlősítés keresztülvitele pénzügyi tekintetektől úgy áll, hogy az eddigi özvegyeknek mai járadékakellene meghagyni állandóan, viszont öt évig az újabb özvegyeknek is az eddigi kulcs szerint kellene kiadni évjáradékait, öt éven túl azonban 90 frtra lehetne fölemelni az egyenlősített évjáradékot, a mely hosszú időn keresztül nem változnék s valószínűen magasabbra 40—50 évig nem is emelkednék.

Mindezeknél fogva a történeti alap elhagyását nem is javasolhatom, hanem javaslom a könnyebb és egyszerűbb átalakítást, a melynek előnyeit azonnal ki lehet terjeszteni az eddigi özvegyekre és árvákra is s a melynek tovább vitele minden zökkenés nélkül foganatosítható.

8. Elnöklő püspökünk, mint a kerületi felsőbb leányiskola igazgató-választmányának elnöke, élőszóval jelenti, hogy a *felsőbb leányiskola részére készített torna-csarnok tervezete* az őszi gyűlés 18. pontja értelmében a kívánt módon felülvizsgáltatván, elfogadtatott s annak megfelelően a torna-csarnok építése már folyamatban van.

Miklós Ödön közbenjárása közönnettel, elnöklő püspök jelentése pedig helyesléssel vétetik tudomásul.

9. Múlt évi tavaszi közgyűlésünk 68. és őszi közgyűlésünk 20. sz. alatt hozott határozata folytán jelenti az egyházkerületi pénzügyi választmány, hogy az egyházkerületi jegyzőkönyv és névtár kiállításai költségeire Vesselényi Géza és Forster Rezső miskolczi nyomdászok tettek legkedvezőbb ajánlatot; ők ugyanis a jegyzőkönyv ívét fűzéssel együtt 5—600 példányban 17 frt 60 krért, a névtárt pedig 22 frt 50 krért ajánlkoztak kiállítani; jelenti továbbá, hogy a főiskolai nyomdász, bár arra felhívatott, ajánlatot nem tett; javasolja ezek után, hogy az egyházkerületi jegyzőkönyv és névtár jövőre Vesselényi és Forster miskolczi czégnél nyomassék, ha a főiskolai nyomdász ezek kiállítására ugyanazon árért nem vállalkozik.

A jelentés után olvastatott a főiskolai nyomdásznak időközben benyújtott ajánlata is, ki a jegyzőkönyv és névtár első száz példányáig ívenként 15 frtot, a többi száz példányért pedig ívenként 2 frtot kér.

Egyházkerületi közgyűlésünk a főiskolai nyomdász ajánlatát azzal az utasítással teszi át az egyházkerületi pénzügyi választmányhoz, hogy azt szólítsa fel: hajlandó-e a nyomtatást ugyanazon árért, mint a Vesselényi és Foster-czég, elvállalni? tagadó válasz esetén pedig a szerződést a nevezett céggel kösse meg; utasítja továbbá a pénzügyi választmányt: adjon véleményt arról is, miként lehetne az egyházak e czímen fizetett terhét lejobb szállítani akként, hogy az legfeljebb 1 frtot tegyen?

10. Múlt évi őszi egyházkerületi közgyűlésünk 21. sz. határozata folytán a sárospataki főiskola igazgató-tanácsa a folyó évi febr. hó 7—10. napjain tartott ülésének 15. számú határozatával jelenti, hogy a főiskolai épületek fentartására az egyházmegyék által fizetett összegek nem kivételesen, de önkéntes ajánlaton alapúlnak, ezen körülmény folytán állott elő a fizetett összegek között látható aránytalanság; javasolja ezek után, hogy az ügy az eddigi állapotban hagyassék.

Egyházkerületi közgyűlésünk az igazgatótanács javaslatát elfogadja.

11. Ugyanezen tárggyal kapcsolatban javasolja az igazgató-tanács, hogy az épületek fentartására fizetett csekély összegek tőkájének befizetése ne engedessék meg, miután az évi fizetés némi kapcsolatot tart fenn a főiskola és az egyházak között, a kis tőkék kezelése és elkönyvelése pedig nehézségekkel jár.

Egyházkerületünk a tőkék befizetését a maga részéről sem helyesli.

12. Múlt tavaszi közgyűlés 91. sz. határozata folytán jelenti a gömöri egyházmegye, hogy az imolai egyház előljárósága, mivel az esperes engedelmé és beleegyezése nélkül vitte be az egyházba tanítóját, az egyházlátogatóság által szigoruan megdorgáltatott.

Tudomásúl vétetik.

13. Radácsi György, mint a theol. tanári kar megbízottja jelenti, hogy a *Réz László* homonnai lelkész *vallástani kézikönyvét* a kinevezett bírálók már átnézték és megbírálták, de egyik bírálónak közbejött betegsége miatt a bírálat csak az őszi gyűlésre terjeszthető fel.

Tudomásúl vétetik s a bírálat az őszi gyűlésre bekívántatik.

14. Múlt évi őszi közgyűlésünk 37. sz. alatt hozott határozata folytán jelenti az egyházkerületi pénzügyi választmány, hogy a sárospataki főiskola tápintézete javára megszavazott 1535 frt évi segély fedezésére csak is a tűzkár biztosítási pénztár vehető igénybe.

Egyházkerületi közgyűlésünk a tápintézet évi segélyét — ezen jelentés elfogadásával — a tűzkár-biztosítási pénztár terhére utalja.

15. 1898. évi őszi közgyűlésünk jegyzőkönyvének 38. pontja értelmében a főiskolai igazgató-tanács beterjesztette a *lelkészi könyvtárak* létesítése tárgyában Fejes István algondnok által fogalmazott szabályrendeleti tervezetét.

Miután azonban épen a tervezet fogalmazója maga jelentette ki, hogy a szintén általa készített kimerítő indokolás nélkül, a mely az igazgató-tanács nyomtatott jegyzőkönyvéből kimaradt, az egész szabályzati javaslat nehezen volna érdemileg megbírálható és elfogadható: kimondotta egyházkerületünk, hogy a szabályrendeletet s annak indokolását jelen jegyzőkönyvünkbe egész terjedelmében kinyomatja s azok tárgyalását az őszi közgyűlés teendői közé legott besorozza s ugyanakkor fogja tárgyalni a gömöri egyházmegyének e tárgyban a kövecsesi gyűlésből felterjesztett véleményes javaslatát is.

A szabályrendelet és indokolása a következő:

Lelkészi könyvtárak szervezése.

Tiszáninenni egyházkerületünk múlt 1898. évi szept. havában Jánosiban tartott közgyűlésében, a sárospataki főiskola igazgató-tanácsának indítványára, elhatározta a lelkészi könyvtárak

felállítását. Ugyanakkor, ajánlatomra a főiskola igazgató-tanácsát bízta meg azzal, hogy a kivitel módzatairól véleményt és szabályzatot készítsen. Így készítettük el a következő szabályrendeletet saját egyházkerületünk számára.

Szabályrendelet a lelkészi könyvtárakról.

1. A lelkészi könyvtárak létesítése minden egyháznak kötelességévé tétetik; ennél fogva a lelkészlakon vagy megfelelő helyen, az egyházak viszonyaihoz képest, egy kisebb vagy nagyobb, de e célnak mindenestre megfelelő könyvszekrény állítandó be ezen felirással: „A i ev. ref. egyház lelkészi könyvtára.“

2. A lelkészi könyvtárak feladata az, hogy a vallás- és egyháztudomány körébe eső s a lelkészek önműveléséhez szükséges, maradandó értékű könyvek minden lelkész részére biztosítottassanak; ebből folyólag ezen könyvtárakba csak oly művek vehetők fel, a melyeknek fölvételét az egyházkerület megrendelte, vagy az illetékes lelkész és egyház kérelmére megengedte.

3. A lelkészi könyvtárak felállításáról az egyházak tartozván gondoskodni, e végből bizonyos, csekélyebb összeget, legalább 5 frtot minden évi költség-előirányzatukba kötelesek fölvenni és hogyha ezen összeg abban az évben fel nem használtatnék is, az, mint könyvtári alap, a kitűzött célra tovább kezelendő. A lelkészi könyvtárak részére a költség-előirányzatba fölvett összeg csak az egyházak rendes jövedelmének terhére írható elő; fedezhető az közadakozásból, vagy egyesek ajánlatából is, csupán e célra külön kirótt egyházközségi adóból nem.

4. Miután a lelkészi könyvtárak felállítását közegyházi érdek teszi szükségessé, abban az esetben ha az egyes egyházak sem rendes jövedelmekből, sem a 3. §-ban említett más módokon nem volnának képesek a könyvtári szükségletet fedezni, az e végből szükséges összegért indokolt folyamodást nyújthatnak be az egyházmegyéhez, a mely a kért összeget az e célra felhasználható segély alapjaiból megadni köteles; ha azonban erre az egyházmegye sem volna képes, ugyanaz a segélyezés meg nem adatását indokolva, az illető kérvényeket az egyházkerülethez terjeszti fel, a midőn a kerület fog gondoskodni a hiánylatoknak közsegély útján leendő fedezéséről. Az egyházmegyei vagy egyházkerületi segély csak az egyházkerület által megszerezteetni rendelt könyvek megvételére vehető igénybe.

5. A lelkészi könyvtárak állagáról egy, az egyházkerület által minden egyház részére kiadott törzskönyv vezetetik, amelybe

a megszabott rovatok szerint minden megszerzett és bekötött könyv pontosan bejegyzendő. Ezen törzskönyv a könyvtárban helyzetetik el és az egyházlátogatóság által minden évben megvizsgáltatik és aláíratik. Minden könyv címlapján feljegyzendő „ . . . i egyház lelkészi könyvtára” — s a lelkészi hivatal pecsége ráütendő.

6. A lelkészi könyvtárak gondozása és megőrzése a lelkészeknek szigorú kötelessége, megjegyeztetvén, hogy ezekből, mint nem közkönyvtárakból, idegeneknek használat végett könyvek ki nem adhatók s azoknak esetleges használata a lelkész felelősége mellett csupán a lelkészlakon engedhető meg.

7. Lelkész-változás esetén a könyvtárnak megvizsgálása és az új lelkésznek átadása az egyházmegyei hatóság kötelessége; az átadás és átvétel a törzskönyvben az illetők aláírásával hitelesítendő, a midőn az esetleges hiányokról az előbbi lelkész, vagy lelkész halála esetén az ellenőrzést elmulasztók szavatolni s a hiányt pótolni kötelesek.

8. A lelkészi könyvtárak megalapítása és szervezése következőképen rendeltetik el:

a) Minden egyház presbitériuma azonnal gondoskodik egy alkalmas könyvszekrény készíttetéséről és ennek költségét legfeljebb 2 év terhére előirányozza. Ezen első költség, mint oly nagy fontosságú alapítás kezdete, a hívek buzgóságára s egyházi nagy érdekeinkre való hivatkozással, igen hihetőleg még a legkisebb egyházakban is a szerényebb igényekhez képest be lesz szerezhető; ha azonban valamely egyházban akár részben, akár egészben nem volna előállítató ezen első, szükséges fedzeti összeg sem, úgy az ilyen egyház a 7. §-ban említett módon a segélyezésért fog folyamodni, a minélfogva a könyvszekrények 2 év lefolyása alatt mindenesetre föl fognak állíttatni.

b) 2 év mulva, azaz a könyvszekrények felállítása után, a következő könyvek lesznek első sorban a lelkészi könyvtárak részére megszerzendők.

— — — — —
 — — — — —

Ezen könyvek első alapját fogják képezni a lelkészi könyvtáraknak és a következő 3 év folyama alatt minden lelkészi könyvtár számára megszerzendők lesznek. Ezek megszerzésénél igénybe vehető az egyes vagyonosabb és lelkesebb egyházttagok ajándékozása is, amely eset az ajándékozott könyvekben feljegyzendő;

azonban ha mégis volnának egyházak, amelyek önerejükből és saját körükben nem volnának képesek az említett könyveket 3 év alatt megszerezni, ezeknek viszont a 7. §-ban jelzett módon fog megadatni a közsegély.

c) A könyvtári törzskönyv az egyházkerület által ingyen adatik minden egyháznak.

Ezen törzskönyvbe a szabályrendelet is beigtatandó.

9. Az alapítás és szervezés 5 évének eltelte után az egyházkerület időnként fogja megállapítani a megszerzendő könyveket oly módon, hogy egy-egy év terhére 5 frtnál nagyobb összeg ne essék s ha valamely munkának magasabb ára volna, annak megszerzési ára több év terhére osztassék fel, annál is inkább, mert minden évben úgy sem fognak megjelenni oly maradandó értékű könyvek, melyek a lelkészi könyvtárakban helyet foglalhassanak.

10. A lelkészi könyvtárakba fölveendő, avagy fölvehető könyvek felett a püspök elnöklete alatt kiküldött szakbizottság javaslata alapján az egyházkerületi közgyűlés határoz.

Indokolás.

A parochialis könyvtárak kérdése évek óta képezi óhajtas tárgyát. Szükségét minden oldalról beismerték s ellenmondás nélkül eldöntötték. Itt aztán a dolog fenn is akadt, mert azzal a kérdéssel, hogy egy általánosan szükségesnek elismert intézményt hogyan és miképen kellene tehát megvalósítani? nem foglalkoztak tovább. Nem, mert minden alkotás akadályokba ütközik és némi munkát is kíván. De hát épen ez elől nem szabad kitérniök egyházunk kormányzó testületeinek. Nevezetesen, ha föltétlenül szükségesnek mutatkozik az, hogy a lelkészképzés, a melynek emelésére theologiai akadémiánk fokozatos fejlesztése által annyi áldozatot hoztunk, az iskolák falain kívül is előmozdíttassék, a mihez pedig kétség nem fér, mert úgy az igehirdetés, mint a lelki gondozás terén minden felől nagyobb és nagyobb követelésekkel lépnek fel a lelkészekkel szemben, akkor sietve meg kell tennünk azt, a mi a lelkészek önképzésére hathatós alkalmat nyújt. Ma a lelkészeket teszik felelősekké akár a támadólag működő pápista klérus egyházunkat gyengítő erőszakoskodásainak sikere, akár a sociálisták társadalmi romlásainak terjedése miatt; a lelkészeket buzdítják a hírlapok, gyűlések, egyesületek mind nagyobb tevékenységre és erő kifejtésre; őket, a szegény, legtöbb helyen magukra hagyott, anyagi eszközökben szűkölködő s lelkeik fenszárnyalásában is megbénított embereket, a kik, igaz, hogy

egyházközségeikben vezető szerepre volnának hivatva; de a kiknek ezen hivatásuk hatályos betöltésére mindeddig nem tudtuk megadni a kellő eszközöket. Nem, mert a papi pályának anyagi értékét nem emeltük semmikép. A százados díjlevelek legtöbbszörre változatlanul maradtak. Domesztikai segélyeink alamizsnává süllyedtek alá. Az utolsó órában megérkezett kongrua is problematikus értékűvé vált a kilenc évi beosztás miatt, a midőn a mai 800 forint becse is jóval alább fog szállani. A társadalmilag mind fontosabbá váló pályának erkölcsi tekintélyét sem gyarapították feletébb. A szegény református papot a példaadó miveltebb osztály nem becsüli mindenütt kellőképen; a néppel szemben pedig bőven meg vannak az összeütközés alkalmai egyházi adózásunk rendszerében. Mély erkölcsi sebe a papnak az is, hogy segélyekkel tengeti magát és ezekért kéregetésekre van utalva. Ehez fog járulni az a függő viszony, a mely részben politikai tényezők kezébe adhatja épen a legszegényebb papok sorsát. Az eddig önérzettel viselt szegénység mellé jöhet majd a megaláztatás is, a midőn a község jegyzője, vagy bírása feljelentőjévé válhatik a papnak, a népelet erkölcsi irányzójának. Megeshetik ez erkölcsi ok nélkül, tisztán politikai hajszából is, melynek az árkelete mind jobban emelkedik. Ilyen viszonyok közt, a melyekhez ha hozzáveszszük a szabad papválasztás eltörlését is, a minélfogva jelenleg a legkiválóbb tehetségek sem számíthatnak ifjú korukban nagyobb javadalmu egyházakra, mondhatnók, hogy az iskolai növelés és tanítás fejlesztésén kívül semmit sem tettünk a lelkeszi állás színvonalának emelésére, sőt ellenkezőleg mindent megtettünk, vagy eltűrtünk arra nézve, hogy a lelkeszi pályától elriaszszunk majdnem minden erősebb tehetséget. Így tehát épen abban az időben, mikor a nép míveltségének általános színvonala a népnövelés fejlődése, a közlekedésnek könnyüségé folytán magasabb pontra emelkedett: mi a nép erkölcsi és szellemi vezetőit akkor szállítottuk lejjebb, hogy a nagy közönség ő rájuk nézzen — alá.

Óhajtandó volna azért, hogy egyetemes egyházunk komolyan foglalkozzék ezzel a nagy kérdéssel. Nevezetesen, az egyházi adózás rendezésének keretében szükséges volna javítani a lelkeszek anyagi és erkölcsi helyzetén; lehessen törekedni, ha előbb nem, ugy a közelebbi zsinaton arra is, hogy a kongrua-törvény érdekeinek megfelelőbben módosíttassék; legkönnyebben lehetne pedig visszaállítani a szabad papválasztási rendszert, mert mindeddig, míg a lelkeszi fizetés minimuma oly csekély, hogy egy iskolázott mívelt embernek csak épen a legszűkebb megélhetést biztosítja, a papi állás belső színvonalát mással emelni nem lehet,

mint a tehetséges ifjakkak azon remény nyújtásával, hogy nincsenek elzárva a nagyobb jövedelmű egyházaktól sem.

De ezek ma még óhajások, így tehát csak a tényleges helyzettel kell számot vetnünk. Ez a tényleges helyzet pedig az, hogy a követelés igen nagy a meggyöngített papsággal szemben. Épen ebben találja azért legfőbb indokát a lelkészi könyvtárak szervezésének szüksége; mert kell, hogy azokat, a kik mindenfelől harcra és tusára vannak kihíva, erősítsük legalább egy ponton, megadva nekik, a mennyire lehetséges, a lelkiek fegyverzetét. Kell, hogy ne csak követeljük tőlük a belterjesebb, hatályosabb lelkipásztori működést, hanem eme munkához adjuk meg nekik a segédeszközöket is.

Íme ezek az általános elvi indokai a lelkészi könyvtárak szervezésének s ekképen azon határozatnak is, a melylyel tisztán-inneneni egyházkerületünk a szabályszerű szervezést kimondotta.

Maga a szabályrendelet tervezete általánosan kötelezővé teszi tehát a lelkészi könyvtárak felállítását, ez mondatik ki az 1. §-ban, mert minden lelkésznek egyiránt szüksége van a tanulmányozásra és egy intézmény alól kivételnek helye nem lehet. A lelkészi könyvtárak rendszerint a lelkészlakon helyezendők el, de p. o. nagyobb egyházakban, hol alkalmas tanácsterem és több lelkész van, ily helyeken is el lehet azt helyezni.

A 2. § a lelkészi könyvtárak feladatát körvonalozza, kimondván, hogy mily természetű könyvek foglalhatnak abban helyet. Cél ugyanis nem lehet az, hogy valamely nagy terjedelmű s a tudomány minden ágára kiterjedő, avagy hogy ily úton egyszerűm mind népkönyvtárak is létesíttessenek — lelkészi könyvtárakban, mert nagyobb könyvtárak kezelése és fentartása a különben is korlátolt lelkészi lakásokon és a lelkészek által, kivihetetlen és sok akadályba ütköző volna; azért kell meghatározni, hogy csak a lelkész számára szükséges, maradandóbb értékű szakkönyvek szerezhethők meg és pedig részint az egyházkerület rendelkezése, részint approbációja mellett. Így válhatunk a lelkészi könyvtárak a nagyobb értékű vallás- és egyháztudományi művek alkotásának emeltyűivé, a mely munkák ma biztos vevők és olvasók hiányában, igen gyéren, vagy épen nem is születnek. Az átmeneti apróbb művek e mellett megtalálják piacukat, mert azokat a lelkészek, ha szükségét látják, csekélyebb árúknál fogva úgy is megszerzhetik.

A lelkészi könyvtárak felállításának költségéről a 3. és 4. § intézkedik. Elvileg ez a költség is csak az egyházakat terhelheti;

de még sem látszik tanácsosnak azzal az egyházakat föltétlenül megterhelni, különösen pedig kizárandó az e célra való külön megadóztatás. Ezért ajánlatnak a költség előállítására végett más módok és ezekkel kapcsolatban a cél biztosítása érdekében a közsegély igénybevétele. Ugyanis, minden egyházkerület rendelkezik az egyházak és lelkészek részére évenként kiosztandó összeggel. A tiszán-inneni egyházkerület például a közelebb elmúlt évben a következő segélyeket osztotta ki: államszegly 2904 frt 44 kr., a Baldácsi alából 2624 frt 76 kr., a hollandi tárból 640 frt, — összesen tehát 6169 frt 20 krt, — nem számítva ide azon segély alapokat, a melyeket egyenes rendeltetésüktől elvonni nem lehet.

Tekintetbe véve már most azt, hogy az egyházaknak a segélyek legtöbbszörre igen kis részletekben és apróbb, kis javításokra szoktak adatni; de tekintetbe véve azt is, hogy az ugyanolyan apróbb segélyek a lelkészekben sem lendítenek valami sokat, de ezek a kongruának és nyugdíjárulékknak betudásával mégis kedvezőbb helyzetbe jutnak; indokoltnak látszik, hogy egyházkerületünk ezen segélypénznek egy részét ezentúl részint az egyházak benső, valláserkölcsi építésére, részint a lelkészek szellemi erősítésére használja fel. Az egyházi társadalomnak ezen benső építésre is szükség áldozatot hozni. De az áldozat különben sem lesz oly nagy és csak egy kis részét fogja igénybe venni a rendelkezésére álló segély-pénzeknek. Egyházkerületünkben van ugyanis 347 anyaegyház. Föltehető, hogy ezen egyházaknak fele, részint az egyházak buzgósága, részint a lelkészek erélye folytán, önerejéből képes lesz viselni a lelkészi könyvtárak újabb terhet, a másik fele pedig részben, vagy egészben segélyezésre fog szorulni. 180 ily segélyezendő egyházat véve számításba, az évenkénti teljes 5 frttal sem kellene több 900 frt egyházkerületi segélynél, mely a fentebb kimutatott rendelkezési összegből könnyen kiszakitható. Ez által csak is a segélyezés tárgya és célja változik, még pedig előnyösen, maradandó becsü, lelki építésre. Az egyházi kormányzat ezen magasabb szempontok elől nem térhet ki, mert nemcsak kenyérrel él az ember, hanem istennek minden igéjével is és fő hivatásunk keresni elsöben az istennek országát és annak igazságát, hogy mindenek megadassanak nekünk.

A tervezet 5., 6., 7. §-a nem szorul bővebb indokolásra. Érthető, hogy a törzskönyv egyöntetűsége kedvéért azt nyomtatott rovatos íveken az egyházkerület állítsa ki és mint rendelkező és alapító, ajándékban bocsássa az egyházak rendelkezésére. Ez az ajándék csak buzdításul szolgálhat az egyházaknak is. A lelkészi könyvtárak gondozása és megörzése nem fog nagy teherrel járn

épen a könyvtárak korlátozottsága miatt, de meg azért sem, mert az évenkénti ellenőrzés biztosítani fogja úgy a törzskönyv, mint a könyvtár rendbentartását; az újabb és újabb mindenkori lelkészeknek nem lesz tehát rendezési, hanem csak rendbentartási csekély munkájuk, a mely nem veszélyeztetheti senkinek egyéb munkáját, mert lehetnek évek, a mikor újabb mű nem is kerül a könyvtárba. A gondozás és ellenőrzés felelőssége a könyvtár vagyoni természeténél fogva mindenestre megállapítandó.

A 8. §. az első szervezésről intézkedik; e szerint mindenekelőtt a könyvszekrények előállításáról szükséges gondoskodni. Erre két évi határidőt a költség miatt vettünk fel, mert egy egyszerű könyvszekrény készíttetését is számíthatjuk körülbelől 20 frtba. Remélni lehet, hogy ezt az egyházak 2 év alatt képesek is lesznek előállítani, mert köztapasztalás szerint minden nagyobb alapítás alkalmakor fel lehet költeni a buzgóságot és áldozatkészséget. Kitartás ebben a későbbi időkre ritkán van; de azért a legtöbb alapítás sikerét a pillanatnyi fellángolás biztosítja. A lelkészek és egyházi előjárók hivatása lesz ezt a buzgóságot feléleszteni. Mindamellet közönyre, sőt legyőzhetlen szegénységre és tehetetlenségre is kell számítanunk. E részben gróf Majláth erdélyi r. k. püspök példát mutatott nekünk is, midőn a lelkészi könyvtárak elrendelése alkalmával kimondta azt is, hogy a hol erre képesség nincs, folyamodjanak hozzá a könyvszekrényért. Nálunk az egyházkerületekre néz ez a püspöki gondviselés, a melyet, ha kerületünk magára vállal, 2 évre beosztva, fölségélhet minden egyházat.

Nagyobb nehézséggel jár a könyveknek első megrendelése, részint azért, mert jelenleg nincsenek is nagy választékban marandóbb becsü művek, vagy ha volnának is, kellő számú példányokban alig kaphatók. Úgy hiszszük azért, hogy majd, ha főleg a többi kerületek is szervezik a könyvtárakat, némely becses művet újra kell kiadni. Egyházkerületünk ily új kiadást rendez a Warga Lajos egyháztörténetéből, melyet az alapítás alkalmával megszerzendő könyvek közé fel is vettünk. Kívánatos volna, ha a testvér egyházkerületek nyilatkoznának, hogy nem lesz-e nekik is szükségük erre a derék munkára, mert kedvező esetben annyi példányt nyomathatnánk, a mennyi őket is kielégíthetné, s így a munka ára is sokkal kisebb összegre lenne szabható. Azonban azon 5 év alatt, a melyet az első rendezkedésre kitűztünk, bizonyára várhatunk újabb munkákat is, mert a protestáns irodalmi társaság, mely most csak naprólnapra él, mihelyt a lelkészi könyvtárak szervezése folytán nagyobb működési alapot nyer

gondoskodni fog oly művek kiadásáról, a melyek a lelkészi könyvtárakba be fognak illeni. A magyarázatos biblia, melynek körét közelebb igen szűkre szabták meg, mert a kiadás anyagi nehézségeit nem bírták elhárítani, egészen más alapokon indulhat meg és azonnal felvehető lesz az első művek sorrendjébe. A protestáns egyházi irodalom föllendítése, annak a külföld példájára magasabb tudományos színvonalra emelése és ezzel kapcsolatban protestáns irodalmi társaságunknak a szégyenletes tengődésből megmentése kiáltóan sürgetik a lelkészi könyvtárak gyors felállítását. Azt csak mellékesen jegyezzük meg, hogy úgy az egyházkerületi, mint az egyházmegyei nyomtatott jegyzőkönyvek, időnként beköttetve, a lelkészi könyvtárakban lesznek elhelyezendők.

A szabályzat 9. § a főleg azon összeget jelöli meg, a melynél többel a kerület, mint segélyző, sem magát, sem az egyházat nem fogja megterhelni egy-egy évben. Ez nem zárja ki azt, hogy a módosabb egyházak többet is ne fordítsanak a mondott célra, azonban nézetünk szerint ez esetben is csak approbált könyveket szerezhetnek meg, mert nem volna tanácsos utat nyitni a könyvtárak túlszaporításának, épen ezért szabályoztatik a 10. §-ban a könyvek megállapítása feletti felsőbb rendelkezés módja. Az esetleg ajándékozott, de előlegesen nem approbált könyveknek a lelkészi könyvtárba elhelyezése fölött is a 10. §-ban említett bizottság tehet javaslatot.

Ezekben terjesztjük elő a lelkészi könyvtárak szervezésére vonatkozó szabályrendelet tervezetét. S midőn annak elfogadását és életbeléptetését tisztelettel kérjük, kérjük egyszersmind azt is, hogy ezen alapítás tényét közölje egyházkerületünk a többi testvér egyházkerületünkkel, ide értve az ág. hitvallású kerületeket is, felhíva azokat, hogy saját hatáskörükben hasonlóan intézkedjenek, mert egyetemes protestáns egyházunk érdekében állónak tartjuk azt, hogy intézkedésünk ne maradjon elszigetelt, hanem habár más módon is, de a többi egyházkerületek se késsenek az idő lelke által annyira sürgetett lelkészi könyvtárak felállításával. Vallás-erkölcsi érdekeink a lelkészek szellemi erősítésében és közvetve a protestáns irodalmi társaság felvirágzása, követelik kormányzótestületeinktől, hogy az egyházi irodalom terén szóval és írásban eldöntött nagy kérdések testben és intézményben kapjanak áldásteljes fogantat.

16. Múlt őszi közgyűlésünk 51. sz. jegyzőkönyvi pontja értelmében az abaúji, felső-borsodi és tornai egyházmegyéék

esperesei beterjesztik a *tanítói korpótlék* czímen államsegélyben részesülő, úgy szintén az e tárgyban benyújtott kérvényező-kel elutasított egyházak kimutatását. A többi öt egyházmegye kimutatást nem adott.

Mivel a múlt őszi gyűlésünk óta a tanítói korpótlékek állami kiutalásának ügye annyira kedvezőre változott, hogy a segélyre jogosult egyházaknak csak igen kis része nem nyert még korpótlék czímen segédelmet s bizonyosra lehet venni, hogy rövid időn ezek is megnyerik: ez ügyben minden további intézkedés szükségte-lenné vált.

17. Múlt évi őszi közgyűlésünk 78. sz. a. hozott határozata folytán a sárospataki főiskola igazgató tanácsa folyó évi február 7—10 napjain tartott üléséből javasolja, hogy:

1. a főiskolai szénior és theologiai segédtanár bekebelezésére vonatkozólag az 1897. évi őszi közgyűlés 98. sz. határozata hatályon kívül helyeztessék;

2. a főiskolai szénior- és theologiai segédtanárnak, mint a főiskolai lelkész segédeinek egyházmegyei bekebelezésre nincs szükségök,

3. ugyanezeknek a második lelkészi vizsga letétele utáni éveik a mi egyházkerületünkben lelkészi szolgálati éveik közé beszámíttassanak.

Egyházkerületi közgyűlésünk a főiskolai szénior és a theologiai segédtanár bekebelezésére vonatkozó határozatát továbbra is érvényben hagyja, őket a bekebelezetésre kötelezi; az igazgató-tanács javaslatának többi részét pedig elfogadja és megerősíti.

(1897 őszi jkv.
98 pont.)

18. Múlt évi őszi közgyűlésünk 81. sz. határozatában nyert megbízatás folytán jelenti főtisztelendő püspök úr, hogy a *vajdácskai* egyház és a Fonciére biztosító társaság között felmerült ügyet barátságos egyezséggel szerencsésen elintézte.

Örvendetes tudomásul vétetik.

19. Radácsi György, mint a lelkészvizsgáló-bizottság jegyzője jelenti, hogy *Maklárý Káro'y* t. nánai s. lelkész a részéi c őszi közgyűlésünk által engedélyezett rendkívüli vizsgálaton megjelent s a 2-dik lelkészi vizsgát *jules* eredménnyel tette le.

Tudomásúl szolgál.

20. Olvastatott a jelentő ívek kiigazítása végett beadott kérvények átvizsgálására kiküldött állandó bizottság következő jelentése.

Főtiszteletű Egyházkerületi közgyűlés!

A jelentő ívek kiigazítása ügyében a múlt 1898. évi őszi közgyűlés 25. és 83. számú határozatával nyert megbízatásunk folytán, következőkben van szerencsénk jelentésünket tisztelettel előterjeszteni:

1. Kovács János vámos-újfalusi lelkész, hitelesen igazolta, hogy 1438 koronára tett jövedelmében 593 korona tanítói javadalom is benne foglaltatik; jelentő-ívének ezért 845 koronára való kiigazítását javasoljuk.

2. Tóth Lajos sajóhídvégi lelkész szintén hitelesen igazolta, hogy 187 kor. 88 fill. adót ő fizet és nem az egyház; ezért jelentő-ívének 2112 kor. 28 fillérről 1924 kor. 40 fillerre való kiigazítását szintén javasoljuk.

3. Hörcsik Lajos vilmányi lelkész jelentő ívét 1432 kor. 66 fillérről 1135 kor. 66 fillerre kéri kiigazíttatni. Igazolja, hogy a vizsolyi egyháztól nem 300, de csak 160 koronát kap és hogy 157 kor. adót ő fizet, mint lelkész; kérelmének teljesítését javasoljuk.

4. Pataky Pál tarnóczyi lelkész kérelmét már az 1897. évi őszi közgyűlés 48. sz. határozatával ajánlólag terjesztette fel; egyetemes konventünk pedig 1898 márcziusi ülésének 10. számú (14. pont) határozatával a kiigazítást elrendelte: kérelme ezek folytán tárgyalanná lett.

Egyházkerületi közgyűlésünk a bizottság jelentésében foglalt okok alapján ajánlólag ter-

jeszti fel egyetemes konventünk elé Kovács János vámos újfalusi, Tóth Lajos sajó hidvégi, és Hörsik Lajos vilmányi lelkész kérvényét a bizottsági jelentésben javasolt összegre leendő kiigazítás végett. Pataky Pál tarnóczi lelkész kérvényét pedig a bizottsági véleménytől eltérőleg átteszi az ungi ev. ref. egyházmegyéhez, hogy adjon felvilágosítást, honnan eredt a kérvényben levő tévedés?

21. Az ungi egyházmegye 1899. ápril. 5—6. napjain Ungváron tartott közgyűléséből jelenti, hogy a *minaji missioi* lelkész a körébe tartozó szórványokban — az egyházlátogatóság bizonyítása szerint — a vallástanítást most már elismerésre méltó buzgalommal és jeles eredménnyel teljesíti.

Örvendetes tudomásul vétetik s e jelentés a missioi bizottsághoz tétetik át.

22. Múlt őszi közgyűlésünk 27. jegyzőkönyvi pontja szerint, a sárospataki állami tanítóképezdében szervezendő állandó vallástanárság ügyében

a főiskolai igazgató-tanács javaslata be-
váratik.

23. Múlt őszi közgyűlésünk 50. sz. határozatával az egyházkerületi tanügyi bizottságot — az ismétlő iskolák részére készített tanterv végleges szövegezése tárgyában — jelen gyűlésünk alkalmával tartandó rendkívüli ülés összehívására utasította.

Miután az elnökök betegsége folytán e rendkívüli ülés nem volt összehívható, az ismétlő iskolai tanterv végleges megállapítása a rendes őszi ülésre halasztatik.

24. A vallás- és közoktatási miniszter 1898. szept. 27-én 63,320 sz. alatt tudatja, hogy a miskolczi és sárospataki főgimnáziumhoz Géresi Kálmán debreczeni tankerületi főigazgatót, a rimaszombati főgimnáziumba Dunay Ferencz beszterczébányai tankerületi főigazgatót küldte ki miniszteri megbízot-

takúl, az állami főfelügyetnek a nevezett intézetekben az 1898—99-ik iskolai évben leendő gyakorlása végett.

Tudomásúl vétetik.

b) Ugyanaz a miniszter 1899. ápril. 18-án 26368 sz. a. a Budapesten alakult „*Vakokat gyámolító egyesület*“-et az egyházkerület támogatásába ajánlja s kéri, hogy minden évben egy napon a kerület összes templomaiban a hívek adakozása e célra fordíttassék.

Egyházkerületi közgyűlés a jótékony cél támogatására készséggel ajánlja fel segélyét s a miniszter kérelmét szívesen teljesíti.

c) Ugyanaz a miniszter 1898. decz. 1-én 81019. sz. a. értesít, hogy *Zachár Gusztáv* rimaszombati egyesült prot. főgimn. tanár nyugdíj-igénye, jelenlegi magasabb fizetése arányában feljebb emeltetett s ennek megfelelően a nyugdíjjarulékok is feljebb emeltettek.

Tudomásúl vétetik.

d) Ugyanaz a miniszter 1899. márcz. 8-án 12,376 sz. a. tudatja, hogy a *rimaszombati főgimnáziumnál* betöltendő s a fennálló szerződés értelmében a miniszter kinevezéséhez kötött német-latin nyelvi tanszékre a fentartó-testület javaslatára Böhm János ottani helyettes tanárt rendes tanárrá nevezte ki, 1898 okt. 26-án 71,583 sz. alatt pedig az ugyanígy betöltendő rajztanári állásra alkalmas pályázó hiányában pályázaton kívül Schablik Károly ágost. ev. végzett rajztanárjelöltet az 1898/9. tanévre ideiglenes helyettes tanárrá nevezte ki azon kötelezettséggel, hogy a rajztanári oklevelet egy év alatt szerezzze meg.

Tudomásúl vétetik.

e) Ugyanaz a miniszter 1899 febr. 1-én 5415. sz. a. „Európa nemzetközi földtani térképe“ cz. munka III. füzetének egy példányát a sárospataki főiskola részére megküldötte. Köszönettel tudomásúl vétetik.

f) Ugyanaz a miniszter 1899. évi febr. 20-án 11,329. sz. a. a tüdővész elleni védekezést ismertető füzetekből 400 példányt küldött egyházkerületünk iskolái számára.

Köszönettel tudomásúl vétetik.

g) Ugyanaz a miniszter 1898. okt. 4-én 196. elnöki sz. a. értesít, hogy megdicsőült királynénk emlékezetének megünneplése végett a jelen iskolai évtől kezdve minden évi nov. 19-én az állami iskolákban gyászünnepély tartását rendelte el. Ezzel kapcsolatban olvastatik a dunamelléki ev. ref. egyházkerület 1898 okt. 15-én tartott közgyűlésének átirata, melyben tudatja, hogy boldogult királynénk emlékét a dunamelléki egyházkerület iskoláiban minden iskolai év megnyitása alkalmával emlékbeszéddel fogják megünnepelni.

Tudomásul szolgál.

h) Ugyanaz a miniszter 1898 nov. 8-án 77,001. sz. a. értesít, hogy ő cs. és kir. apostoli Felsege a cserépfalusi ev. ref. egyháznak temploma felépítésére magánpénztárából 100 frtot adományozott.

Egyházkerületi közgyűlés a kegyes adományért hódoló tisztelettel hálás köszönetét nyilvánítja.

i) Ugyanaz a miniszter 1898. nov. 12-én 78,735 sz. a. leküldi a bevett vagy törvényesen elismert vallásfelekezetekbe való *áttérés*, illetőleg azokból való *kitérés* alkalmával az 1868. LIII. t. cz. 3. §-ának második bekezdése értelmében teendő nyilatkozat tárgyában kiadott körrendeletét, mely szerint az áttérni kívánó az áttérés iránti szándékát másodízben az ez iránti első nyilatkozat után csak 14 nap eltelte után (30 napon belül) teheti meg, a második nyilatkozat tehát a 14-ik napon még nem fogadható el, csak legalább is a 15-ik napon, különben az áttérés nem törvényes. Ugyanez a szabály tartandó meg a kitérés alkalmával.

Miután főt. püspök úr e rendelet megtartására a kerület lelkészeit körlevélben felhívta a miniszteri leirat tudomásul vétetik.

k) Ugyanaz a miniszter 1898 junius 6-án 33,438 sz. a. megküldi a rimaszombati főgimnázium államsegélyére vonatkozó általa elfogadott szerződés másolatát.

Tudomásul vétetik.

l) Ugyanaz a miniszter 1898 jun. 14-én, 34,380. sz. a. tudatja, hogy az 1897. évre a tiszáninneri ev. ref. egyház-

kerület részére utalványozott 7871 frt 54 kr. államsegélyről bemutatott számadás megvizsgálatván, helyesnek találtatott s az így elszámolt előleg a nyilvántartásból töröltetett.

Tudomásúl vétetik.

m) Ugyanaz a miniszter 1899 jan. 4-én 1513 sz. a. megküldi a kir. tankerületi főigazgatókhoz a tanulók havi feladatainak korlátozása ügyében kiadott rendeletét.

Tudomásúl vétetik.

n) Ugyanaz a miniszter 1899. márcz. 26 án 22,265 sz. a Persenszky Károly nagy-toronyai ev. ref. lelkésznek államsegély iránti kérvényét a jelen évi államsegély kiosztásánál leendő figyelembevétel végett leküldi.

Tudomásúl vétetik s folyamodó a segélyosztó bizottság figyelmébe ajánltatik.

o) Ugyanaz a miniszter 1899 ápril. 29-én 31,903 sz. a. a „Bibliotheca Zrinyiána“ című munka egy példányát a sárospataki jogakadémia könyvtára számára megküldötte.

Köszönettel tudomásúl vétetik.

p) Ugyanaz a miniszter 1899. márczius 13-án 19,291. szám alatt kelt s a tanítói fizetés-kiegészítések és korpótlékok címén kijáró államsegélyek tárgyában kiadott körrendeletben és átiratban kéri, hogy az államilag segélyezett iskola tanítójának személyében, az iskola viszonyaiban és az iskola fentartó vagyoni helyzetében beálló minden változás haladéktalan bejelentése, az iskolaszékeknek tétessék szoros kötelességökké.

E megkeresés körözve lévén, további intézkedés nem szükséges.

r) A m. kir. földművelésügyi miniszter 1899 jan. 22-én 6576. szám alatt tudatja, hogy a szőlő újraültetés módozatainak népszerű ismertetése végett egy „Útmutatás“ t készített, melynek egy példányát bármely lelkésznek és tanítónak ingyen megküldi, a ki az iránt akár csak egy levelező lapon a földművelési minisztérium szőlészeti osztályához fordul.

Köszönettel tudomásúl vétetik.

s) Ugyanaz a miniszter 1898 nov. 19-én 71,544. sz. a. közli a dicsőült Erzsébet királyné emlékére emlékfák ültetése iránt kiadott felhívását.

Tudomásúl vétetik.

25. Egyetemes konventünknek a folyó évi ápr. hó 10—13. napjain Budapesten tartott gyűlésében hozott határozatai közül az egyházkerületeket általában, vagy egyházkerületünket különösebben érdeklő pontok felolvastatván, azok alapján egyházkerületünk a következő határozatokat hozta:

1. A 15. pont értelmében a maga részéről is utasítja a jelentő ívek kezelőit, hogy: a) a jelentő ívekre ne vezessenek semmi egyebet, csak azt, a mit azok nyomtatott rovatai követelnek; b) felhívja a sárospataki főiskolai theol. tanári kart, hogy a konvent által tervbe vett mind az öt ev. ref. theol. akadémiára szóló *egyetemes theol. tanári nyugdíjintézet* érdekében lépjen összeköttetésbe a többi theol. akadémiák tanári karival s kikérvén azok nyilatkozatait: a szükséghez képest készítsen tervezetet az egyetemes theol. nyugdíjintézet felállítására, vagy ha ez nem volna lehetséges, olyan részletes kimutatást a saját külön nyugdíjintézetének igényei felől, hogy a konvent a theol. akadémiáknak egyetemes vagy külön nyugdíjintézetéhez való hozzájárulásra nézve tájékozást szerezhessen. A theol. tanári karnak e munkálata a főiskolai igazgató-tanács útján már az ősszel tartandó egyházkerületi közgyűlésre lesz beadandó.

2. A 16. pont értelmében püspökünk elnöklése alatt bizottságul küldi ki közgyűlésünk az espereseket, felkérvén a bizottságot arra, hogy *az adóterhek tőke segély útján való könnyítésének előkészítése végett* készítsen olyan utasítást és tájékoztatást, a melylyel egyetemes konventünk kívánsága az egyházmegyék és egyházközségek közbejöttével esetleg már a rendkívüli, de legkésőbb a jövő évi rendes konventig okvetlenül kielégíthető legyen.

3. A 21. pontból örömmel veszi tudomásúl, hogy egyházkerületünkben 151 lelkész 16,075

frtnyi rendkívüli államsegélyben s 42 egyház 1950 frtnyi, 5 lelkész pedig 170 frtnyi közalapi segélyben részesült.

4. A 25. pont értelmében a *lelkészi özvegy árva gyámügyi hátralekók* behajtását célzó utasításokra (a, b, c) az esperesek figyelmét a maga részéről is felhívja s az ajánlott segély-levonások alkalmazására, valamint az özvegyek és árvák segélyezéséről szóló nyugtáknak a bizottság előadójához való küldésére és a halálozási esetek gyors bejelentésére is utasítja.

5. A 35. pont alapján tudomásul veszi, hogy *tőke-segélyért* az 1902. évi konvent bezártáig újabb kérvények el nem fogadtatnak s e körülményre az egyházmegyék figyelmét a maga részéről is felhívja. E tárggyal kapcsolatban azonban felkéri közgyűlésünk az egyetemes konventet arra, hogy — *miután a kerületek pénztárai a tőke-segély által már eddig is túlságosan igénybe vettek, s jövőre az ilyen kölcsönöket el nem bírhatják, sőt ezek kiutalása miatt már eddig is veszteségeket szenvedtek — ezentúl a tőkesegelemek ne a kerületek pénztárára, hanem a konventére utaltassanak ki, a mi még egyfelől szaporítani fogja egyetemes egyházunk kamatjövedelmét is, másfelől kevesbbíteni fogja az egyes egyházkerületek kamatveszteségeit is.*

6. Az 53. pont alapján a közép- és felsőbb iskolák tanárainak eskütételére vonatkozó határozatok s az 54. alapján a tanári fizetéseknek az egyháztörvények 497. §. szerinti rendezésére vonatkozó utasítást tudomásul veszi s az illető hatóságok figyelmébe ajánlja.

7. Az 58. pont alapján felhívja közgyűlésünk a *sárospataki* és *rimaszombati* főgimnáziumok igazgató-tanácsait, hogy a *vallásstanári tanszék* mikénti állásáról szóló jelentéseket mielőbb nyújtsák be az egyetemes tanügyi bizottság elnökének, a *miskolczi főgimnázium* előljáróságát pedig ismételten utasítja, hogy a vallás-tanár fizetésének a többi rendes tanárok fizeté-

sével leendő teljes egyenlősítéséről hovahamarább gondoskodják s e tárgyban tegyen jelentést egyházkerületi közgyűlésünkhöz.

8. A 61. pont értelmében kimondja közgyűlés, hogy *a)* felhívja espereseket az egyházi törvények azon intézkedésének keresztülvitelére, a mely szerint az *elemi iskolai vallásoktatás*ól való gondoskodás a presbiteriumok feladata; *b)* a vallás- és énektanításnak az állami nép- és középiskolákban leendő pontos ellenőrzésére legtermészetesebben a kanonika visitáció útján s az így szerzett adatok évenkénti felterjesztésére; *c)* utasítja a presbiteriumokat, hogy az államtól és a községektől járó hitoktatási díj folyósítása végett, (a hol ez még meg nem történt volna!) haladéktalanul tegyék meg a szükséges lépéseket; *d)* az esperesi jelentések alapján a vallás- és énektanítás ellenőrzésére s biztosítására hozott határozatait az egyetemes konventhez a szokott úton — csetről esetre — bejelenti; *e)* feliratilag kívánja megkeresztetni a konvent útján a vallás- és közoktatási minisztert, hogy vallástanítói állások szervezése esetén az okleveles vallástanítókat vegye fel a tanítói nyugdíjintézet rendes tagjai közé; *f)* a *középiskolai vallásoktatás* célszerűbb ellenőrzése szempontjából felhívja azokat a lelkészeket, akik állami vagy nem prot. középiskolák székhelyein laknak, hogy a vallásoktatás rendezéséhez szükséges adatokat pontosan szerezzék be és küldjék fel a püspöki hivatalhoz; *g)* a hol a külön hitoktatói vagy vallástanári állás szervezése mutatkozik szükségesnek, ott az illető egyházak meghallgatásával az esperesek tegyenek indokolt előterjesztést s ugyanakkor mutassák ki, hogy a hitoktatói állás költségeinek fedezéséhez az érdekelt egyházak és egyházmegyék mily mértékben járúlnak hozzá s hogy mily mértékben volna igénybe veendő a kerület vagy az egyetemes egyház segítsége; *h)* az abauji egyházmegye meghatalmaztatik, hogy az *f)* pontban említett adat-gyűjtést a szükséghez képest Sáros és Szepesmegyékre is kiterjeszthesse.

9. A 76. pont 3. alpontja értelmében felhívja közgyűlés az espereseket, hogy az egyházi adó behajtásra, az adótartozások megállapítására vonatkozó bizottsági javaslatot szokott módon már a legközelebbi egyházmegyei közgyűlésben tárgyalassák és az e tárgyban készítenő véleményes javaslatokat terjeszszék fel a kerületi őszi közgyűlésre. Ugyanazon pont 6-ik alpontja értelmében pedig felhívja az érdekelt lelkészeket, hogy a katonai hatóságok és az általok igénybe vett lelkészek között a szolgálati díjazás szempontjából felmerülhető bajok orvosolhatása végett kellőleg okmányolt jelentéseiket úgy küldjék fel a püspöki hivatalhoz, hogy azok a legközelebbi konventre felterjeszhetőek legyenek.

26. Olvastatott a sárospataki főiskola igazgató-tanácsa által 1899. február 7—10. napjain tartott ülés jegyzőkönyvének 5, 7, 11—14, 17. sz. alatt foglalt határozatában a főiskola 1899. évi kamatainak megvizsgálásáról, vagyoni állapotáról és az 1899. évi költségvetés tervezetéről szóló következő jelentés:

I. Az 1898. évi számadás:

a) közpénztári bevétel	140,006	frt 76	kr.
" kiadás	128,179	" 38	"
Maradvány	11,827	frt 38	kr.

b) tápintézeti bevétel	19,725	" 65	"
" kiadás	23,451	" 27	"
Hiány	3,725	frt 62	kr.

c) összes bevétel	159,732	" 41	"
" kiadás	151,630	" 65	"
Pénztári maradvány	8,101	frt 76	kr.

II. Tőkék állása 1898 végén 350,395 " 29 "

III. Tőkék állása az 1897-ik évvel szemben:

1897 végén volt	353,825	" 25	"
1898 " "	350,395	" 29	"

 Kevesebb 3,429 frt 96 kr.

IV. Tőkék állása az elrendelt tőkésítéssel szemben:

Megállapított tőke	366,043 frt 12 kr.
Elhelyezett tőke	350,395 „ 29 „
Hiány	15,647 frt 83 kr.
Pénztári készlet	8,101 „ 76 „
Valóságos hiány	7,546 frt 07 kr.
Ebből 1897. évi hiány	4597 frt 31 kr.
1898. „ „	2948 „ 76 „
Összesen	7546 frt 07 kr.

V. Evidentiában tartandó tőke 34,914 frt 99 kr.

VI. Jövedelmező vagyon és teher:

Ingatlan	642,114 „ 45 „
Ingó	386,497 „ 05 „
Összesen	1.028,611 frt 50 kr.
Teher	46,106 „ 66 „
Tiszta vagyon	982,204 frt 84 kr.

VII. Az 1897. és 1898. évi vagyonmérleg összehasonlítása:

Jövedelmező tiszta vagyon	
1897-ben	982,999 frt 92 kr.
Jövedelmező tiszta vagyon	
1898 ban	982,504 „ 84 „
Kevesebb 1898-ban	495 frt 08 kr.

VIII. Az 1898-ra előírányzott bevételek és kiadások összehasonlítása a tényleges eredménnyel:

Bevételi előírányzat	104,631 frt 70 kr.
Eredmény	105,380 „ 86 „
Több	749 frt 16 kr.
Kiadási előírányzat	103,085 „ 62 „
Eredmény	100,358 „ 68 „
Kevesebb	2,726 frt 94 kr.

IX. Az 1899. évi költségvetés előirányzata

Bevétel	106,839 „ 94 „
Kiadás	106,662 „ 53 „
	<hr/>
Több	76 frt 88 kr.

Egyházkerületi közgyűlésünk az igazgatótanács előterjesztését jóváhagyólag tudomásul veszi; a beterjesztett számadások eredményét jegyzőkönyvébe foglalja; az 1899. évi költségvetési előirányzatot megerősíti; végre Soltész Ferencz főiskolai pénztárnokot az 1898. évi számadások terhe alól — hű és pontos működésének elismerése mellett — az igazgatótanács javaslata alapján és értelmében a maga részéről is felmenti.

27. Olvastatott a sárospataki főiskola igazgatótanácsának folyó évi febr. 7—9. napjain tartott üléséről felterjesztett 83. számú jegyzőkönyvi pont, mely szerint igazgatótanács köszönettel és elismeréssel veszi tudomásul, hogy *Vitányi Bertalan* szerencsi ügyvéd a sárospataki főiskolának 100 frtot adományozott, mely összeg addig tőkésítendő, míg jövedelme egy 10 koronás aranyra nem emelkedik s ezután ennek kamatai évente az évzáró ünnepélyen előadott legjobb szavalat jutalmazására lesznek fordítandók.

Egyházkerületi közgyűlésünk a maga részéről is a legnagyobb örömmel vesz tudomást a nemes hála ilyen szép megnyilatkozásáról s a jószívű adományért szíves köszönetet mond az adományozónak.

28. Ugyanazon igazgatótanács ugyanazon ülésének 83. sz. jegyzőkönyvi pontjával jelenti, hogy *özv. Bornemisza Józsefné*, a néhai Bornemisza Kovács József volt alsó-borsodi esperes nevére 200 frt, a néhai Csider Károly, volt gömöri egyházmegyei gondnok nevére szintén 200 frt alapítványt tett a sárospataki főiskolában, oly rendeltetéssel, hogy az előbbi alapítvány kamatai egy alsó-borsodi, az utóbbi egy gömöri ev. ref. vallású, szegényebb sorsú lelkész szorgalmas és jó erkölcsű gyermekének adandók ki évente. Az igazgatótanács a kiosz-

tandó stipendiumot 8—8 frtban megállapította s azokat az 1899—1900. iskolai évtől folyóvá tenni határozta.

Egyházkerületi közgyűlés nagy lelki örömmel jegyzi fel s örökíti meg a kegyes adakozó nevét jegyzőkönyvében. Jól esik látnia, hogy a a sárospataki főiskola iránti szeretet és hála nem aludt ki még híveink szívéből, sőt él és lobog s nemes tettekre sarkalja őket. Midőn azért a maga részéről is szíves köszönetét nyilvánítja a nemes lelkű adományozónak, az igazgató-tanács intézkedését jóváhagyólag tudomásul veszi.

29. Ugyanazon igazgató-tanács ugyanazon ülésének 86. sz. jegyzőkönyvi pontjával fájdalommal jelenti, hogy Nemes Ferencz, a sárospataki jogakadémiának 30 éven át buzgó tanára 1898 nov. 13-án hosszas szenvedés után elhunyt.

Egyházkerületi közgyűlés mély fájdalommal értesül a hű munkás kidőltéről s midőn a megboldogultnak a sárospataki főiskola felvirágzása érdekében kifejtett hosszú munkásságát s kiváló érdemeit a legteljesebb elismeréssel jegyzi fel, a legőszintébb részvétellel örökíti meg emlékét jegyzőkönyvében s kíván neki csendes síri álmot, hátramaradt szereteteinek pedig vígasztalást és enyhületet.

30. Ugyanazon igazgató-tanács ugyanazon üléséből a 94. sz. jegyzőkönyvi ponttal jóváhagyás és megerősítés végett felterjeszti a sárospataki főiskola akadémiai széke által újonnan átdolgozott és az igazgató-tanács által némi csekély módosítással elfogadott „*Tanulmányi és fegyelmi rendszabályzatot* a sárospataki ev. ref. főiskola akadémiajában.“

Egyházkerületi közgyűlés a felterjesztett tanulmányi és fegyelmi rendszabályokat — az igazgató-tanács említett jegyzőkönyvében felsorolt 3 módosítással — jóváhagyja és egész terjedelmében megerősíti.

A megerősített rendszabály a maga teljességében a következő:

1. §.

Az akadémiáról általában.

1. Az akadémia, mint önhatóságú, szerves egészet képező tanintézet, a tudomány szempontjából *három szakból áll*, u. m. vallástudományi, bölcsészeti és jogi szakból; mint szakpályára képesítő tanintézet pedig, *két karra* oszlik, t. i. I. *vallás- és egyház-tudományi*; II. *jog- és államtudományi karra*.

2. Mind a vallás- és egyház-tudományi,- mind a jog- és állam-tudományi kar *négy éves* tanfolyamú.

3. A két kar tanárai egy közös igazgató alatt együtt alkotják az akadémia belügyeit és a fegyelmi ügyeket intéző *akadémiai szék*et.

4. A külön szakpályára előkészítő két kar a tanulmányi, tanfegyelmi és vizsgálati ügyekben külön dékán (*szakelnök*) vezetése alatt áll.

2. §.

Az akadémiába való felvétel.

1. Az akadémiába való felvétel mind két kar hallgatóira nézve az akadémiai anyakönyvbe való beiktatás által történik, a mit az iskolai év első felére szeptember-, második felére február hó *első nyolcz napján* az igazgató teljesít. A katonai szolgálatból jövők okt. hó első nyolcz napján vétetnek fel. Rendkívüli esetekben a felvétel felett, az illető kar véleménye alapján, az akadémiai szék határoz.

2. A felvétel feltételei:

- a) a szakpályára lépésnél érettségi bizonyítvány;
- b) a szakpálya folytatásánál a megfelelő akadémiai vagy egyetemi lecke-könyv, esetleg az elhagyott tanintézettől nyert távozási és a szükséghez képest tartózkodási bizonyítvány.
- c) a felvételi-, tan- és egyéb megszabott díjak kifizetéséről szóló főiskolai pénztári igazolvány.

3. A kik a felvétel említett feltételeinek nem képesek eleget tenni, azok a két kar tanulmányi rendtartása értelmében csak *rendkívüli hallgatók lehetnek*.

4. A felvétel érvényes mindaddig, míg az akadémiai hallgató

- a) az akadémia-t el nem hagyja, vagy
- b) tanulmányait *egy félév-nél*, betegség s katonai szolgálat esetén *egy évnél* hosszabb időre nem szakítja.

5. A felvétel alkalmával a felvett hallgató részére az igazgató bizonyítványul szolgáló *lecke-könyvet* (index) állít ki s annak az

általános akadémiai s a karbeli tanulmányi, fegyelmi és vizsgálati rendszabályok egy-egy példányát adja.

6. A felvétel alapjául szolgáló okmányok az igazgatói hivatalban helyeztetnek el.

7. A felvétel akkor válik teljessé, ha az akadémiai hallgató az illető szakpályára készítő kar anyagkönyvébe is beiratott.

3. §.

Jelentkezés az előadási órákra.

1. Az előadásokra való jelentkezés mindkét karnál félévenként történik, még pedig az első félévben szept. 1—10, a második félévben febr. 1—10 napjai alatt, az arra hivatalosan kitűzött időben.

2. A későbbi jelentkezés felett az illetékes kar, vagy a szükséghez képest az akadémiai szék határoz.

3. Az előadásokra való jelentkezés mind az egyes tanároknál, mind a dékáni hivatalban csak személyesen történhetik.

4. A jelentkezés és beiratás csak abban az esetben érvényes, ha azt a dékán a lecke-könyv illető rovatában megerősíti.

5. Átlépés az akadémia egyik karából a másikba csak az akadémiai szék beleegyezésével történhetik. Az átlépés következtében előállott tandíj-különbözet a pénztári hivatalban visszatérítettik s illetőleg utánpótlendő.

4. §.

A lecke-könyvek félévi megerősítése.

1. A lecke-könyv rovatai csak abban az esetben nyernek bizonyítvány-jelleget, ha azokat az igazgató az erkölcsi rovat betöltésével, névalírásával és pecséttel félévenként megerősíti. A megerősítéshez 15 kros bélyeg melléklendő.

2. Az igazgatói megerősítés előtt a hallgató minden tantárgyra nézve az illető tanár által igazolandó.

3. A következő félévre a dékán csak azokat írja be, a kiknek lecke-könyvét az első félévről az igazgató megerősíti.

5. §.

Díjak.

1. Beiktatási díj egyszersmindenkorra: 4 ft.

2. Tandíj, nyugdíjárulék, lecke-könyv-erősítés, tanulmányi bizonyítvány díja és betegsegélyző egyleti díj együttvéve:

a) a hittanhallgatókra nézve: 9 frt; még pedig az I-ső félévben 5 frt, a II-ikban 4 frt.

b) a jótéteményes joghallgatókra nézve: 32 frt; még pedig az I-ső félévben 19 frt, a II-ikban 13 frt.

c) a nem jótéteményes joghallgatókra nézve: 43 frt, még pedig az I-ső félévben 24 frt, a II-ikban 19 frt.

Mindezek a díjak a főiskola pénztári hivatalában, előre fizetendőek.

3. A második félévre felvett akadémiai hallgató az első félévre megszabott díjakat fizeti.

4. Régibb bizonyítványok díja 5 frt.

5. Távozási vagy látogatási bizonyítvány díja 1 frt, a mi az igazgatói hivatalban fizetendő.

6. A bizonyítványokhoz szükséges bélyegről a hallgatók magok gondoskodnak.

6. §.

Az iskolai év beosztása.

1. Az iskolai év szeptember hó 1-ső napjától a következő polgári év június havának 30-ik napjáig tart. Az év a tanárikar és a tanuló ifjúság jelenlétében, szept. 10-ikén, iskolai közistenitisztelettel s igazgatói beszéddel nyitattik meg.

2. Szűnidők:

a) szüreti: 7 nap,

b) karácsonyi: 12 nap,

c) húsvéti: 14 nap,

d) pünkösti: 10 nap.

7. §.

Istenitisztelek s iskolai ünnepélyek.

A közistenitiszteleteken való részvétel s időnként az úrvacsorával élés, valamint az előforduló egyházi ünnepélyek alkalmával a templomba-menetel és az iskolai ünnepélyeken való megjelenés minden akadémiai ifjúnak vallásos és erkölcsi kötelessége.

Az úrvacsora-osztás idejéről az igazgató az ifjúságot jó eleve értesíti.

8. §.

Egyesületi és gyűlésezési jog.

1. Az akadémia, vagy az egyes karok hallgatói a tanári kar belegegyezése nélkül sem egyesületi, sem gyűlésezési jogokat nem

gyakorolhatnak, más testületekkel, hivatalokkal nem érülközhetnek és magokat nem képviseltethetik.

2. Gyűlések tartására az igazgatótól, illetőleg az akadémiai szék-től nyerhetnek engedélyt, de mindenkor a tanácskozás tárgyainak előleges és a hozott határozatoknak utólagos bejelentése mellett.

3. Művelődési, jótékonyági s egyéb társas célokra szolgáló egyesületeket szintén csak az akadémiai szék jóváhagyása mellett alakíthatnak.

4. Alapszabályok nélkül egyesület nem alakítható s minden egyesület csak az alapszabályok megerősítése után kezdheti el működését.

5. Minden egyesület tanár-elnök vezetése és felügyelete alatt áll.

6. Minden egyesülettel szemben, ha az az alapszabályokban megállapított céltól eltér, az igazgatónak vagy dékánnak, illetőleg az akadémiai széknek vagy az illető kar tanári testületének felfüggesztési joga van, s a felfüggesztés ideje alatt az egyesület működése szünetel.

7. Az ifjúsági egyesületek alapszabályszerű követeléseit a főiskolai szenior szedi be.

8. Egyesületi tisztségekre csak azok az akadémiai hallgatók választhatók, a kik tanulmányi és számolási kötelezettségeiket híven és pontosan teljesítik.

9. §.

Jótétemények.

Az akadémiai hallgatók a következő jótéteményekben részesülhetnek:

1. Tandíjmentesség részben vagy egészben.
2. Táptintézeti étkezés teljes vagy részleges díjelengedéssel vagy az alapítványok kamataiból.
3. Az iskolai épületben való bennlakás, a megszabott mérsékelt díjért.
4. Ösztöndíjak, és pedig :
 - a) Családokhoz és helyhez, vagy vidékhez kötöttek.
 - b) Általános természetűek.
5. Ünnepi kiküldetés (legatio).

A táptintézeti jótétemények, családi, helyi vagy vidékekhez kötött ösztöndíjak az akadémiai tanári kar ajánlata mellett, a főiskola igazgató-tanácsa útján nyerhetők el, épenúgy a tandíjmen-

tesség is. Az elébbi jótéteményekért június 1-ig lehet folyamodni, az utóbbiért (tandíjmentesség) szeptember 5-ig.

Az általános természetű ösztöndíjak az évváró ünnepélyen osztatnak ki az akadémiai tanári kar ajánlata szerint.

Ünnepi kiküldetésben csak a *prot. vallású és jótéteményes* akadémiai hallgatók részesülhetnek az e végre fenálló külön rendszabályok értelmében.

10. §.

Számolási kötelezettségek.

1. Mind a jótéteményes, mind a nem jótéteményes akadémiai hallgató köteles a karácsony, húsvét és pünköst ünnepekre következő szorgalomszakok *első három napja alatt* a széniori hivatalban *beszámolni*, vagyis az iskola és az engedélyezett egyesületekkel szemben fenálló tartozásait kiegyenlíteni.

A ki enemű köteletségének három nap alatt elfogadható fontos ok miatt eleget nem tehet, az a fizetési idő 7 napi meghosszabbításáért az igazgatóhoz, nagyobb fizetési idő engedélyezéseért az akadémiai székhez folyamodhatik.

2. A számolási kötelezettségek elhanyagolása fegyelmi vétséget képez.

11. §.

Fegyelem.

1. Az akadémiai hallgatók úgy az iskolában, mint az iskolán kívül illedelmes magaviseletre s az akadémiai rendszabályok és az időnként kibocsátott rendeletek iránt engedelmességre köteleztetnek.

2. Fegyelmi vétséget képez:

a) az akadémiai rend és csend megháborítása; a tanulmányi célokra szolgáló intézmények (iskolai épületek, kert stb.), taneszközök és gyűjtemények megkárosítása; a folytonos hanyagság; illetlen vagy erkölcstelen magaviselet; közbotrány-okozás; az akadémiai hatóságok, egyes tanárok, a rend és csend érdekében működő közegek és a tanulótársak megsértése;

b) a város határának szorgalomszak ideje alatt igazgatói engedély nélkül való elhagyása;

c) a szerencsejáték;

d) a korcsmázás;

e) a párbajozás vagy párbajsegédként való közreműködés.

3. Fegyelmi hatóságok : a dékánok, a kari gyűlések, az igazgató és az akadémiai szék.

4. A fegyelmi büntetések, melyek a vétség nagyságához és a cselekvő vétességségéhez képest szabandók ki, a következők :

a) megintés vagy megdorgálás az illető dékán által, vagy a kari gyűlés által ;

b) megintés vagy megdorgálás az igazgató által, vagy az akadémiai szék által ;

c) az iskolai jótéteményektől részben vagy egészen való megfosztás ;

d) az eltávozás tanácsolása (consilium abeundi) ;

e) elutasítás az akadémiáról 1—4 félévre ;

f) kitiltás az akadémiáról végképen, erkölcsi megrovás nélkül vagy erkölcsi megrovással.

g) kitiltás az összes hazai tanintézetekről, a mit az akadémiai szék javaslatára a vallás- és közoktatásügyi miniszter rendel el.

5. A fegyelmi vétségek ismételt elkövetése súlyosító körülmény gyanánt számíttatik be.

6. A fegyelmi eljárás mindig hivatalból indítandó meg a dékán vagy az igazgató által.

7. Ha valamely akadémiai hallgató a köztörvényekbe ütköző cselekményt követ el és e miatt a közhatóságok által vizsgálat alá vonatik vagy elítéltetik, amennyiben erről az akadémiai hatóság értesül vagy hivatalosan értesítettik, az illető akadémiai hallgató ellen a fegyelmi eljárás megindítandó.

8. Ha valamely akadémiai hallgató a dékán vagy az igazgató hivatalos megidőzésére fontos ok nélkül meg nem jelenik, makacssága súlyosító körülményül számíttatik be. Az ismételt idézésre fontos ok nélkül meg nem jelenők, az akadémiáról való kitiltással büntetendők.

9. A megidézett akadémiai hallgató meg nem jelenése nem gátolja ellenében a fegyelmi eljárás megindítását, folytatását és az ítélet hozatalát.

10. A kiszabott fegyelmi büntetés elévülése felett az akadémiai szék esetről-esetre határoz.

12. §.

Szállások.

1. Szállást az akadémiai hallgató csak az iskolai szék által engedélyezett helyeken s „Tanulótartási engedély“-lyel ellátott szállásadóknál bérelhet.

2. A szállás-adó neve a dékáni hivatalokban minden beiratkozás alkalmával, időközi szállás-változtatás esetén pedig a háznagnál annyiszor- a mennyiszor bejelentendő.

3. Minden tanúlói szállás folytonos iskolai ellenőrzés alatt áll s az ellenőrzésre rendelt közegek által bármikor megtekinthető.

4. Az iskolai szempontból céltalannak bizonyult szállásokat a főiskolai igazgatóság bármikor kiürittetheti.

5. A szállásokra vonatkozó rendszabályok megsértése fegyelmi vétséget képez.

31. Ugyanaz az igazgató-tanács jóváhagyás végett felterjeszti a sárospataki főiskola és az államkincstár között kötött adásvevési szerződést 3 példányban, melynek értelmében a sárospataki főiskola eladta a tulajdonát képező majorházat az az állam-kincstárnak az állami tanító-képezde céljaira 2000 forintért.

A felterjesztett adás vételi ügylet jóváhagyatik s az eredeti szerződésekre a jóváhagyási záradék rávezettetik.

32. A sárospataki főiskola igazgató tanácsa *Kiss Elek* tornatanár törzsfizetését — arra való tekintettel, hogy az illető tanár munkája, a parallel osztályok felállítása folytán tetemesen megsaporodott — a folyó év január elsejétől számítandó évi száz (100) forinttal felemelte s ez intézkedését, jóváhagyás végett közgyűlésünkre felterjesztette.

Közgyűlésünk a felhozott oknál fogva, az igazgató-tanács intézkedését jóváhagyja; *Kiss Elek* tornatanár részére a 100 frt fizetés emelést megadja s azzal együtt évi törzsfizetését — 1899 január 1-től számítva — 800 frtban állapítja meg.

33. Ugyanaz az igazgató-tanács meleg ajánlással terjeszti fel *Dr. Mitrovics Gyula* főiskolai tanár folyamodványát, melyben olaszországi tanulmányútjára s ez alkalommal beszerzendő archeologiai adatok gyűjtésére s kivált Herkulánum és Pompeji környékének s az ott végzett ásatásoknak tanulmányozására 400 frt segédelmet kér.

Egyházkerületünk, tanárainak tudományos ismereteik öregbítésére irányuló törekvését, — min-

denkor a legnagyobb örömmel és elismeréssel vette tudomásul, sőt — a mikor csak módjában állott — a legnagyobb készséggel nyújtott nekik e célra anyagi tekintetben is segédelmet: ezáltal azonban, minden e nemű forrása ki lévén merítve, a Dr. Mitrovics Gyula kérelmét — sajnálatára — nem teljesítheti.

34. Ugyanaz az igazgató-tanács értesíti közgyűlésünket, hogy múlt őszi határozatunknak a *Dezső-fele* „Magyar Olvasókönyv“ III. füzetének kettéválasztására vonatkozólag, a jelen évi kiadásnál nem tehetett eleget, mert a kinyomatás sürgős, a sajtó alá való előkészítés pedig már régibb keletű volt.

Közgyűlésünk e jelentést tudomásul veszi egyúttal azonban az Irodalmi Körnek köteletségévé teszi, hogy az Olvasókönyv ketté választását a legközelebbi kiadásnál, multhatatlanul eszközölje.

35. Ugyanaz az igazgatótanács 1899. febr. 7—10. napjain Sárospatakon tartott üléséből elfogadás és az egyetemes konventre való felterjesztés végett, a sárospataki köziskolai széknek következő nagyfontosságú indítványát nyújtja be:

„Főiskolánknak, mint felekezeti intézetnek nem volt ez ideig egyetlen olyan ünnepnapja sem, a melyen a maga hagyományos egyéniségéhez való hűségében mutat-hatta volna magát a növendékek előtt s különösen a melyen felekezeti minőségét ünnepélyesen igazolhatta volna.

Ma, a mikor az iskolai ünnepélyek számát nemzeti s egyéb tekintetek miatt a közoktatásügyi kormány is gyarapítani törekszik, lehetetlen kétszeresen nem éreznünk, hogy felekezetünk szellemének is lehetnek ez irányban jogos követelései.

A felekezetközti viszonyok is intenek bennünket, hogy egyházunk nagy érdekeit mennél hathatósabban igyekezzünk szolgálni, hogy egy se vesszen el a mi kicsinyeink közül:

Indítványozza tehát, hogy a sárospataki főiskola tegye meg október 31-ikét, mint a reformáció egyik legnevezetesebb napjának évfordulóját, egyszersmindenkorra iskolai

ünnepé s ünnepelje meg e napot a tanári kar és ifjúság e nap emlékéhez illő komolysággal és méltósággal s tegye azt minden tekintetben hatásossá és épületessé a növendékekre és a közönségre nézve.“

Közgyűlésünk e szíve szerint való indítványt, a legnagyobb örömmel teszi magáévá s ezenel *Október 31-ét*, mint a reformáció egyik legnevezetesebb napjának évfordulóját, a fennhatósága alá tartozó fő- és középiskolákban, (Sárospatak, Miskolcz, Rimaszombat), valamint a felsőbb leánynevelő-intézetben, *iskolai ünnepnappá teszi* s annak komoly és méltó megünneplésére ez iskolákat kötelezi. Egyúttal tisztelettel keresi meg az egyetemes konventet is, hogy e napot, mint a reformáció emlékünnepét, jelentse ki a hazai összes ev. ref. középiskolák iskolai ünnepeinek.

36. A főiskolai igazgató-tanács f. hó 1-én Miskolczon tartott rendkívüli gyűlésben tárgyalás alá vevén a tanári karnak és gazdasági választmánynak a *párhuzamos osztályok kiépítése* miatt szükségessé vált építkezésekről szóló véleményes javaslatát: úgy e munkálatból, mint saját közvetlen helyi ismerete nyomán újabban is meggyőződött afelől, hogy a tervezett építkezés mind a párhuzamos osztályok szaporodása, mind egyéb fontos tekintetek miatt valósággal elkerülhetetlen és hogy ezt a főiskola nagyobb megterhelése nélkül csak úgy valósíthatja meg, ha igénybe veszi az *állami építkezési segélyt*, a mire ezúttal a — nyert felvilágosítások szerint — kilátása lehet. E meggyőződés s illetőleg reménységtől vezetettve, meghatalmazást kér a saját részére a végett, hogy 1-szor, — mint a tanári kar javaslata is kívánja — egy szakértő építésszel megvizsgáltatván a főiskolának mostani épületeit, — a mutatkozó s a mi épületek által ki nem elégíthető szükségletek fedezésére a célnak teljesen megfelelő épülettervet és költségvetést készíthessen; 2-szor pedig kimondani kéri, hogy a tervezett épületekre igénybe veszi a kerület az építkezési államsegélyt s megbizsa az igazgató-tanácsot, hogy ennek kieszközlése végett a vallás- és közoktatásügyi miniszterrel tárgyalásokba bocsátkozhassék.

Közgyűlésünk mélyen érezvén azt, hogy a párhuzamos osztályok további felállítása első-

rendű tanügyi és egyházi érdek s hogy ez a főiskola és egyházkerület mai anyagi helyzetében az újabb kívánalmak szerint ki nem elégíthető: — beható eszmecsere után kimondja, hogy a főiskolai igazgató-tanácsnak, iránta s ovatossága iránt való őszinte bizodalommal, mindkét kérelmét teljesíti s illetőleg részére a meghatalmazást mindkét irányban megadja, jelentését e tárgyban a legközelebbi őszi közgyűlésre bevárván.

37. Ugyancsak a főiskolai igazgató tanács ugyanazon gyűlésének 7. sz. jegyzőkönyvi pontjában igazolván azt, hogy már a jövő iskolai évben a III. gimn. osztály mellett is elodázhatatlanná lesz a párhuzamos osztály felállítása, arra kéri az egyházkerületi közgyűlést, hogy egy új rendes tanári székre a június hóban tartandó gyűlésből pályázatot hirdethessen s ugyanakkor állapíthassa meg, — a gimn. tanári kar munkálatának figyelembe vételével — hogy az újjonnan felállítandó tanszék milyen szakra képesített tanárral töltsék be.

Közgyűlés a kért meghatalmazást e tekintetben is megadja, kimondván, hogy a pályázati eredmény alapján az újonnan felállítandó tanszéket őszi közgyűlésében fogja betölteni.

38. Ugyanazon igazgató-tanács ugyanazon gyűlésének 10. sz. jegyzőkönyvi pontjában veszélyt lát a sárospataki főiskolára a közoktatásügyi miniszternek az *elméleti jogi államvizsgálatot* szabályozni kívánó törvényjavaslat-tervezetében, a mely szerint csak a kir. ítélőtáblák székhelyein fennálló jogakadémiákat fogná államvizsgák felvételére jogosítani s felhívja igazgató-tanács az egyházkerületi közgyűlést, hogy a miniszteri tervezetnek e pontja ellen már most foglaljon állást s a sárospataki jogakadémia érdekében, a melynek — a miniszteri tervezet által — létele van kétségessé téve, külön is írjon fel a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez s ez ügyben egyházkerületünk főgondnokának hathatós közbenjárását is kérje ki.

Közgyűlésünk minden tagja szívéből osztja a főiskolai igazgató-tanács jogosult aggodalmait s abban a meggyőződésben, hogy Sárospatakon a magasabb tudományos képzés minden szük-

séges feltétele bőven megtalálható és ez a magasabb tudományos képzés semmiféle összekötésben sem áll, a kir. ítélőtáblákkal; de abban a meggyőződésben is, hogy a sárospataki főiskola a maga több mint egyszázados jogi oktatásával már kellően rászolgált arra, hogy hazai felsőbb oktatásunkban figyelemre méltó tényezőnek tekintessék, mai berendezettségével pedig az összes hazai jogakadémiákkal minden szempontból kiállja a versenyt s egységének megbontása kárával esnék az egész főiskolának, különösen egyházkerületünk. de egész hazai ref. anyaszentegyházunk közvéleményében is, de az államvizsgáló-bizottság összeállítása sem ütköznék legyőzhetlen nehézségekbe: — egyházkerületi közgyűlésünk a főiskolai igazgató-tanács kérelmét a legnagyobb készséggel teljesíti, s felkéri elnökségét, hogy a miniszteri tervezet említett sérelmes pontjának megváltoztatása végett szíveskedjék egész tekintélyét felhasználni s főgondnok ő Excellentiájának figyelmét és szeretetét e nagy kérdés kedvező megoldására különösen is felhívja.

39. Ugyancsak a főiskolai igazgató-tanács ugyanazon gyűlésének 11. pontjában a főiskolai gazdasági választmány felterjesztése alapján arra kéri az egyházkerületi közgyűlést, hogy — miután a főiskola „*Bálványos*“ nevű tanyáján a *cseléd-lak* összeomlott s fölépítését a bérlő sürgeti, de az építésre szükséges 3224 frt 45kr a főiskolai közpénztárból nem fedezhető: — adjon engedélyt a nevezett cselédlaknak tőkebefektetés útján leendő felépítésére.

A „*Bálványos*“-tanya berelőjével kötött szerződés nem állván a közgyűlés rendelkezésére s így a bérlő kívánságának jogi oldala sem lévén teljesen tisztázható: — közgyűlés megbízza a főiskolai igazgató-tanácsot, hogy tekintettel a már eddig teljesített építkezésekre és a bérlő és főiskola között fennálló szerződésre, a bérlő és a gazdasági választmány kérelmét vegye újabb elbírálás alá s ez ügyre vonatkozó véleményes jelentését őszi közgyűlésünkre adja be.

40. Olvastatott az egyházházkerületi pénzügyi választmány által Miskolczon 1899 márczius 20. és következő napjain az 1898. évi számadások megvizsgálása végett tartott számvevőszéki ülésekről felvett jegyzőkönyv. Ezen számadás adatai a következők:

I. Közigazgatási pénztár.

Bevétel.

1. Múlt évi pénztári maradvány	353	frt	99	kr.
2. Visszafizetett tőke	6,845	"	70	"
3. Kamatok	6,215	"	18	"
4. Hirdetések és jegyzőkönyvek ára	1,774	"	25	"
5. Szondy-Kenessey-alapítvány	67	"	—	"
Összesen	15,256	frt	12	kr.

Kiadás.

1. Kikölcsönöztetett	6,890	frt	—	kr.
2. Tiszti fizetések	3,000	"	90	"
3. Alapítványok kamatai	2,185	"	83	"
4. Vegyesekre	2,260	"	56	"
Összesen	14,337	frt	29	kr.

A tár állása.

1. Kint levő tőke	78,071	frt	91	kr.
2. Kamat-hátrálék	4,160	"	27	"
3. Pénztári maradvány	918	"	83	"
Összesen	83,151	frt	01	kr.
Kell lenni	82,550	"	18	"
Felesleg	600	frt	83	kr.

E tárra vonatkozólag jelenti a pénzügyi választmány, hogy a Szondy-Kenessey-alapítvány kamataiból az eddigi gyakorlat szerint 133 frt adatott évenként egy szegény egyház felsegélésére, 67 frt pedig a közigazgatási pénztár gyarapítására fordított, miután ez a gyakorlat az alapítvány rendeltetésével, mely az összes kamatokat egyházmegyénként felváltva egy-egy szegény egyház felsegélésére rendeli fordítani,

ellenkezik, javasolja a pénzügyi választmány, hogy jövőre az összes, 200 frtra menő kamatok egy szegény egyháznak adassanak.

II. Tűzkár-biztosítási pénztár.

Bevétel.

1. Múlt évi pénztári maradvány	242	frt 63	kr.
2. Visszafizetett tőke	680	" —	"
3. Kamatok	1570	" 75	"
4. Tűzkár-biztosítási díjak	6997	" 49	"
Összesen	<hr/>		
	9490	frt 87	kr.

Kiadás.

1. Kikölcsönözött	650	frt —	kr.
2. Biztosító intézetnek	4130	" 44	"
3. Tiszti fizetések	210	" —	"
4. Vegyesekre	4620	" —	"
Összesen	<hr/>		
	9610	frt 44	kr.

A tár állása.

1. Kint levő tőke	23,520	frt 00	kr.
2. Kamathátralék	1,213	" 75	"
3. Előlegezett biztosítási díjak	4,130	" 44	"
Összesen	<hr/>		
	28,864	frt 19	kr.

Melyből levonva a múlt évi túl-
kiadást 119 frt 57 kr. és a 2500

frt tartozást, azaz

	2,619	" 57	"
--	-------	------	---

Marad valóságos állás

	26,244	frt 62	kr.
--	--------	--------	-----

1897. év végén volt

	22,707	" 01	"
--	--------	------	---

Szaporodás

	3,537	frt 61	kr.
--	-------	--------	-----

III. Vay-Mocsáry-alapítvány.

Bevétel.

1. Múlt évi pénztári maradvány	5,800	frt 79	kr.
2. Visszafizetett tőke	36,923	" 14	"
3. Kamatok	19,376	" 02	"
Összesen	<hr/>		
	62,099	frt 95	kr.

Kiadás.

1. Kikölcsönöztetett	53,988 frt — kr.
2. Sárospataki főiskolának	7,000 „ — „
3. Tiszti fizetések	715 „ — „
4. Vegyesekre	144 „ 10 „
Összesen	<u>61,847 frt 10 kr.</u>

A tár állása.

1. Kint levő tőke	308,947 frt 18 kr.
2. Kamathátrálék	12,192 „ 35 „
3. Pénztári maradvány	252 „ 85 „
Összesen	<u>321,392 frt 38 kr.</u>
1897 végén volt	<u>309,355 „ 15 „</u>
Szaporodás	12,308 frt 13 kr.

*IV. Teleky-Szeremley-alapítvány.**Bevétel.*

1. Múlt évi pénztári maradvány	448 frt 24 kr.
2. Visszafizetett tőke	886 „ — „
3. Kamatok	1202 „ 86 „
Összesen	<u>2537 frt 13 kr.</u>

Kiadás.

1. Kikölcsönöztetett	900 frt — kr.
2. Sárospataki főiskolának	1072 „ — „
Összesen	<u>1972 frt — kr.</u>

A tár állása.

1. Kint levő tőke	17,017 frt — kr.
2. Kamathátrálék	1,052 „ 82 „
3. Pénztári maradvány	565 „ 13 „
Összesen	<u>18,634 frt 95 kr.</u>
1897 végén volt	<u>18,401 „ 24 „</u>
Szaporodás	233 frt 71 kr.

V. Papi özvegy-árvtár.

Bevétel.

1. Múlt évi pénztári maradvány	4,381	frt 25	kr.
2. Visszafizetett tőke	12,309	” 72	”
3. Kamatok	11,544	” 38	”
4. Részvényekre	1,435	” 66	”
5. Hirdetésekből	16	” 22	”
6. Tűzkár-biztosítási pénztárból	200	” —	”
Összesen	29,887	frt 23	kr.

Kiadás.

1. Kikölcsondított	21,105	frt —	kr.
2. Részvények után	8,150	” —	”
3. Tiszti fizetések	380	” —	”
4. Vegyesekre	98	” 25	”
Összesen	29,733	frt 25	kr.

A tár állása.

1. Kint lévő tőke	187,662	frt 98	kr.
2. Kamat hátrálék	10,506	” 07	”
3. Pénztári maradvány	153	” 98	”
Összesen	198,323	frt 02	kr.
1898 végén volt	192,761	” 95	”
Szaporodás	5,561	frt 07	kr.

Ezen tárra vonatkozólag jelenti a pénzügyi választmány, hogy Márkus László, volt tábori lelkész 12,000 frtos alapítványa, melynek kamatait halálokig nővérei élvezik, ez ideig elnöklő püspök úr által őriztetett, a ki most azon óhajtasát fejezte ki, hogy mentessék fel ezen alapítvány kezelésének terhe alól. Ennek folytán az alapítványi tőke, mely 12,000 frt névértékű osztrák államadóssági kötvényekből áll, a szelvényekkel és az alapító levéllel együtt további megőrzés végett egyházkerületi pénztárnoknak átadatott s ugyanő utasítatott, hogy a lejárandó szelvényeket az alapító nővéreinek esetenként küldje el s az alapítványt, ellenőrizhetés céljából, a tőke-könyvbe vezesse be.

VI. Szűkősi-Hollandi-tár.*Bevétel.*

1. Múlt évi pénztári maradvány	453 frt 33 kr.
2. Visszafizetett tőke	7,543 „ 27 „
3. Kamatok	6,565 „ 46 „
4. Egyházmegyéktől	234 „ 51 „
5. 3 évi lelkészi féljövedelem	163 „ 40 „
Összesen	<u>14,959 frt 97 kr.</u>

Kiadás.

1. Kikölcsönözött	9,915 frt — kr.
2. Szűkösöknek	462 „ 26 „
3. Segélyekre	3,485 „ — „
4. Vegyesekre	917 „ 60 „
Összesen	<u>14,779 frt 86 kr.</u>

A tár állása.

1. Kint levő tőke	115,703 frt 68 kr.
2. Kamathátrálék	5,672 „ 23 „
3. Pénztári maradvány	180 „ 11 „
Összesen	<u>121,556 frt 02 kr.</u>
1897 végén volt	<u>119,613 „ 11 „</u>
Szaporodás	1,942 frt 91 kr.

Ezen tárra vonatkozólag jelenti a pénzügyi választmány, hogy Gyurkó Barna 265 frtos kötvénye a folyamatba tett perben hamisnak bizonyulván, a követelés, mint bevehetetlen, töröltetni rendeltetett.

VII. Tolcsvay Nagy Gedeon-féle-alapítvány.

I. Bevétel	3,196 frt 51 kr.
II. Kiadás	2,854 „ 10 „
1. Pénztári maradvány	342 frt 41 kr.
2. Kint levő tőke	23,599 „ — „
3. Kamathátrálékok	990 „ 74 „
A tár állása	<u>24,932 frt 15 kr.</u>
1897 végén volt	<u>24,581 „ 81 „</u>
Szaporodás	350 frt 34 kr.

VIII. *Alamizsna-pénzek.*

1. Bevétel	671 frt 77 kr.
2. Kiadás	671 „ 77 „

Jelenti továbbá pénzügyi választmány, hogy az 1898. évi pénztári főnapló megvizsgálatván, kitűnt, hogy a múlt évi pénztári maradványt is figyelembe véve, kellett lenni a pénztárban 71 frt 21 krnak, mely összeg tényleg meglévőnek találtatott.

A jótállásos kölcsönökre vonatkozólag közgyűlésileg megállapított törlesztési kötelezettség kellő pontossággal a múlt 1898. évben nem teljesítetvén, pénzügyi választmány utasította az egyházkerületi ügyészt a hátrálékos adósok megintésére, szükség esetén beperelésére.

Végül, miután a számvevőszék az összes pénztárakra vonatkozó számadásokat úgy bevételi, mint kiadási tételeikre nézve teljeseznek és okmányokkal igazoltaknak találta, javasolja, hogy Pataki Sándor egyházkerületi pénztárnok az 1898. évi számadások terhe alól az azokban foglalt tételekre nézve mentessék fel.

Egyházkerületi közgyűlés a pénzügyi választmány mindezen jelentéseit tudomásul veszi, a pénzügyi választmány jegyzőkönyvében foglalt határozatokat, illetőleg javaslatokat elfogadja, illetőleg közgyűlési határozatokul jelenti ki, végül Pataki Sándor egyházkerületi pénztárnokot, buzgó és szakavatott működéseért való őszinte elismerésének és köszönetének jegyzőkönyvbe igtatása mellett, az 1898. évi számadások terhe alól felmenti.

41. Olvastatott Stand Lajosnak, mint a *Baldácsy-alapítvány* ügyvivőjének jelentése ezen alapítvány vagyoni állásáról, az 1898. évi számadás eredményéről és az 1899. évi költségvetési tervezetéről. E jelentés szerint az 1898. év végén volt:

1. Vagyon	730,024 frt 54 kr.
Teher	223,550 „ 20 „
Tiszta vagyon	<u>506,474 frt 34 kr.</u>

2. Az 1898. évre előírányzott be- vétel volt	78,070 frt 42 1/2 kr.
A tényleges bevétel	89,387 „ 84 „
Több	11,317 frt 41 1/2 kr.
Az 1898. évi előírányzott ki- adás volt	22,723 frt 01 kr.
A tényleges kiadás	34,693 „ 03 „
A tényleges bevételből levonva a tényleges kiadást	
Marad	54,694 frt 81 kr.
Ebből levonva a tulajdonos egy- házkerületeknek megküldött	38,500 „ — „
Pénztári maradvány lesz	16,194 frt 81 kr.
3. Az 1899. évi költségelőírányzat tervezete	
Rendes bevétel	69,409 frt 66 kr.
Rendes kiadás	19,569 „ 78 „
Tiszta jövedelem	49,839 frt 88 kr.

Ebből lenne az egyházkerületek rendes részesedési illet-
ménye egyenként 3000 frt, rendkívüli illetmény egyenként
1000 frt, összesen 4000 frt.

A felolvasott jelentés örvendetesen vétetik
tudomásúl.

42. Egyházkerületünk közgyűlése értesült arról, hogy a
lelkészi fizetések állami kiegészítéséről szóló 1898. évi XVI.
t.-cz alapján készített, „*kimutatási ívekbe*“ a bevételek 18. ro-
vata alá némely egyháznál „*kerületi segély*“ czímen bizonyos
összegek *állandó jövedelem* gyanánt számítottak be.

Mivel egyházkerületünk tulajdonában olyan
alaptőke, a mely egyik vagy másik lelkészi állo-
más fentartása végett állandóan leköthető volna,
nincsen; s mivel az eddig, az egyes lelkészek
fizetésének javítására a különböző táraiból adott
kerületi segélyek, a körülmények szerint, a szük-
séghez képest *meghatározott időre*, vagy a lelké-
szek inséges helyzetére való tekintetből, mindig
azok *személyéhez kötve* szavaztattak meg: köz-
gyűlésünk kimondja, hogy azok a lelkészi díj-

levélbe s ennek alapján a kimutatási ívekbe, jogosan beilleszthetők nem voltak, s azokat ezenel beszünteti.

S a mennyiben a konventi végrehajtó-bizottság a teljes revíziót még keresztül nem vitte volna, közgyűlés elhatározza, hogy kérettség fel Dókus Ernő, mint a konventi végrehajtó-bizottság elnöke, hogy a végrehajtó-bizottságot felvilágosítani és a kerületünkbe tartozó egyházak kimutatási íveiből az ilyen tételek törlését keresztülvinni szíveskedjék.

Kerületi pénzügyi választmány pedig utasítatik, hogy a kerület által segélyezett lelkészi állomások névsorát, a nyert segélyösszeg kitüntetésével, sürgősen állítsa össze s azt Dókus Ernővel haladéktalanul közölje.

Ha az orvoslás az esetleges késedelem miatt ezen az úton már elérhető nem volna, kerületünk elhatározza, hogy e tárgyban őszi gyűléséből a minisztériumhoz feliratot intéz.

Megjegyeztetik azonban, hogy azon alapok, alapítványok, melyek a kerület által kezeltetnek ugyan, de minden időkre megjelölt lelkészi állások segélyezésére jövedelmeznek, mint p. o. a beretkei, — e határozat által nem érintetnek.

43. Az egyes *egyházmeqyek újonnan választott tisztviselbikről* a következő jelentéseket terjesztik be:

a) A gömöri egyházmeqye: Czinke István rimaszombati- és Sággy Sándor bejei lelkészeket egyházmeqyei papi, Lukács Géza vármegyei főjegyzőt, világi tanácsbírákká; Dr. Veres Samu rimaszombati főgimnáziumi tanárt világi jegyzővé; Buzi Márton kövecsesi és Pósa Lajos radnóti lelkészeket egyházmeqyei papi aljegyzőkké;

b) A felső borsodi egyházmeqye: Bodnár István velezdi lelkészt s egyházmeqyei tanácsbíróat az egyházmeqyei tanüggy bizottság elnökévé;

c) Az alsó zempléni egyházmeqye: Miklós Bélát egyházmeqyei világi tanácsbíróvá;

d) A felső-zempléni egyházmeqye: Kádár János legényei lelkészt egyházmeqyei papi tanácsbíróvá;

e) A tornai egyházmegye: Fodor György perkupai lelkészt egyházmegyei papi aljegyzővé választotta meg.

E választások tudomásul vétetnek.

44. Az egyes egyházmegyékből a következő lelkészi és tanítói változások jelentettek be:

a) Az abauji egyházmegyében: *Köszeghy Dániel* kis-kinizsi helyettes lelkész a nagy-bózsvai egyházba, *Cz. Nagy Mihály* abaújvári segéd-lelkész a fuló-kércsi egyházba, *Bodolay Miklós* mező-keresztesi helyettes-lelkész a bereti egyházba, *Harsányi Bertalan* fuló-kércsi lelkész a kis-kinizsi egyházba lelkészekké választván, megerősítettek.

b) Az alsó-borsodi egyházmegyében: *Illyés János* harsányi lelkész az átányi egyházba, *Tóth Béla* miskolczi segéd-lelkész a harsányi egyházba, *Kenyeressy Károly* berzéki lelkész a geleji egyházba lelkészekké; *Tana Karolin* tanítónő a miskolczi egyházba, *Német Géza* az andornoki egyházba, *Zsigmond Kálmán* a cserépfalusi egyházba tanítókká választván, megerősítettek.

c) A gömöri egyházmegyében: *Palcsó Sándor* az imolai egyházba, *Boza Lajos* az iványi egyházba, *Szenes János* a trizsi egyházba, *Czékus Miklós* a tamásii egyházba, *ifj. Sonkoly József* a giczei egyházba, *Héderváry Bertalan* a mihályfalvi egyházba, *Juhász János* a berzétei egyházba tanítókká választván, megerősítettek.

d) A felső-zempléni egyházmegyében: *Szalay Béla* a s.-a.-ujhelyi egyházba orgonista-tanítóvá, *Tóth Kálmán* a ladmóczi egyházba, *Sárkány Pál* a csernahói egyházba, *Sallay Simon* a m.-izsépi egyházba, *Kun József* a szőlőskei egyházba tanítókká választván, megerősítettek.

e) A tornai egyházmegyében: *Ragályi Géza* szádellői lelkész és esperes a szini egyházba, *Fodor Géza* pelsőczi segéd-lelkész a szádellői egyházba lelkészekké, *Réti Bertalan* szt.-jakabi tanító az áji egyházba tanítóvá választván, megerősítettek.

f) Az ungi egyházmegyében: *Kálniczky János* lasztóci s.-lelkész a reviscei egyházba lelkészszé választván, megerősített. Nemes Elek oklevél nélküli tanító Putka-Helmecezen, Juhász Andor szintén oklevél nélküli tanító Nagy-Kaposon ideiglenes tanítókká alkalmaztattak.

Mindezen változások és megerősítések, az egyházmegyei határozatok alapján, tudomásul vétetnek.

45. Radácsi György, mint a lelkészvizsgáló bizottság jegyzője jelenti, hogy *Debreczeni Gábor* volt f.-borsodi esperesnek márczius hó 10-én történt elhunytja miatt a lelkészvizsgáló bizottságban, valamint az egyh.-ker. pénzügyi választmányban is egy hely betöltésre vár.

Közgyűlés fájdalmas érzések között veszi tudomásul az egyházi közélet terén sok oldalú szolgálatra hivatott s lelkészi, esperesi, pénzügyi választmányi és lelkészvizsgáló bizottsági tagsági minőségében egyaránt hűnek, igaznak és tiszteltre méltónak bizonyult s patriarchalis egyszerűségében és mintaszerű rend- és kötelességszeretében szinte felülmúlhatatlan Debreczeni Gábor kidöltét s midőn sok rendbeli hű szolgálataiért kegyeletes elismeréssel adózik emlékének s áldást kíván haló poraira: ugyanakkor helyére *Csabay Pál* balogi lelkészt s gömöri egyházmegyei tanácsbírót választja meg a lelkészvizsgáló bizottság tagjául, a ker. pénzügyi választmányban pedig *Vargha József* szikszói lelkésszel kívánja őt helyettesíteni.

46. *Megerősítés végett a következő díjlevelek* terjesztettek fel:

a) *Lelkészi díjlevelek*: az abauji egyházmegyéből a bereti 4, a csobádi, fuló-kércsi, nagy-bozsvai 3—3, az alsó-borsodi egyházmegyéből a tiszta-oszlári 3, a felső-borsodi egyházmegyéből a sajó-ecsegi 2, az ungi egyházmegyéből az ungvajkóczi, szeretvai 3—3 példányban.

b) *Tanítói díjlevelek*: az alsó-borsodi egyházmegyéből a nemes-bikki 3, a felső-borsodi egyházmegyéből a lászlófalvi nagy-barczai 3—3, a sajó-ecsegi 2, a gömöri egyházmegyéből a bejei 3, az alsó-zempléni egyházmegyéből a tiszta-luczi 4, a csobai 3, az abauji egyházmegyéből a nagyidai kántori és a színai kántori díjlevél 3—3. példányban.

A felterjesztett díjlevelek jóváhagyatnak és megerősítő záradékkal ellátatnak s egy-egy példányuk az egyházkerületi és egyházmegyei levéltárakba helyeztetik el, egy példányuk pedig az illetékes egyházaknak adatik vissza.

47. Tapasztalván kerületünk, hogy a *díjlevelek kiállítása, felterjesztése és megerősítése körül* az egyes egyházmegyéknél nem egyenlő és nem mindig törvényszerű *eljárás* van gyakorlatban, közgyűlésünk az egyöntetű és törvényszerű eljárás eszközlése végett a következő utasítást adja ki:

1. A díjlevelek, — akár módosítva vannak, akár a régiék megújításai, — mindig a lelkész, gondnok és presbiterium aláírásával legyenek ellátva s az egyház pecsétjével megpecsételve.

2. A módosított díjlevelek mindenkor az egyházi közgyűlés határozatáról felvett jegyzőkönyv kíséretében terjesztessenek fel az egyházmegyei közgyűlés eleibe. A régi díjlevelek megújításához csak presbiteri jegyzőkönyv csatolása szükséges.

3. Az egyházmegyék a jóváhagyott és megerősített díjlevelekre a záradékolást mindig vezessék rá az egyházmegye pecsétjével együtt s azokat, megerősítés végett, az egyházmegyei és egyházi közgyűlések, illetőleg presbiteriumok határozataival felszerelve, terjeszszék fel a kerületre.

48. Bodor István, a rimaszombati egyesült protestáns főgymnasium igazgatója jelenti, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszterium a rimaszombati főgymnasiumnak a folyó évre a 15-ik ezer forintot is kiutaltványozta s minthogy a szerződés értelmében 1900-ra a teljes államsegély (16,000 frt) folyóvá lesz téve, a 14-ik rendes tanári állásra a pályázat kiíratott s az újonnan szervezett tanszék június elején fog betölteni.

Súlyos veszteség érte a tanintézetet Szathmáry József halálával, a ki pályája kezdetén, 6 évi tanári működés után, 1898. november 6-án hunyt el. A halálával megüresedett magyar-latin tanszékre Marton Lajos tanárjelölt választatott meg, a ki helyét a tanév folyamán elfoglalta.

A főgymnasiumi épület rozzant és elégtelen voltára tekintettel, az igazgató-tanács kérvényt intézett, a minisztériumhoz, hogy új épület emelésére 100,000 frtot adni kegyeskedjék. A kérvény tárgyalás alatt van s remélhető, hogy már az 1900. évi állami költségvetésbe fel fog vétetni.

A főgymnásiumra ez iskolai évben a következő adományok tétettek:

1. A rimamurány-salgó-tarjáni egyesület	50	frt	—	kr.
2. Özv. Piskalszky Endréné koszorú-alaphoz	10	„	—	„
3. Ugyanő végrendeletileg ösztöndíj alapul	1000	„	—	„
4. Dobránszky János építkezésre	10	„	—	„
5. A gömöri ev. ref. egyházmegye-perselypénzből	2	„	50	„
6. Özv. Káposztás Józsefné, szül. Zehery Julia ösztöndíj alapul.	100	„	—	„
7. Lokcsánszky Endre koszorú alaphoz	100	„	—	„
8. Rimaszombati Takarékpénztár a millenniumi alaphoz	300	„	—	„
9. Ugyanaz a tápintézetre	20	„	—	„
10. A gömörmegyei nép- és iparbank	50	„	—	„
11. Ugyanaz a tápintézetre	10	„	—	„
12. A gömörmegyei közművelődési egyesület rimaszombati köre	30	„	—	„
13. A rimaszombati polgári olvasó kör	10	„	—	„
14. Bazilidesz János	10	„	—	„
15. Baksay István	10	„	—	„
16. Egy névtelen, építkezésre	120	„	—	„

Összesen 1832 frt 45 kr.

Egyházkerületi közgyűlés az igazgató jelentését jóváhagyólag s az adakozásra vonatkozó részében örömmel veszi tudomásul s Szathmáry József elhunyt tanár emlékét, a ki igazi hivatottságával, nemes lelkesedésével és buzgóságával egyike volt legjobb tanárainknak, jegyzőkönyvében kívánja megörökíteni.

49. Az abaúji egyházmegye 1899. április 6—7. napjain Kassán tartott közgyűléséből az iránt keresi meg egyházkerületünket: eszközölje ki az egyetemes konvent útján a már szervezett amerikai ref. magyar egyházmegyénél, hogy ez püspöki és esperesi elbocsátó levél nélkül lelkészt, vagy bármiféle egyházi egyént Magyarország területéről ne alkalmazzon.

Közgyűlésünk ez indítványt, az egyetemes konvent elé pártolólág terjeszti fel.

50. Az abaúji egyházmegye 1899. április 6-án Kassán tartott gyűléséből pártolólág terjeszti fel a *szikszói* egyház azon kérelmét, hogy az egyház elcserélhesse a szikszói 22. sz. tjkvben 1831. hrsz. a. foglalt pusztá szőlőjét a Czeizler Eliás és neje szikszói lakosok tulajdonát képező, a szikszói 769. sz. tjkvben 1803 hrsz. a. fekvő szőlővel, ez utóbb nevezetteknek 50 frt ráfizetésével.

Egyházkerületi közgyűlés a kért cserét jóváhagyja s a beterjesztett eredeti csere-szerződést jóváhagyási záradékkal látja el.

51. Ugyanazon egyházmegye ugyanazon gyűléséből pártolólág terjeszti fel a *f.-csáji* l. egyház adás-vevési szerződését, mely szerint

Az adás-vételi ügylet jóváhagyatik, miután azonban az eredeti szerződés nem szabályszerűen állíttatott ki, a menyiben a felügyelő lelkész által nincs aláírva, a szerződés ezen hiány pótlása végett visszaadatik s felhivatik az egyház, hogy az így pótoltt szerződést küldje be a főt. püspöki hivatalhoz, a hol majd a jóváhagyási záradék reá fog vezetetni.

52. Az abaúji egyházmegye tavaszi közgyűlésének 23. számú jegyzőkönyvi határozatában arról tesz jelentést, hogy *Láng Károly szikszói lelkész*, sem gyámintézeti, sem magtári tartozásai után kamatot nem fizetett, sőt országos *gyámintézeti kötelezettségének sem tett eleget*, a mennyiben utóbbira nézve a múlt évről 97 kor. 4 fillérrel és a folyó évről egész tartozásával hátrálékban maradt. Kéri az esetet, megfelelő intézkedések megtétele végett, a konventnek tudomására juttatni.

Kerületünk ez esetnek a konventre való felterjesztését szükségesnek nem tartja, hanem visszateszi azt az abaúji egyházmegyéhez azzal az utasítással, hogy Láng Károlylyal szemben az egyházi törvények és az országos ev. ref. lelkészi özvegy-árva gyámintézet alapszabályának 27. §-a alapján a legszigorúbban járjon el s Láng Károly gyámintézeti tartozását lelkészi fizetéséből a szikszói presbitérium által minden

más követelést megelőzőleg első helyen tartassa vissza, s annak elmulasztása esetén a presbitériumot teszi felelőssé.

53. Az alsó-borsodi egyházmegye 1889. április 12-én Miskolczon tartott közgyűléséből bemutatja az *egri* missiói egyházban működő ref. vallás- és énektanító kedvező jelentését a f. évi tanítási eredményről.

Örvendetes tudomásul vétetik s a jelentés a kerületi missióügyi bizottsághoz is áttétetik.

54. Az alsó-borsodi egyházmegye 1899. április 12-én Miskolczon tartott közgyűléséből ajánlólag terjeszti fel a *heő-bábai* egyház adás-vételi szerződését, mely szerint a heő-bábai egyház feladta az ottani 18. sz. tjkvben 1. és 2. sor sz. a. ingatlanait. Kimondja azonban az egyházmegyei közgyűlés, hogy az eladott ingatlanokért befolyt 250 frt vételárat az egyház mint törzsvagyont tartozik kezelni.

A felterjesztett adás-vétel jóváhagyatik s az eredeti szerződés a jóváhagyási záradékkal el-
láttatik, utasíttatik azonban a heő-bábai egyház, hogy a 250 frt vételárat törzsvagyonként kezelje.

55. Olvastatott az alsó-borsodi egyházmegye f. évi tavaszi közgyűlésének 32. jkvi pontja, melyben jelenti az egyházmegye, hogy a néhai Debreczeni Dániel és neje által a miskolczi egyháznak hagyományozott ház özv. Debreczeni Dánielné halálával az egyház tényleges birtokába jutott. E bérház jövedelmének kezelése s a hagyományozók végakarata szerint leendő felosztása tekintetében a presbitérium által be-
terjesztett tervet jóváhagyta s e szerint a ház két első évi jövedelméből az avasi templom belső berendezése lesz átalakítandó, az az utáni tiszta jövedelem 3 részre fog osztatni s $\frac{1}{3}$ -a a miskolczi lelkészek, $\frac{1}{3}$ -a a miskolczi tanítók és énekvezérek fizetésének javítására, $\frac{1}{3}$ -a pedig az egyházi épületek javítási munkálataira lesz fordítandó. Miután pedig a hagyatéki ház után kivetett örökösödési illeték s a ház rendbehozása tetemes költséget igényel, az egyház kéri a főt. egyházkerület engedélyét arra, hogy ezen teher fedezésére 9000 frt

kölcsönt vehessen fel, melyet az egyház a hagyományozott ház jövedelméből 20 év alatt törlesztene le.

A jelenés, a nemeslelkű hagyományozók érdemeinek s emlékezetük iránti hálás kegyeletünknek kifejezése mellett tudomásul vétetik s a kért kölcsön felvétele megengedtetik.

56. A felső-borsodi egyházmegye 1899. április 18—19. napjain F.-Barczikán tartott gyűléséből, a kebelbeli lelkészi értekezletnek azt a kellőképen indokolt óhajtását terjeszti be, hogy az anyaszentegyházunk és iskolánk érdekeit híven védelmező „Sárospataki Lapok“-at egyházkerületünk vegye pártfogásába, tegye „hivatalos közlönyévé“ s hasson oda, hogy ne találtassék kerületünkben egyetlen lelkész és tanító sem, a ki e lapot ne olvasná, mert ennek fenmaradását égető szükség parancsolja.

Egyházkerületünk teljes méltánnyalással a Sárospataki Lapok eddigi értékes szolgálatai és jövőbeli hivatása iránt, a legmelegebben ajánlja e lapot prot. közönségünk figyelmébe és támogatásába; felhíván az egyházmegyéket, hogy Felső-Borsod buzgó példáját követve, a saját hatáskörükben tegyenek megfelelő intézkedéseket annak minél szélesebb körben való elterjesztésére s ha netalán szükségét látnák, e célból az egyházkerület közremunkálásának is: annak idején tegyék meg közgyűlésünk előtt idevonatkozó nyilatkozatukat és javaslatukat.

57. A felső-borsodi egyházmegye 1899. április 18-án F.-Barczikán tartott közgyűléséből pártolólágg terjeszti fel a *damaki* egyház kérelmét, hogy ezen egyház a lelkészi javadalmazásra szolgáló nagyparti szőlőföldjét elcserélhesse Nagy János damaki lakosnak a Nagy hegyen lévő szőlőjével.

Egyházkerületi közgyűlés az említett ügyeket jóváhagyja és a beterjesztett eredeti csere-szerződést jóváhagyási záradékkal látja el.

58. Ugyanazon egyházmegye ugyanazon gyűléséből pártolólágg terjeszti fel megerősítés végett a *nagy-barczai* egyház

adás-vevési szerződését, mely szerint nevezett egyház a tulajdonát képező, s nagy-barczai 366. sz. tjkvben A+2, 999. hrsz. a. bejegyzett parlag szőlőjét eladta a bánhorváti szőlőtelepítő szövetkezetnek.

A felterjesztett eladási ügylet jóváhagyatik s az eredeti adás-vevési szerződés jóváhagyási záradékkal láttatik el.

59. A f.-borsodi egyházmegye f. é. tavaszi közgyűléséből pártolólág terjeszti fel a *szilvási* egyház kérelmét az egyházkerületi pénztárból építkezési célra fölveendő kölcsön iránt; az ungi egyházmegye f. é. tavaszi közgyűléséből az *ásványi* l. egyháznak hasonló céltól 500 frt kölcsön adása iránti kérelmét terjeszti fel pártolólág.

Mindkét kérvény mellékleteivel együtt a pénzügyi választmányhoz tétetik át s egyszermind figyelmezteti az egyházkerületi közgyűlés mindazon egyházakat, melyek az egyházkerületi pénztárból kölcsönöket óhajtanak felvenni, hogy ez iránti kérvényeiket ne az egyházkerület közgyűléséhez, hanem egyenesen az egyházkerület pénzügyi választmányához adják be, mint a mely testület van hivatva az ily kérvények elbírálására. Az ily kérvények tehát jövőre az illető egyház presbitériumának, közgyűlésének határozatával és az egyházmegyei ajánlattal felszerelve, közvetlenül a ker. pénzügyi választmány elnökéhez küldendőek.

60. A felső-borsodi egyházmegye f. é. tavaszi közgyűléséből pártolólág terjeszti fel a *meszesi* egyház 80 frtnyi tőke tartozásának elengedése, valamint *Demeter János* martonyi lelkész 20 frt tőketartozásának elengedése iránti kérelmét.

A kérvények áttétetnek a pénzügyi választmányhoz.

61. A gömöri egyházmegye 1899. április 11-én Kövecsesen tartott közgyűléséből megsürgeti a vallástani kézikönyveknek az egész oktatási vonalon, vagyis elemi-, polgári-, középiskolákban és leánynevelő-intézetekben való megfelelő átdol-

goztatását s a mennyiben szükséges, egészen újaknak előállítását.

Sürgeti, hogy a népiskolai tanterv keretébe az u. n. „Arany ABC“ átdolgozott szöveggel okvetlenül beillesztessék, sőt nemcsak az „Erkölcsei szabályokat“, hanem vallásunk főbb hitigazságait is czélszerű volna ily verses alakba önteni, mivel — tapasztalás szerint — az ilyen alakban betanult ismeretek legtovább megmaradnak az emlékezetben.

Sürgeti, hogy a kérdések és feleletekben írott u. n. „Kis Szent történet“, mint leghasználhatóbb kézikönyv, a népiskolába visszavitessék.

S végül ajánlja, a szórványokban lakó s ev. ref. vallásos oktatásban nem részesülő növendékek részére a Morvay Ferencz „Református Kis Káté“ című s épp e célra készült művének megszerzését.

E nagyon időszerű s legégetőbb sebünket föltáró indítvány, minél előbbi javaslattétel végett, áttétetik az egyházkerületi tanügyi bizottsághoz.

62. Ugyanaz az egyházmegye, ugyanabból a gyűléséből kéri, hogy a *sajó-keszti* kisdud egyház által már 5 éven át élvezett évi 40 frt kerületi segély, továbbra is kiutaltassék.

Közgyűlésünk, további intézkedésig, a 40 frt segélyt a *sajó keszti* egyház részére kiadatni határozza.

63. A gömöri egyházmegye tavaszi közgyűlésének 35. számú jegyzőkönyvi határozatában, a lelkészi értekezlet javaslata alapján, a következő indítványt terjeszti fel kerületünkre:

„ . . . Egyházkerület a segédlelkészek elhelyezésére vonatkozó szabályrendeletet módosítsa oly értelemben, hogy a kongrua-törvényben kilátásba helyezett káplántartási költséget ne csupán azok az egyházak igényelhessék, melyek az 1898. évi tavaszi kerületi gyűlés 31. számú jegyzőkönyvi pontjában segédlelkész-tartásra jogosított egyházak gyanánt kijelöltettek, hanem részesüljenek majdan a törvény által nyújtandó kedvezményben mindazon elaggott vagy munkaképtelen lelkészek is,

kik épen e miatt — tehát önhibájukon kívül — segédlelkész-tartásra lesznek kényszerítve. Ebből kifolyólag a segédlelkész tartására jogosult egyházak ne egyszersmindenkorra, hanem időről-időre jelöltessenek ki, hogy így az államsegély a szükséghez képest igénybe vehető legyen.“

Az indítvány fontosságára és a gyűlési tagok csekély számára való tekintetből e kérdés tárgyalása jövő őszi közgyűlésünkre tűzetik ki.

64. Ugyanazon egyházmegye ugyanazon közgyűlésből, a lelkészi értekezlet javaslata alapján, egy másik indítványt is terjesztett fel, a mely a következőképen hangzik:

A gömöri egyházmegye a rendezés alatt levő kongrua ügygyel kapcsolatban megoldani kívánja egyúttal a különböző gyámházakba való fizetés-kötelezettség kérdését is azon lelkészekre nézve, kik az állami kiegészítésre igényt nem tartanak; mert a méltányossággal ellenkeznek az, hogy míg az államsegélylyel kiegészítendő jövedelmet húzó lelkészek terményszerű fizetéséből a törvény által engedélyezett egy hatodrészt levonatván, az ily levonással felszámított jövedelem után fizetnék gyámintézeti járulékaikat: addig a 800 frtnál magasabb jövedelmű egyházak lelkészei minden levonás nélkül, teljes fizetésök után lennének megróva. Ugyanazért kívánatos, hogy az ily magasabb papi fizetések is, a kongrua törvényben engedélyezett egy hatod levonásával, újonnan számítassanak fel, s úgy a megyei, mint az országos gyámintézet évi járulékaik az ekként helyesbített jövedelem után legyenek kiróva.“

Az egyházmegye e kérdésben a kezdeményező lépés megtételére kerületünket kéri fel.

A megelőző határozatban felhozott indokból, ezen indítvány tárgyalása is őszi közgyűlésünkre tűzetik ki.

65. Ugyanazon egyházmegye ugyanazon közgyűléséből, 24. sz. alatt felterjesztést tesz a kerületre s a kerület által a konventre a *Rozsnyón létesítendő ev. ref. vallástanárság és tanítószákhelyek javadalmazása ügyében.*

Egyházkerületünk, — miként maga az egyetemes konvent is — elismeri a kiváló fontosságát és rendkívül sürgős voltát a vallástanító-

ságok és vallástanárságok szervezésének, kivált az olyan exponált helyeken, a hol egyetemes egyházunk legmagasabb érdekeinek megvédelmezéséről van szó, mint Rozsnyón is. Rozsnyót kerületünk is igen fontos helynek tartja s annak támogatását elvben ezennel ki is mondja.

Mivel azonban a vallástanítási czélokra a megfelelő anyagi eszközök nem állanak a kerület rendelkezésére, s mivel az egyetemes konvent is épen legközelebbi gyűlésében bizta rá az egyes egyházkerületekre — s közvetve az egyházmegegyékre is — e kérdésnek előkészítését s a szükséges statisztikai adatok beszerzését, s a gömori egyházmegye a rozsnyói viszonyokról jelen felterjesztésével kapcsolatosan semmiféle kimutatást nem adott be: közgyűlésünk az egész ügyet visszateszi a gömori egyházmegyéhez azzal az utasítással, hogy az

1-ször szerezzé be a hiteles statisztikai adatokat az illető tanintézetek igazgatóitól mind a községi, mind az állami népiskolákban, mind a leánynevelő intézetekben, mind a főgimnáziumokban tanuló ev. ref. vallású növendékekről.

2-szor a rozsnyói leányegyház meghallgatása után, adjon véleményes javaslatot arra nézve, hogy nem látja-e még itt az idejét annak, hogy az 1898. évi XIV. t.-cz. 2. §-a alapján, az állami segítség igénybe vételével, Rozsnyón rendszeres lelkészi állomás szerveztessék?

3-szor az egyházmegye adjon véleményt arról is, hogy a vallástanítótság ügye nem volna-e megoldható úgy, hogy Rozsnyón első ízben kántortanítótság szerveztetnék s annak fizetése az 1893. évi XXVI. t. cz. alapján volna kiegészítendő, — a mikor aztán a vallástanítótság és vallástanárság kérdése is könnyebben megoldható lenne.

Kerületünk a gömori egyházmegye jelentését az őszi közgyűlésre bevárja.

66. A tornai egyházmegye 1899. ápril. 5—6. napjain Jósmafőn tartott közgyűléséből a legmelegebb ajánlással terjeszti fel Kovács Endre volt szini lelkész hűtlenül elhagyott nejének, Kiss Emmának folyamodványát, melyben az egyházkerületi özvegy-árvatárból — épúgy, mintha özvegy volna — állandó segélyt kér részére megszavaztatni.

Áttétetik az egyházkerületi pénzügyi választmányhoz.

67. A tornai egyházmegye tavaszi közgyűléséből 51. sz. alatt, felterjesztést és egy külön kérvényt is ad be arra nézve, hogy *kerületünk Jablonczán segédlelkészi állomást szervezzen*, mivel az ottani öreg és beteg lelkész szolgálatra teljesen képtelen s a hívek sokszor nem kapnak lelkészt olyan teendőik végzésére sem, a melyek csak lelkész által teljesíthetők.

Mínthogy egyházkerületünknek nincsen olyan természetű tőkéje, amiből segédlelkészi állomást bárhol is szervezhetne, s ha volna is, ez idő szerint, a segédlelkészek hiánya miatt, nem kaphatna rá megfelelő embert: a beadott kérvény a tornai egyházmegyének azzal az utasítással adatik vissza, hogy a jablonczai egyház kebelében felmerülő lelkészi teendők ellátását a szomszéd lelkészek egyikének vagy másikának a kötelességévé tegye, úgy azonban, hogy az részint a lelkész rendes fizetéséből, részint a kiutalandó államsegélyből bizonyos tiszteletdíjjal megjutalmaztassék.

68. A tornai ev. ref. egyházmegye mély részvétellel jelenti, hogy *Mészáros Lajos*, volt égerszögi s megválasztott perkupai lelkész, valamint *Nagy Sándor* jósmafői lelkész s egyházmegyei tanácsbíró elhunytak.

Egyházkerületi közgyűlés a maga részéről is a legmélyebb részvétellel igatja jegyzőkönyvébe az elköltözött buzgó és hű munkások emlékezetét s nyugodalmat kíván nekik a sírban, hátramaradt bánkódó kedveseikre pedig a Mindenható megnyugtató vigaszát kéri.

69. Az ungi egyházmegye Ungváron tartott tavaszi közgyűléséből azon indítványt terjeszti fel, miszerint határozatilag

mondaná ki az egyházkerület, hogy a más egyházmegyébe elköltözött *özvegyek és árvák országos gyámügyi illetékeit*, — könnyebb hozzájuthatás céljából, — mindig az az esperes *kezelje*, akinek egyházmegyéjében laknak a gyámsegélyre jogosultak.

Mivel a felterjesztett indítvány elfogadásának azon következménye lenne, hogy a segélyre jogosultak lakóhelyének változása esetén, az országos ev. ref. lelkészi özvegy-árva gyámintézet törzskönyvét időről-időre, a lakhelyváltozás szerint, ki kellene igazítani: kerületünk az ungi egyházmegye indítványát, mint célra nem vezetőt, nem fogadja el.

70. Ugyanazon egyházmegye ugyanazon közgyűléséből jelenti, hogy a *csapi egyház felekezeti iskoláját* meg akarja szüntetni, s kész iskolai épületét 15 év alatt 200 frtos részletekben fizetendő 3000 frtért az *államnak átadni*, mivel, — szerinte — ezek által az egyház nagy terheitől megszabadulna s a felekezeti érdekekről is, az ev. ref. vallású tanító kinevezésével, a ki az éneklést tanítaná, gondoskodva lenne.

Az egyházmegye azonban nem látván be azon parancsoló körülménynek a jelenlétét, amely a csapi egyházat arra kényszerítené, hogy iskoláját, mely az egyháznak és az egyházmegyének tetemes áldozata árán jött létre, ily meggondolatlanul kiadja kezéből, — épen a felekezeti érdek megvédése céljából a tervbe vett államosításhoz való hozzá járulását határozottan megtagadja.

A csapi egyház az egyházmegye ezen határozata ellen felebbezést jelentett be.

Egyházkerület nem gördít akadályokat azon egyházak törekvése elé, a melyek iskoláik államosítását, a hívek terheinek könnyítése céljából az egyházi törvények 412. §-ában foglalt lefektetett elvek szem előtt tartásával viszik keresztül; mivel azonban a csapi egyház e törvényt figyelembe nem vette, közgyűlésünk az ungi egyházmegye határozatát helyben hagyja s a csapi egyháznak a tervbe vett alapon az iskola államosítását nem engedi meg.

De mivel a csapi egyháznak közgyűlésün-

kön jelenlevő lelkésze kijelentette, hogy hibás alapon készült szerződések tájékoztatlonságuknak a kifolyása, és most már készek egészen új alapon menni belc az állammal a tárgyalásba: kerületünk utasítja az ungi egyházmegyét, hogy ha a csapi egyház az egyházi törvények 412. §-a alapján az állammal új szerződést köt, melyben egyházi érdekeink minden tekintetben kielégítőleg lesznek biztosítva, az ungi egyházmegye azt ujabban tárgyalás alá vegye és indokolt határozatával együtt közgyűlésünk elé terjeszse fel.

71. Az ungi egyházmegye 1899. év ápril. 5-én Ungváron tartott közgyűléséből ajánlólag terjeszti fel a *nyarádi* egyház azon kérelmét, hogy az egyház az 1891-ben vásárolt hely és 10 kat. hold szántóföldből, 2000 □ öl belsőséget és az u. n. rétkert szántóföldet eladhassa. Az egyházmegye azon feltétellel ajánlja az engedély megadását, hogy az eladási ár adósság-törlesztésre fordítottassék.

Egyházkerületi közgyűlés az ungi egyházmegye ajánlatára s az ez által megszabott feltétel teljesítése mellett az eladást megengedi s utasítja a nyarádi egyház előjáróságát, hogy az adásvételi szerződést szabályszerűen kiállítva, az eszperesi hivatal útján terjeszse fel a főt. püspöki hivatalhoz, a hol az a jóváhagyási záradékkal el fog láttatni.

72. Az ungi egyházmegye folyó évi tavaszi közgyűléséből jelenti, hogy az általa kezelt Pálóczi Horváth Simon és Mária-féle alapítványi pénztár tőke állománya az 1898-diki pénztári számadások szerint 97,149 frt 57 kr.

A jelentés örvendetes tudomásul szolgál.

73. Az alsó-zempléni ev. ref. egyházmegye 1899. ápril. 18-án Sárospatakon tartott üléséből ajánlólag terjeszti fel az *olasz-liszikai* egyház két adásvételi szerződését, melyek szerint az olasz-liszikai egyház eladta o.-liszikai 1118. sz. tjkvben A+1, 1233. hrsz. a. a „Rány“ dűlőben fekvő és az o.-liszikai

21. sz. tjkvben A+1, 2042 hrsz. a. a „Palandra“-örzésben fekvő két darab parlag szőlőjét, megjegyezvén, hogy az utóbbi ingatlan az iskolai alaphoz tartozván, a 200 frt vételári összeg, mint iskolai alap lesz kezelendő.

A beterjesztett adásvételi ügyletek jóváhagyatnak s az eredeti szerződések jóváhagyási záradékkal láttatnak el, azon utasítással, hogy a második ingatlanért befolyó 200 frt iskolai alap gyanánt kezeltessek.

74. Ugyanazon egyházmegye ugyanazon gyűléséből jelenti, hogy az *a. bereczkii* egyház tulajdonát képező értékes aranyozott ezüst kannát, a melyet „az 1863-ik évben ns Zákány András uram csináltatott“ a paplaktól ismeretlen tettesek ellopták. Az egyházmegye utasította a nevezett egyház presbytériumát, hogy a tettes kinyomozása s ezen értékes egyházi vagyon visszakerítése iránt minden lehető törvényes eszközt használjon fel, eredménytelenség esetén az illető tárgy az egyházi vagyon leltárából törlendő lévén.

Egyházkerületi közgyűlés megütközéssel veszi tudomásul az *a.-zempléni* egyházmegye jelentését s miután a jelentésből nem tűnik ki, vajjon nem terhel-e valakit gondatlanság az egyházi vagyon illetén megcsorbitása miatt: utasítja az egyházmegyét, hogy terjeszse ki a nyomozást arra is, kit terhel gondatlanság, vagy mulasztás az illető tárgy ellopása miatt s erről a kerületi gyűlésre jelentést tegyen.

75. A felső-zempléni egyházmegye folyó évi tavaszi közgyűléséből felterjeszti azon jegyzőkönyvi határozatát, amelyben a *morvai* egyháznak meghagyja, hogy népiskolájában az eddigi magas tandíjat 2 frtra szállítsa le.

Kerületünk e határozathoz hozzá nem járulhat mindaddig, míg a morvai egyház tanítói díjlevelét egész terjedelmében nem látja; azért a felterjesztett határozatot azzal a meghagyással adja vissza a f.-zempléni egyházmegyének, hogy a morvai módosított tanítói díjlevelet egészen állíttassa ki s egyházmegyei jegyzőkönyvi hatá-

rozat mellett, kellő számú példányban terjeszse fel azt kerületünkre.

76. Olvastatott az „*az Erzsébet királyné-alap*“ központi bizottságának 1898. nov. 8-án kelt felhívása ezen alap gyarapítására.

Miután egyházkerületünk ezen felhívásnak már annak idején eleget tett, a felhívás tudomásul vétetik.

77. Olvastatott az eperjesi missiói kör lelkészének és főgondnokának az abauji egyházmegye ajánlatával fölterjesztett folyamodványa, az eperjesi középiskolákban tanuló ev. ref. növendékek rendszeres vallásoktatása s e célra 400 frt konventi segély kieszközlése tárgyában.

Közgyűlésünk e kérvényt a konventre ajánlólag felterjeszti s egyúttal az eperjesi missiói körhöz tartozó Sáros és Szepes vármegye területére eső iskolák ev. ref. növendékeinek összeírásával az abauji egyházmegye esperesét bizza meg.

78. Radácsi György jelenti, hogy a több ízben megsürgött *konfirmációi kátét* a szerző az Irodalmi Körnek beadta s így az — a bírálatok kedvező véleménye esetén — nonsokára kinyomatható lesz.

Örvendetes tudomásul szolgál.

79. *Süthő Károly*, volt vajkóczi lelkész, most lórántházi tanító a végett folyamodik, hogy az 1898. májusi gyűlés jegyzőkönyvének 70. pontja értelmében *érvénytelenített lelkészi oklevelet* kegyeskedjék a kerület újra kiállíttatni, s ilyen módon az ő lelkészi jellegét visszaadni. Kérelme mellett felemlíti, hogy időközben tanítói oklevelet szerzett s bizonyítvánnyal igazolja, hogy mint tanító híven és jeles eredménnyel működik.

Miután az ok, a mely a jelzett bizonyítványok érvénytelenítését szükségessé tette, ma is teljes mértékben fennáll, folyamodó kérelme nem teljesíthető.

80. Ugyancsak *Süthő Károly* lórántházi tanító azért is folyamodik, hogy az általa a kerületi *özvegy-árvatárba befizetett összeg* visszautaltassék.

Folyamodványa áttétetik az egyházkerületi pénzügyi választmányhoz.

81. *Ágoston Sándor*, szilasi lelkész-tanító, volt rendes, most nyugalmazott lelkész arra kéri a kerületi közgyűlést, hogy miután ő a lelkészek minősítési sorozatából kimaradt, s így pályázatra való jelentkezése figyelembe nem vétetik: kegyeskedjék őt a kerület a lelkészek hivatalos sorozatába mielőbb felvenni, s illetőleg neki a lelkészi minőségét hivatalosan igazoltatni.

Amennyiben *Ágoston Sándor* a lelkészi hivataltól való visszavonulása óta folytatott életmódját hivatalosan és kielégítőleg igazolja, püspökünk megbízatik, hogy részére a minősítő bizonyítványt állítsa ki s nevét a kerületi lelkészek hivatalos névsorába igtassa be.

82. *Harsányi István* theol. segédtanár és *Nagy Béla* főiskolai szénior, külföldön folytatandó tanulmányaik céljára, fejenként 400 frt segedelemért kérelmeznek.

A *Hollandi-tár* és a *Vay-Mocsáry*-alapítvány terhére, a két törekvő és tehetséges ifjúnak, egyenként 300—300 frt segedelem szavaztatik meg.

83. A gömöri egyházmegyéből a *zsípi* egyház templom és tanítói lak építésére; alsó-borsodból a *lőrinczfalvi* egyház templom építési célra országos segélygyűjtési engedély ki-
szközlését kérelmezi.

Kérelmök, az illetékes egyházmegyék és közgyűlésünk meleg ajánlata mellett, a főtiszt. konvent elé terjesztetik.

84. *Vallancs Miklós* papjelölt, főiskolánk volt jeles növendéke, jelenben utrechti egyetemi hallgató, papi vizsgái letétele végett kénytelen lévén június hónapban hazautazni: kéri uti költségei fedezésére az e célra rendelt *Vágási-féle* alapítvány 30 frtnyi kamatát részére folyósíttatni.

Folyamodványa a főiskolai igazgató-tanács-hoz tétetik át.

85. Gaál Ferencz s.-lelkész a papi pályáról a tanári pályára óhajtván lépni, miután tényleg a kolozsvári egyetemen e folyó év elején be is iratkozott: egyetemi tanulmányai folytathatására segélyért esedezik.

Kérelme — alap hiányában — nem teljesíthető.

86. Molnár István b.-újlaki tanító beadványában panasolja, hogy az egyházkerülettől részére eddig kijáró 50 frt segedelmet az 1897 évtől nem kapta meg s miután a saját egyházától ideiglenesen felajánlott 4 hold föld használati joga is megvonatott tőle: állami segélypótlékkal 400 frtra számított fizetéséből ez idő szerint 72 frt hiányzik, mely összegnek úgy a multa, mint a jövőre való kiutalására, Zemplénumegye közigazgatási bizottsága útján, — szolgabíróilag újból felszámított és igazolt díjlevelének becsatolása mellett — jóllehet még az 1897-ik év december havában folyamodott a nm. közoktatásügyi minisztériumhoz: kérelmének máig semmi fogamatja nincsen. Kéri az egyházkerület hathatós közbenjárását az elmaradt jogos fizetés kieszközlésére.

Közgyűlésünk a püspöki hivatalt kéri fel, hogy Molnár István érdekében a jogosan igényelt s 1897. évből elmaradt 72 frt fizetés kieszközlésére, a nm. közoktatásügyi minisztériumnál a szükséges lépéseket tegye meg. Az egyházkerületi pénztárnokot pedig utasítja, hogy az 50 frt segélyt, úgy a lejárt két évre, valamint ezutánra is — az államsegély kieszközléséig — fizesse ki.

87. Az alsó-zempléni egyházmegye 1899 ápril. 18—19. napjain Sárospatakon tartott gyűléséből a templomépítő ágcsernői kised és szegény egyház segedelemért esedező kérvényét terjeszti fel.

Áttétetik a pénzügyi választmányhoz.

88. Az alsó-zempléni ev. ref. egyházmegye folyó évi tavaszi közgyűléséből pártolólág terjeszti fel Erdélyi József

lukai lelkésznek az iránti kérelmét, hogy a szűkösi tárba való üzletési kötelezettség alól mentessék fel.

A kérvény áttétetik a pénzügyi választmányhoz.

89. Ifj. Ozsváth József és özv. Ozsváth Józsefné imolai lakosok, utóbbi úgy, mint Ozsváth József kiskorú gyermekeinek gyámja, kéri az egyházkerületi közgyűlést, hogy a néhai Kovács László, volt hanvai lelkész tartozása miatt ellenükben érvényesíteni megkísérlett jótállási kötelezettségek alól mentessenek fel.

A kérvény átadatik a pénzügyi választmányak.

90. Máthé Gyula, karcsai lelkész kérvényt ad be az iránt, hogy a szűkösi tárnál levő 136 frtnyi tartozása engedtesék el.

A kérvény áttétetik a pénzügyi választmányhoz.

91. Az ág. ev. egyház 1898. okt. 19-én tartott egyetemes közgyűléséről szerkesztett jegyzőkönyv 11 példányban, a dunáninnyi ág. ev. egyházkerület múlt évi őszi közgyűléséről 12 db. jegyzőkönyv, a tiszai ág. ev. egyházkerület, a dunántúli ev. ref. egyházkerület őszi gyűléséről 12, illetőleg 15. db. jegyzőkönyv, az erdélyi szász egyháznak 1896—1898. évi működéséről szóló évkönyv érkezett a főt. püspöki hivatalhoz. A *nagy-ídai* egyház iskolájának az állam részére való átadásáról szóló eredeti okiratát küldte be.

Mindezen nyomtatványok, illetőleg iratok az egyházkerületi levéltárba helyeztetnek el.

92. Közhirdetésre a folyó 1899-ik évre felvételnek:

I. Intézetek: 1. Egyházkerületi közigazgatási pénztár 6 kommunió alkalmával. 2. Papi özv. árvatár, 3. Sárospataki főiskola. 4. Sárospataki konviktus 5. Sárospataki theol. tanári nyugdíjintézet. 6. Miskolczi konviktus. 7. Rimaszombati konviktus. 8. Egyházkerületi felsőbb leányiskola. 9. Országos egyházi közalap. 10. Országos prot. árvaház. 11. Egyházmegyei pénztár. 12. Szegény egyházakban szolgáló lelkészek

s tanítók. 13. Váczi siketnémák intézete. 14. Elmebetegek intézete. 15. Moldva-Oláh-misssió.

II. Egyházak: 1. Ágcsernő. 2. E.-Horváti. 3. H.-Kak. 4. Kenézlő. 5. Luka. 6. Beret. 7. Vily. 8. Göncz-Ruszka. 9. Csécs. 10. Fuló-Kércs. 11. Alsó-Hutka. 12. Nyarád (Ungm.). 13. Minaj. 14. Lucska. 15. Pályin. 16. Bajánháza. 17. Zsíp. 18. Majom. 19. Szentkirály. 20. Jéne. 21. Lucska (Tornam.). 22. Szilas. 23. Komjáti. 24. Áj. 25. Szögliget. 26. Damak. 27. Szendrőlád. 28. Hegy-meg. 29. Meszics. 30. Vásárhely. 31. M.-Izsép. 32. Cselej. 33. Zemplén. 34. Mihalyi. 35. Kis-Toronya. 36. N.-Bári. 37. K.-Bári. 38. Hardicsa.

93. A tárgysorozat kimerítettén,

püspökünk hálás köszönettel az isteni segedelemért s elismeréssel a mindvégig kitartó tagok buzgóságáért s annak kijelentése mellett, hogy az őszi közgyűlés Sárospatakon fog megtartatni, a közgyűlést — a jelenvoltaknak az elnökség iránt nyilvánuló tisztelet kifejezései között — berekeszti s a jegyzőkönyv hitelesítésére a kerületi közgyűlésnek Miskolczon lakó tagjait kéri fel.

94. Mindezen jegyzőkönyvi pontok részint a közgyűlésben, részint a *kinevezett* bizottság által 1899 május 18-án hitelesítették.

II.

Bírósági ügyek.

I.

Dr. Halász Sándor fegyelmi ügye.

A tiszáninneri ev. ref. egyházkerület bírósága, mint elsőfokú fegyelmi bíróság által Miskolczon 1899. évi május 3-án tartott ülés jegyzőkönyve.

Jelenvoltak: Nagy Pál esperes és br. Vay Elemér egyházmegyei gondnok elnöklete alatt: Radácsi György, Idrányi Ferencz, Kérészy Barna tanácsbírák, Szabó Endre, Vadászy Pál, Ragályi Géza, Révész Kálmán esperesek. Előadó: Kérészy Barna. Jegyző: Dr. Finkey Ferenc egyházkerületi aljegyző.

A tiszáninneri ev. ref. egyházkerület 1898. évi szept. 18—20. napjain Jánosiban tartott őszi közgyűlésében, 32. sz. jegyzőkönyvi határozatával, Dr. Halász Sándor miskolczi felsőbb leányiskolai tanár ellen a fegyelmi eljárás megindítását hivatalból elrendelte. A fegyelmi eljárás megindításának alapját a miskolczi egyházkerületi felsőbb leányiskola felügyelőbizottságának 1898 szept. 12-én kelt felterjesztése képezte, melyben a felügyelő bizottság azt panaszolja, hogy Dr. Halász Sándor, kinek a bizottság 1896 szept. havában megengedte, hogy az „Országos magyar kölcsönös biztosító szövetkezet“ miskolczi főügynökségét elfogadhassa, ezen engedéllyel visszaélt, amennyiben a Fonciére biztosító-társaság 1897. decz. 23-án arról értesítette a felügyelő bizottságot, hogy Dr. Halász Sándor az említett kölcsönös biztosító szövetkezet érdekében nagymérvű agitációt fejtett ki, az 1897-iki nagy szünet alatt az egész Borsodvármegyét beutazta s úgy a lelkészeket és tanítókat, mint az általa összehívott népgyűléseken a nagy közönséget a szövetkezetek pártolására bírni igyekezett s úgy

ez alkalommal, mint az év folyamán általa kibocsátott nagy számú röpiratokban és kiáltványokban a biztosító társaságok s különösen a Fonciére ellen különféle vádakkal és rágalmakkal állt elő s ez által megkárosította a Fonciére-t, a melylyel pedig az egyházkerület szerződéses viszonyban áll.

A kerületi gyűlésnek a fegyelmi eljárást elrendelő határozata a fegyelmi bíróság elnökségéhez áttétetvén, főt. püspök úr felhívta Dr. Halász Sándort, hogy az ellene emelt panaszokra feleletét 15 nap alatt adja be a püspöki hivatalhoz. Dr. Halász e felhívásnak nem tévén eleget, püspök úr felszólította az egyházkerületi ügyészt véleményének előterjesztésére.

Az egyházkerületi ügyész beadja indítványát 1898. nov. 28-án s ebben indítványának megtétele előtt szükségesnek tartja a vizsgálat elrendelését annak kiderítésére nézve, hogy folytatja-e még Dr. Halász S. a maga vagy neje neve alatt az ügynökösködést s igaz-e, hogy Dr. Halász a biztosító-társulatok ellen sértő gyanúsításokkal élt? Ezen ügyészi indítvány beadása után 1898 decz 1-én nyújtotta be Dr. Halász S. nyilatkozatát a püspöki hivatalhoz.

Az ügyészi indítvány folytán a püspöki hivatal a fegyelmi vizsgálatot elrendelte s annak foganatosításával Debreczeni Bertalan és Zombori Gedő egyházkerületi tanácsbírákat bízta meg.

A kiküldött vizsgáló-biztosok 1899 márcz. 2-án Miskolczon megtartották a vizsgálatot. A vizsgálat megejtése előtt az egyházkerületi ügyész kérte a vizsgálat kiterjesztését arra az újabban felmerült körülményre is, hogy Dr. Halász Sándornak a neje egy Ferenczy György nevű csizmadiával általános tudakozó- és házasságközvetítő-intézetet nyitott meg és tart fenn.

A vizsgálat során kihallgattattak úgy maga Dr. Halász Sándor, mint a Fonciére, illetőleg Dr. Halász által indítványozott tanúk úgy az előbbi, mint az újabb vádpontokra vonatkozólag. A vizsgálati iratok a püspöki hivatalhoz beadattak.

A fegyelmi tárgyalás megnyitása után a tárgyalásra megidézett és megjelent Dr. Halász Sándor bejelenti védője gyanánt Dr. Németh Imre ügyvédet.

Az előadó szóbelileg ismerteti az ügy előzményeit, a vizsgálati iratokat felolvassa s erre Dr. Halász Sándor felhívatik nyilatkozatainak szóbeli előadására. Dr. Halász Sándor

bejelenti, hogy neje úgy az országos kölcsönös szövetkezet főügynökségéről, mint a tudakozó intézeti társtagságról lemondott. E nyilatkozat után egyházkerületi ügyész megteszi vádindítványát, kérvén Dr. Halász Sándort az Egyházi törvények 301. §-a 4. és 10. pontjaiba ütköző fegyelmi vétségekben u. m. az egyházi felsőbbség törvényes rendeleteinek való ellenszegülés és engedetlenség, valamint az egyházas tekintély lealacsonyítása s a tanári állás méltóságának megsértése miatt vétkesnek kimondani és megbüntetni. Dr. Németh Imre védő előterjeszti védelmét s mindenekelőtt kifogásolja az egyházkerületi bíróság hatáskörét, azt állítván, hogy az Egyházi törvények 289. §-ában nem lévén felsorolva, hogy az egyházkerület bírósága ítélt a leányiskolai tanárok fegyelmi ügyében, az egyházkerületi bíróság ezen ügy elintézésére hatáskörrel nem bír. A dolog érdemére nézve pedig egyik vádpontot sem látja legkisebb mértékben sem bizonyítva, felmentő ítéletet kér.

A tárgyalás ezzel befejeztetvén, a bíróság zárt ülésben tanácskozáván, a tiszáninneri ev. ref. egyházkerület bírósága, mint elsőfokú fegyelmi bíróság a Dr. Halász Sándor miskolci egyházkerületi leányiskolai tanár ellen emelt vád ügyében a következő

Ítéletet

hozta:

Dr. Halász Sándor, miskolci egyházkerületi felsőbb leányiskolai tanár, a bírói illetőség ellen tett kifogásának elvetésével, vétkesnek találta az Egyházi törvények 301. §-ának 10-ik pontjába ütköző, az egyházas tekintély lealacsonyítása s a tanári állás méltóságának megsértése vétségében s ezért fegyelmi büntetésül a 303. §. b. pontja alapján *feddésre* ítéltetik s köteleztetik a felmerült eljárás költségeinek, 48 frt 50 kr.-nak különbeni végrehajtás terhe alatt leendő megfizetésére.

Indokok.

A Dr. Halász Sándor ellen emelt vádindítvány két részre oszlik, az egyik a Fonciére megkárosítása az Országos kölcsönös biztosító szövetkezet főügynökségének elfogadása s e minőségben kifejtett tevékenysége s e tekintetben a miskolci

felsőbb leányiskola felügyelő-bizottságának, mint egyházi többségnek való ellenszegülés, a másik a Dr. Halász nejeinek egy tudakozó és házasságközvetítő üzletben való szereplése, mely a Dr. Halász tudtával, sőt az ő elősegítésével történt.

Az a körülmény, hogy a fegyelmi eljárás során Dr. Halász Sándorné előbb a kölcsönös biztosító szövetkezeti főügynökségről, majd — a jelen tárgyaláson történt bejelentés szerint, a mi azonban igazolva semmivel sem lett — a tudakozó és közvetítő intézetben viselt társ-állásáról is lemondott, habár mint enyhítő körülmény a bíróság által a büntetés kiszabásánál figyelembe vétetett, de nem teszi semmissé a már eddig elkövetett és beigazolt fegyelmi vétségeket.

A vizsgálati adatok, a kihallgatott tanúvallomások, a becsatolt röpiratok és kiáltványok, valamint Dr. Halásznak úgy írásban, mint szóval tett beismerésével kétségtelenül igazolva van, hogy Dr. Halász Sándor tudva azt, hogy egyházkerületünk a Fonciére biztosító társasággal szerződéses viszonyban van, ha nem is mindig nyíltan a Fonciére ellen, de a 8 nagyobb biztosító társaság ellen, a melyek egyike azonban épen a Fonciére, kíméletlen támadásokat intézett s a Fonciére-nek úgy erkölcsi, mint anyagi kárt okozott.

Dr. Halász és védőjének arra való hivatkozásuk, hogy maga a felügyelő bizottság megengedte neki a szövetkezeti főügynökség elvállalását, elveszti erejét azzal, hogy a felügyelő bizottság az engedélyt azon feltétellel adta meg, miszerint Halász S. nem fog ezzel a tanári állás méltóságához sem illő utazó ügynök módjára élni s még kevésbé az egyházkerülettel szerződéses viszonyban álló intézet érdekei ellen működni. Igazolja ezt az, hogy mihelyt a felügyelő bizottság a Fonciére miskolczi főügynökségének feljelentése útján értesült, 1898. ápril. 24-én tartott ülésében megtiltotta Halász Sándornak a főügynöki működést s felhívta, hogy úgy ó, mint neje, ki időközben szintén főügynökké neveztetett ki, ezen állásukról mondjanak le. Halász Sándor ezen felszólításból kétségtelenül megtudhatta, hogy az ügynöki működés közvetlen felettes hatósága által többé nincs megengedve neki, sőt nincs megengedve nejeinek sem, ki habár az egyházkerület hatósága alá nem tartozik, de köteles minden oly állás elfogadásától tartózkodni, melyet férjének felettes hatósága a férje állásával megférőnek nem tekint. Maga Dr. Halász S. a felügyelő bizottság kívánságának annyiban eleget tett, hogy a főügynökségről a

maga személyére nézve még 1898 februárban lemondott, azonban neje csak 1899 márcz. 11-én mondott le erről, a mikor már a fegyelmi vizsgálat beterjesztetett. E lemondás azonban hivatalos okmánynyal nincs igazolva.

Az egyházkerületi bíróság tehát, ha a törvényes felsőbb-ség elleni ellenszegülést teljes mértékben igazolva nem látja is, de a vád ezen részéből is meggyőződött arról, hogy Dr. Halász Sándor a tanári tekintély és méltóság ellen vétséget követett el, mert nem átalotta oly foglalkozás s annak oly módon való végzését elvállalni, illetőleg nejének megengedni, mely a tanári méltósággal semmi esetre sem fér össze.

De sokkal sulyosabb beszámítás alá esik a vád második része, mely úgy a tanúvallomásokkal, mint az iratokkal és Dr. Halász beismerésével igazolva lett. Dr. Halász ugyanis épen akkor, midőn ellene — a tanári állás tekintélyének megsértése miatt — az egyházkerület fegyelmi eljárást indított, még ezen eljárás alatt megengedte nejének, hogy egy alacsony állású üzletemberrel, egy csizmadiával társüzletet alapítson, egy oly üzletet, mely a közfelfogás szerint általában rossz hírnévnek örvend s egy tanár nejéhez semmi körülmények közt nem méltó.

Beigazoltatott, hogy a miskolci iparhatósághoz maga Dr. Halász S. sajátkezűleg írta a tudakozó és közvetítő intézet megengedése iránti kérvényt. Igazoltatott, hogy a miskolci „Szabadság“ cz. lap nyílt terében ez az intézet hirdetve volt, megemlítve, hogy „házasságok is közvetítetnek, titoktartás mellett.“ Igazoltatott, hogy ezen intézet irodája a Dr. Halász lakásán rendeztetett be s a jelentkezőket maga Dr. Halász fogadta és könyvelte el.

Dr. Halász Sándor ezen utóbbi tényével teljesen igazolta azt, hogy vagy érzéke nincs azon magasabb erkölcsi tekintetek iránt, melyeknek figyelembe vételét a kerületi főleányiskolában elvállalt tanári állása úgy tőle, mint nejétől megköveteli, vagy anyagi érdekekért ezeket a magasabb erkölcsi tekinteteket hajlandó árúba bocsátani.

Sulyosító körülményt képez Dr. Halász Sándorra az is, hogy a fegyelmi eljárás során az őszinteség teljes hiányát árulta el. A fegyelmi vizsgálat alatt a kiküldött vizsgálóbírók előtt előbb azt vallotta, hogy a Ferenczy és társa üzletéről nincs tudomása, annak ügyeit nem ismeri, s csak mikor a vizsgálóbírók az iparhatóságtól az úgy iratait bekérték, volt

kénytelen beismerni, hogy ez intézet megalapításában neki van legnagyobb része, mert épen ő írta sajátkezűleg annak megengedése végett a folyamodványt.

Mindezeket tekintetbe véve, az egyházkerületi bíróság csak méltányosan ítél, midőn Dr. Halász Sándort feddésre méltónak határozta, miután az Egyházi törvények 301. §-ának 10-ik pontjába ütköző fegyelmi vétség ellene teljesen igazolva lett.

A perköltségekben való marasztalás az Egyházi törvények 384. §-a alapján történt.

A védőnek a bíróság hatásköre ellen tett kifogására csak annyi megjegyezni valót lát a bíróság, hogy az Egyházi törvények 189. §-a a legvilágosabban megemlíti, hogy a gimnáziumi tanárok és az egyházkerületi tisztviselők által elkövetett fegyelmi vétségek felett az egyházkerületi bíróság ítél. Halász Sándor pedig gimn. tanári oklevéllel bír és tisztviselője az egyházkerületnek.

Jelen ítélet a felek előtt kihirdettetvén, az ügyész abban megnyugodott, Dr. Halász Sándor, illetőleg védője ellenben felebbezést jelentett be.

Kelt Miskolczon, 1899. május 3-án.

Br. Vay Elemér,
a bíróság világi elnöke.

Nagy Pál,
gömöri esperes, a bíróság egyházi elnöke.

Dr. Finkey Ferencz,
a bíróság jegyzője.

II.

A putka-helmeczi lelkész fegyelmi ügye.

A tiszáninneri ev. ref. egyházkerület bíróságának Miskolczon 1899 május 3-án tartott üléséről felvett jegyzőkönyv

Jelenvoltak: Kun Bertalan és Meczner József egyházmegeyi gondnok elnöklete alatt: Nagy Pál, Szabó Endre, Vadász Pál, Révész Kálmán, Ragályi Géza esperesek; Dókus Gyula, Komjáthy Béla (gondnok); Kérészy Barna, Radácsi György, Debreczeni Bertalan és Zombori Gedő tenácsbírák. Jegyző: Dr. Finkey Ferencz, egyházkerületi aljegyző.

Az ungi ev. ref. egyházmegye fegyelmi bírósága az Egyházi törvények 391. § a értelmében hivatalból felterjeszti a Kocsis Endre putka-helmecki lelkész ellen az istenitisztelet tartásának elhanyagolása és botrányos magaviselet miatt az 1897. áprilisi egyházlátogatási jegyzőkönyv alapján hivatalból indított fegyelmi ügyben t. 1899. évi ápril. 5-én Ungváron hozott ítéletét, mely szerint Kocsis Endre az ellene emelt vád és következményeinek terhe alól — az Egyházi törvények 386. § ának épségben hagyása mellett — felmentetett, miután az ellene emelt panaszok igazolást egyáltalán nem nyertek.

A tiszáninneri ev. ref. egyházkerület bírósága, mint felelősségi bíróság ezen ügyet felülvizsgálat alá vevén, az ügy szóbeli előadása, s az elsőbírósági ítélet felolvasása után tartott zárt ülésében az ungi ev. ref. egyházmegye bíróságának Ungváron 1899. ápril. 5-én hozott ítéletét helybenhagyja és megerősíti.

Kelt Miskolczon, 1899. évi május 3-án.

Meczner József,
világi elnök.

Kun Bertalan,
püspök, egyházi elnök.

Dr. Finkey Ferencz,
a bíróság jegyzője.

III.

Horváth Vincze karádi lakos felebbezése az ev. ref. konventi bírósághoz a karádi lelkészválasztás ügyében.

A tiszáninneri ev. ref. egyházkerület közigazgatási bíróságának 1899. május 4-én Miskolczon tartott üléséről felvett jegyzőkönyve.

Jelenvoltak: Kun Bertalan püspök, Meczner József egyházmegyei gondnok elnöklete alatt: Nagy Pál, Szabó Endre, Vadászy Pál, Révész Kálmán, Ragályi Géza, Sárkány Imre eseperek; Komjáthy Béla egyházmegyei gondnok, Zombori Gedő, Radácsi György, Kérészy Barna, Nagy Ignác, Debreczeni Bertalan, Dókus Gyula tanácsbírák és Dr. Finkey Ferencz egyházkerületi aljegyző.

Elnök az ülést megnyitván, jelenti, hogy az ev. ref. egyetemes konvent rendes fegyelmi bírósága tudomásul vétel és

esetleges intézkedés végett leküldötte a konventi bíróság 1899 ápril 11-én Budapesten tartott üléséről felvett jegyzőkönyvét s az abban foglalt végzését a Horváth Vincze karádi lakos által saját nevében és állítólag 246 karádi egyháztagnak nevében beadott felebbezésére vonatkozólag a karádi lelkészválasztás ellen. Ezen jegyzőkönyv szerint Horváth Vincze és társai egyrészt az 1897. évi december 12-én megejtett karádi lelkészválasztás megsemmisítését, másrészt a tiszáninneni ev. ref. egyházkerület és az alsó-zempléni ev. ref. egyházmegye bírósága ellen igazságtalan ítélethezért, továbbá Debreczeni Bertalan és Végh János választató bizottsági, Vitányi Bertalan és Tóth Lajos vizsgáló bizottsági tagok és Keresztúri József alsó-zempléni esperes, valamint megnevezni nem tudott azon lelkészek ellen, kik a karádi első lelkészválasztás ellen beadott felebbezéshez pénzt gyűjtöttek, a fegyelmi eljárásnak a konvent általi elrendelését kérték. A konventi bíróság azonban a lelkészválasztás megsemmisítése iránti kérelmet, mint illetékessége alá és hatáskörébe nem tartozó ügyet, hivatalból visszautasította, miután a karádi második lelkészválasztás az illetékes tiszáninneni ev. ref. egyházkerület bírósága által végérvényesen megerősített; — az eljáró bíróságok és a megnevezett egyének ellen a fegyelmi eljárás elrendelése iránti panaszt pedig, mint teljesen alaptalant és az eljárásra alkalmatlant elutasította, miután a panasz csak általánosságban az »igazságtalan« és »törvénytörő« ítélet és eljárás miatt adatott be s a bíróságot és egyeseket meggyőződésük szerint hozott ítéletükért és szabályszerű eljárásukért fegyelmi eljárás alá vonni nem lehet.

Ezen konventi jegyzőkönyv és végzés felolvastatván, a tiszáninneni ev. ref. egyházkerület közigazgatási bírósága által tudomásul vétetett és az irattárba elhelyeztetni határozottatott.

Kelt Miskolczon, 1899 május 4-én.

Meczner József,

egyházmegyei gondnok, a bíróság világi elnöke.

Kun Bertalan,

püspök, a bíróság egyházi elnöke.

Dr. Finkey Ferencz,

a bíróság jegyzője.

IV.

A tussai lelkész felebbezése

a felső-zempléni ev. ref. egyházmegye közigazgatási bíróságának 1899 márczius 21-ikén S.-a. Ujhelyben hozott határozata ellen.

Jelenvoltak: Kun Bertalan püspök, Debreczeni Bertalan tanácsbíró elnöklete alatt: Tóth Dániel, Nagy Pál, Szabó Endre, Ragályi Géza, Révész Kálmán esperesek; Radácsi György, Nagy Ignác, Kérészi Barna, Idrányi Ferencz tanácsbíró. Jegyző: Dr. Finkey Ferencz, egyházkerületi aljegyző.

A tiszánineni ev. ref. egyházkerület közigazgatási bírósága, mint másodfokú bíróság az Ujlaky János tussai h.-lelkész felebbezése folytán az Ujlaki János által Elek Sándor volt tussai lelkész ellen 170 frt visszafizetése iránti peres ügyét tárgyalás alá vévén, az ügy szóbeli előadása, a csatolt iratok felolvasása után tartott zárt ülésében a következő

végzést

hozta:

Ujlaky János tussai h.-lelkész felebbezési kérelmével elutasítatik s az első bíróságnak Sátor-Alja-Ujhelyben 1899 márcz. 21-én hozott elutasító végzése helyben hagyatik.

Indokok:

Az ügy irataiból kitűnik, hogy Ujlaki János 1896-ban megkérte Elek Sándor akkori tussai lelkészt, hogy lépjen nyugalomba s engedje őt ezen egyházba helyettes lelkészül bejuthatni. Elek Sándor e kérelmet teljesítette s Ujlaky János tussai h.-lelkészszé lett. A jövedelem miként leendő megosztása iránt a felek között egyezség megkötése végett a f.-zempléni egyházmegye kiküldötte Sárkány Imre és Nemes Lajos egyházmegyei tanácsbírákat, a kiknek közvetítésével 1896 nov. 17-én Elek Sándor és Ujlaky János egyezséget kötöttek, hogy a lelkészi jövedelem fele, 350 frt, Ujlaki Jánost, fele Elek Sándort fogja illetni. Ezen egyezséget a f.-zempléni egyházmegye közgyűlése megerősítette. Az első évi részlet megfizetése iránt azonban az egyezséget kötött felek között polgári per támadt s Ujlaky

János a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék, mint másodfokú bíróság által köteleztetett, hogy Elek Sándornak 134 frt tőkét s annak esedékes kamatait megfizesse. Még ezen polgári per befejezte előtt Ujlaky János folyamodott a f. zempléni egyházmegyéhez egyrészt az 1896-iki egyezés felbontása, másrészt az 1896. évi lelkési jövedelem megosztásának helyesbítése iránt. Az egyházmegye közigazgatási bírósága azonban S.-a. Ujhelyben 1898 márcz. 18-án tartott ülésében mindkét kérelmet elutasította, miután véleménye szerint egyik sem tartozik hatáskörébe.

Elek Sándor a polgári bíróság által neki jogérvényesen megítélt követelését Ujlaky Jánoson behajtván, Ujlaky János most ismét a f. zempléni egyházmegyéhez folyamodott, kérvén, hogy az Elek Sándor által behajtott 170 frt neki az Elek Sándor nyugdíjából téríttessék vissza. A f. zempléni ev. ref. egyházmegye közigazgatási bírósága f. 1899. évi márcz. 21-én tartott ülésében Ujlaky János ezen kérelmét is elutasította, hivatkozván arra, hogy már múlt évi határozatában kimondotta, hogy ezen ügy nem tartozik hatáskörébe.

Ezen elutasító határozat ellen telebbezett most Ujlaky János az egyházkerületi közigazgatási bírósághoz, azt vitatván, hogy ő az 1896. évre nem tartozott annyit fizetni Elek Sándornak, mint amennyit ez tőle polgári úton behajtott.

Miután azonban a fentebbi tényállásból világos, hogy Ujlaky János egyezségileg kötelezte magát az 1896. évre eső részlet fizetésére is, s miután ezen évi fizetés iránt támadt vita a polgári hatóságok előtt végérvényesen tisztáztatott, az egyházkerületi bíróság nem látta teljesíthetőnek Ujlaky János kérelmét s így a f. zempléni egyházmegyei bíróság elutasító végzését helybenhagynia kellett.

Kelt Miskolczon, 1899 május 4.

Debreczeni Bertalan,

egyházkerületi tanácsbíró,
a bíróság világi elnöke.

Kun Bertalan,

püspök, a bíróság egyházi elnöke.

Dr. Finkey Ferencz,

a bíróság jegyzője.

V.

A Marton-család felebbezése

a gömöri ev. ref. egyházmegye közigazgatási bíróságának 1898 ápril 13-án Hubón tartott ülésében hozott ítélete ellen.

A tiszáninneri ev. ref. egyházkerület közigazgatási bíróságának 1898 május 3-án Miskolczon tartott üléséről felvett jegyzőkönyve.

Jelenvoltak: Kun Bertalan püspök, Meczner József egyházmegyei gondnok elnöklete alatt: Szabó Endre, Vadászy Pál, Keresztúry József, Révész Kálmán, Ragályi Géza, Sárkány Imre esperesek; Komjáthy Béla egyházmegyei gondnok, Zombory Gedő, Radácsi György, Kérészy Barna, Nagy Ignác, Debreczeni Bertalan, Dókus Gyula tanácsbírák. Jegyző: Dr. Finkey Ferencz egyházkerületi aljegyző.

Tárgyalás alá vétetett a Marton Juliánna és társainak, mint a Marton-család tagjai, gömör-szkarosi lakosoknak egyházi adóval jogosíttatlanul történt megterhelésük miatt a gömöri ev. ref. egyházmegye közigazgatási bíróságának Hubón 1898. évi ápril. 13-án kelt másodfokú ítélete ellen beadott felebbezésük. Ezen ügy szóbeli előadása a vonatkozó iratok, az első- és másodfokú határozat s a beadott felebbezések felolvasása után a tiszáninneri ev. ref. egyházkerület közigazgatási bírósága, mint harmadfokú hatóság, a tárgyalás után megtartott zárt ülésben következő

végzést

hozta :

A gömöri egyházmegye közigazgatási bíróságának 1898 ápril 13-án kelt ítélete, melyben a gömör-szkarosi egyház presbitériumának 1897 évi aug. 22-én hozott határozata, mely szerint a szkarosi Marton-család összes tagjaira az egyházi adózási kötelezettség kiterjesztetett, egész terjedelmében jóváhagyatott, az Egyházi törvények 354. §-a alapján feloldatik s utasíttatik a gömöri ev. ref. egyházmegye közigazgatási bírósága, hogy ezen ügyben indítsa nyomozást arra nézve, hogy a m. kir. Curiának 1869. évi 4683. sz. ítélete, mely a Marton-család egyes tagjait a lelkészi és tanítói illetékek fizetése alól »jövőre« felmentette,

kikre (az egész Marton-családra-e, vagy csak egyes tagjaira) s mily mértékben és mily nemű egyházi terhekre vonatkozik? Szerezze be ezen perre vonatkozó iratokat a rimaszombati kir. törvényszék irattárából s ezek alapján tartson újabb szabályszerű tárgyalást, hallgassa ki a feleket s hozzon újabb ítéletet.

Indokok.

Ezen ügyben mindenekelőtt az volt eldöntendő: elfogadható-e a Marton Juliánna és társai által 1899 január 2-án a gömöri espereshez, mint az egyházmegyei bíróság elnökéhez beadott felebbezés, melyet a gömöri esperes 1899 január 18-án, a felebbezésre vezetett hátirat szerint, mint elkésztet hivatalból visszautasított s mely visszautasítás ellen 1899 január 24-én Marton János és társai felebbezést adtak be az esperesi hivatalhoz.

Az egyházkerületi bíróság a felebbezést elfogadta azért, mert a gömöri egyházmegye közigazgatási bíróságának 1899 április 13 án kelt ítélete közlésénél az egyházi törvények szabályai nem tartattak meg. Az egyházmegyei főjegyző ugyanis 1898 *május 20-án* küldte el a székelyi lelkészi hivatalhoz az egyházmegyei bíróság ítéletét kézbesítés végett s a székelyi lelkész csak 1898 *szeptember 25-én* hívatta fel a községi bírót házához a Marton-család tagjait, hogy az ítéletet nekik kihirdesse, illetőleg kézbesítse. E kihirdetésen a Marton-családnak csak négy tagja jelent meg és nincs igazolva vétélvvel sem az, hogy ezen alkalommal az ítélet nekik tényleg kézbesítetett, sem az, hogy az ítélet hirdetésre kik lettek megidézve. A kézbesítés ezen szabálytalansága folytán elfogadható volt felebbezésök azon állítása, hogy ők az egyházmegyei ítéletről csak 1898. év december végén szereztek tudomást s így felebbezésük sem tekintendő elkésztetnek. Miután pedig az egyházi törvények 354. § a értelmében az egyházkerületi bíróság hivatalból tartozik vizsgálni, vajjon a felebbezés törvényes időben adatott-e be s jelen esetben az egyházmegyei ítélet közlésénél ily szabálytalanságot állapított meg: — a felebbezést elfogadta s annak folytán az ügyet érdemleges felülvizsgálat alá vette.

Az ügy érdemére nézve megállapított, hogy itt nem pusztán az egyházi adó kivetése, illetőleg a kivetés megváltoztatása forog szóban, a mélyre nézve az Egyházi törvények 251. §-a

szerint az egyházmegyei bíróság végérvényesen határoz; hanem az egyházi adóval való megterhelhetés jogáról, illetőleg arról van szó, hogy a polgári bíróság által örök időre történő felmentés az egyházi terhek alól, mennyiben és minő egyházi terhekre nézve tekintendő érvényesnek? Ez pedig oly elvi jelentőségű kérdés, melyben a presbitérium és az egyházmegye végérvényesen nem dönthetnek.

Miután azonban ez a kérdés az ügy jelen állásában, a becsatolt iratokból világosan és alaposan el nem dönthető, mert a Marton-család felebbező tagjai azt állítják, hogy a szkárosi tagosítás alkalmával a Marton-család oly egyezséget kötött a szkárosi ev. ref. egyházzal, hogy a Marton-család $2\frac{1}{8}$ hold szántóföldet adott át az egyháznak s ennek fejében az egyházi adó alól örök időre megváltották magokat s a kir. Curiának becsatolt 4683/1869. sz. ítélete ezen állításukat igazolni is látszik; s minthogy továbbá azt állítják, hogy 1866 óta a Marton-család tényleg nem is fizetett semmi egyházi adót, s minthogy végre az egyházmegyei bíróság jegyzőkönyvéből sem tűnik ki, hogy az érdekelt felek a tárgyalásra megidézettek-e: — mindezek alapján az egyházkerületi bíróság beigazolván látja azt, hogy az egyházmegyei bíróság oly eljárási szabályokat mellőzött, melyek miatt ez ügyben alapos ítéletet hozni nem lehetett, azért az egyházi törvények 354. §-a értelmében a gömői egyházmegye közigazgatási bíróságának hivatkozott ítéletét feloldani s a bíróságot újabb, szabályszerű tárgyalás megtartására utasítani kellett. Ezen újabb tárgyaláson tisztába lesz hozandó az 1869-iki polgári per adatai alapján, hogy tényleg felmentettek-e s mely tagjai a Marton-családnak az egyházi terhek alól; minő ellen-szolgáltatás fejében történt e felmentés s mily természetű egyházi terhekre vonatkozhatik az s melyekre nem.

Kelt Miskolczon, 1899 május 4-én.

Meczner József,

egyházmegyei gondnok, a bíróság világi elnöke.

Kun Bertalan,

püspök, a bíróság egyházi elnöke.

Dr. Finkey Ferencz,

a bíróság jegyzője.

Jegyzették: *Radácsi György* egyházkerületi papi főjegyző: az 1, 2, 3, 4, 8, 13, 15, 19, 25 (1—9), 36, 37, 38, 39, 45, 78, 79, 80, 81, 93, 94. pontokat.

Czinke István egyházkerületi papi aljegyző: a 16, 21, 22, 23, 24 s), 32, 33, 34, 35, 49, 53, 56, 61, 62, 66, 77, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 92.

Vattay László egyházkerületi papi aljegyző: a 6, 12, 42, 43, 44, 46, 47, 48, 52, 63, 64, 65, 67, 69, 70, 75. pontokat.

Dr. Finkey József egyházkerületi világi aljegyző: a 7, 9, 10, 11, 14, 17, 18, 20, 26. pontokat.

Dr. Finkey Ferencz egyházkerületi világi aljegyző az 5, 24 a—r), 27, 28, 29, 30, 31, 40, 41, 50, 51, 54, 55, 57, 58, 59, 60, 68, 71, 72, 73, 74, 76, 88, 89, 90, 91. pontokat s az összes bírósági ügyeket (I—V.)

Tárgymutató.

I. Közgyűlési ügyek.

1. A gyűlés megnyitása.
2. A megjelent és elmaradt gyűlés-tagok igazolása.
3. Püspöki jelentés az 1898—99. egyházi évről.
4. Az erdélyi igazgató tanács átirata a püspök-választásról.
5. Szavazás eredménye egyházkerületi tanácsbíróra. Szentimrey Gyula és Dr. Ballagi Géza új szavazás alá bocsáttatnak.
6. A lelkész-, esperes- és püspök-, egyházi, egyházmegyei és egyházkerületi gondnokok felavatása, illetőleg beigtatása.
7. Az egyházkerületi lelkészi özvegy- árvagyámtár újabb szabálytervezete.
8. Az egyházkerületi felsőbb leányiskola tornacsarnokának építése.
9. Pénzügyi választmány javaslata a kerületi jegyzőkönyvek és névtárak olcsóbbá tétele felől.
10. Igazgató tanács véleménye a főiskolai épületekre az egyházmegyék által fizetni szokott összegek arányosításáról.
11. Ugyancsak a főiskolai épületek fentartására fizetni szokott összegek tökéjének befizetését egyházkerület nem óhajtja.
12. A gömöri egyházmegye bíróságának jelentése az imolai egyház előljárósága elleni fegyelmi eljárás ügyében.
13. A sárospataki theol. akadémiai tanári kar jelentése a Réz László vallástani könyvéről.
14. A főiskolai tápintézetnek megszavazott 1535 frt évi segélyt a tűzkár-biztosítási pénztár fedezi.
15. A lelkészi könyvtárak felállítására vonatkozó szabályrendelet és annak indokolása.
16. A tanítói korpótlékok ügyében a további intézkedés szükségtelen.
17. A főiskolai szénior és theol. segédtanár s.-lelkészi hovatartozása s hivatali éveik beszámítása.
18. A vajdácskai egyház és a Fonciére Pesti biztosító ügye.
19. Makláró Károly tiszta-nánai segéd-lelkész második lelkészi vizsgája alapján minősíttetik.

20. A „a jelentő-ívek“ kiigazítására kiküldött bizottság jelentése.
21. A minaji missiói lelkész vallástanítási ügye.
22. A sárospataki állami tanító-képezdei vallásoktatás ügyében a főiskolai igazgató-tanács javaslata beváratik.
23. Az ismétlő iskolák tanterve a jövő gyűlésre beadandó.
24. Miniszteri leiratok :
- a) A vallás- és közoktatási miniszter : az állami főfelügyelettel a sárospataki, miskolci és rimaszombati főgimnáziumokban megbízottokról;
 - b) A „Vakokat gyámolító egyesület“ támogatásáról;
 - c) Zachar Gusztáv rimaszombati gimnáziumi tanár nyugdíjazásáról;
 - d) Böhm János rimaszombati helyettes tanárnak rendes tanárrá történt kinevezéséről;
 - e) Európa nemzetközi földtani térképének a sárospataki főiskola részére való megküldéséről;
 - f) A tüdővész elleni védekezést tárgyaló füzetek megküldéséről;
 - g) Erzsébet királyné halálának megünnepléséről;
 - h) A cserépfalusi egyháznak küldött királyi adományról;
 - i) Az át- és kitérések alkalmával megtartandó jelentkezési időről;
 - k) A rimaszombati főgimnázium állam-segélyéről;
 - l) Az egyházkerületeknek járó 7861 frt 54 kr. segélyről;
 - m) A tanulók házi feladatainak korlátozásáról;
 - n) Persenszky János n.-toronyai lelkész segélykérvényéről;
 - o) A „Bibliotheca Zrinyiana“ című mű egy példányának a sárospataki jogakadémia részére való megküldetéséről.
 - p) A földművelésügyi miniszter a szülő újrallattetéséhez készített „Utmutatás“ című mű megküldéséről.
 - r) Ugyanaz a miniszter az Erzsébet királyné emlék-fákról.
 - s) A vallás- és közoktatásügyi miniszter az államilag segélyezett iskolák tanítóinak személyében, az iskola viszonyaiban és a fenntartó vagyoni helyzetében beálló változásokról.
25. Konventi határozatok :
1. A sárospataki theol. tanári kar egyetemes nyugdíjintézetit tervezet készítésére, vagy saját külön nyugdíjintézete igényeinek összeállítására utasítatik.
 2. Az adóterhek tökesegély útján való könnyítésének előkészítése végett püspök elnöklete alatt kiküldetnek az esperesek.
 3. A lelkészeinknek és egyházainknak kiutalt segélyekről.
 4. A lelkészi özvegy- árvagyámházi hátrálékok behajtásáról stb.
 5. A tökesegélyért való folyamodások idejéről s a tökesegélyezés módosatairól (egyházkerületi javaslat.)

6. A tanári eskütételről és a tanári fizetések rendezéséről.

7. A sárospataki, miskolci, rimaszombati gimn. vallás tanári tanszékekről jelentés küldendő, a miskolci főgimn. vallás tanár fizetése kiegészítendő.

8. Az elemi iskolai vallásoktatásról való gondoskodás, ennek ellenőrzése az állami- nép- és középiskolákban s javadalmazása és az ének- és vallásoktatási adatok beszerzése.

9. Az egyházi adóbehajtásról szóló javaslat tárgyalásának sürgettsége s a katonai hatóságoknak tett lelkészi szolgálatok díjazása.

26. A sárospataki főiskolai igazgató-tanács jelentése az 1898. évi számadásokról s a pénztárnok felmentése.
27. Ugyanazon igazgató-tanács jelenti *Vitányi Bertalan* szerencsi ügyvéd 100 frtos alapítványát s a kerület köszönettel fogadja.
28. Ugyanaz a tanács jelenti Bornemisza Józsefné két 200 frtos alapítványát s a kerület köszönettel fogadja.
29. Ugyanaz a tanács jelenti Nemes Ferencz jogtanár elhunytát; érdemei jegyzőkönyvbe vétetnek.
30. Ugyanazon tanács módosításaival a sárospataki főiskola akad. tanári karának *Általános tanulmányi és fegyelmi rendszabályok a sárospataki főiskola akadémiájában* című dolgozata elfogadtatik.
31. Ugyanazon tanács felterjesztésére a sárospataki majorháznak az állam részére való eladása jóváhagyatik;
32. A Kiss Elek tornatanár fizetése 100 frttal emeltetik.
33. Ugyanazon tanács javaslata a Dr. Mitrovics Gyula külföldi tanulmányútra való segélyezésére nézve mellőztetik.
34. A Dezső-féle népiskolai Magyar Olvasókönyv III. füzetének kettészakítása jövére halasztatik.
35. Október 31-ének országos iskolai ünneppé tétele helybenhagyatván, e tárgyban a konvent megkerestetik.
36. A főiskolai igazgató-tanács a sárospataki főiskolában szükségessé vált építkezéseket készítse elő és tegyen lépéseket építkezési államsegélyért.
37. Egy gimn. tanári székre az igazgató-tanács hirdessen pályázatot legjobb belátása szerint.
38. Az elméleti jogi államvizsgálat tervezete ellen a kerület felír a miniszterhez és kéri a főgondnok érélyes közbenjárását.
39. A főiskola Bálványos-tanyáján szükségesnek jelentett építkezések ügyében az igazgató-tanács készítsen véleményes javaslatot.
40. Az egyházkerületi számvevőszék évi jelentése, indítványai s a kerületi pénztárnok felmentése 1898-ra.
41. A Baldácsy-alapítvány állásáról.
42. Intézkedés az egyházkerületi segélyeknek a lelkészek kimutatási íveiből való törlése végett.

43. Egyházmegyei tisztviselők választása bejelentetik.
44. Lelkészi és tanítói változások.
45. Debreczeni Gábor érdemeinek örökítése s hivatali helyeinek betöltése.
46. Megerősítésre felterjesztett lelkészi és tanítói díjlevelek.
47. Utasítás a díjlevelek kiállítása, felterjesztése és megerősítése körüli eljárásra nézve.
48. Jelentés a rimaszombati egy. prot. főgimnáziumról.
49. Az abaúji egyházmegye indítványa az Amerikában alkalmazott lelkészekre nézve.
50. Ugyanazon egyházmegye javaslata a *szikszói* egyház birtok-cseréjére elfogadtatik.
51. Ugyanazon egyházmegyéből a *csáji* leányegyház adásvevési szerződése pótlás végett visszaadatik.
52. Ugyanazon egyházmegye felterjesztése a Láng Károly szikszói lelkész ügyében.
53. Az alsó-borsodi egyházmegye jelentése az *egri* missiói egyházzól a missiói bizottsághoz tétetik.
54. Ugyanazon egyházmegye ajánlatára a *heő-bábai* egyház adásvételi szerződése jóváhagyatik.
55. Ugyanazon egyházmegye jelentése a Debreczeni Dániel és neje által a *miskolczi* egyház részére hagyományozott ház kezelése és jövedelmének felhasználása felől helybenhagyatik.
56. A felső-borsodi egyházmegye indítványa a „Sárospataki Lapok” pártolására nézve az összes egyházmegyék figyelmébe ajánltatik.
57. Ugyanazon egyházmegye ajánlatára a *damaki* egyház birtok-cseréje jóváhagyatik. Valamint
58. A *nagy-barczai* egyház adásvevési szerződése is.
59. A szilvási (Felső-Borsod) és ásványi (Ung) egyházak kérelme az egyházkerületi pénzügyi választmányhoz utasítottatik s a kölcsönkérő egyházak utasíthatnak, hogy kérvényeiket ezentúl egyenesen a kerületi pénzügyi választmányhoz küldjék.
60. A martonyi (Felső-Borsod) lelkész kérvénye a kerületi pénzügyi választmányhoz tétetik.
61. A gömöri egyházmegye indítványa a vallástani kézi könyvek átdolgozása felől stb áttétetik az egyházkerületi tanügyi bizottsághoz.
62. Ugyanazon egyházmegye kérelmére a *sajó-keszti* egyház az eddig élvezett 40 frt segélyt újabban is megkapja.
63. Ugyanazon egyházmegye felterjesztése az elaggott vagy munkaképtelenné lett lelkészek káplántartási terhének könnyítése felől az őszi gyűlésre tétetik át.
64. Ugyanazon egyházmegye felterjesztése a 800 frton felüli lelkészi állá-

- soknak az országos gyámintézet iránt való kötelezettségek rendezésére nézve — szintén az őszi gyűlésre halasztatik.
65. Ugyanazon egyházmegye felterjesztése a *rozsnói* vallástanárság és tanítószolgálat szervezése ügyében az egyházmegyének visszaadatik.
66. A tornai egyházmegye javaslata Kovács E. volt szini lelkész nevének segélyezésére nézve az egyházkerületi pénzügyi választmányhoz tétetik.
67. Ugyanazon egyházmegye felterjesztése a jablonczai s.-lelkészi állás szervezésére nézve az egyházmegyéhez visszatétetik s a jablonczai egyház lelkészi ellátása meghatározatik.
68. Ugyanazon egyházmegye jelentése Mészáros Lajos volt égerszögi és Nagy Sándor jósvafői lelkészek elhunytáról.
69. Az ungi egyházmegye indítványa az országos gyámintézeti jutalék kezelésére nézve nem fogadtatik el.
78. Ugyanazon egyházmegyéből a csapi iskola államosítási ügye.
71. Ugyanazon egyházmegye ajánlatára a *nyarádi* egyház birtokeladása feltételeesen jóváhagyatik.
72. Ugyanazon egyházmegye jelentése a P. Horváth Simon és Mária-féle alapítványi pénztár állásáról örvendetes tudomásul vétetik.
73. Az a.-zempléni egyházmegye ajánlatára az *o.-liskai* egyház adásvételi szerződésai (két db.) jóváhagyatnak.
74. Ugyanazon egyházmegye jelentése az *a.-berezskii* egyház értékes aranyozott ezüst kannájának elveszéséről s a kerület utasítása e tárgyban az egyházmegyéhez.
75. A f.-zempléni egyházmegye határozata a *morvai* tandíj leszállítása felől az egyházmegyéhez visszatétetik.
76. Az „Erzsébet királyné-alap“-bizottság felhívása.
77. Az eperjesi missió-kör lelkészének folyamodványa az eperjesi középiskolákban tanuló ref. növendékek rendszeres vallásoktatása s ennek díjazása felől a konvente terjesztetik s az abaúji egyházmegye megbízatik a sáros- és szepesmegyei ref. növendékek összeírásával.
78. Jelentés a konfirmációi káté készenlétéről.
79. Süthő Károly volt vajkóczyi lelkész érvénytelenített lelkészi oklevelének újból való kiállítása nem engedtetik meg.
80. Süthő Károly folyamodványa a kerületi lelkészi árvagyámtárba befizetett összegének kiutalása végett a pénzügyi választmányhoz tétetik.
81. Ágoston Sándor szilasi lelkész-tanító a lelkészek minősítési sorozatába felvétetik.
82. Harsányi István főiskolai theol. s.-tanár és Nagy Béla főiskolai szénior külföldi segélyt kapnak.
83. A *zsepi* (Gömör) és a *lőrincfalvai* (Borsod) egyházak országos segélygyűjtés engedélyezése végett ajánlólag terjesztetnek a konvent elé.

84. Vallancs Miklós külföldön járó ifjú folyamodványa a Vágási-alapítvány kamatáért a főiskolai igazgató-tanáchoz tétetik.
85. Gál Ferencz segélykérvénye mellőztetik.
86. Molnár István b.-ujlaki tanító érdekében a püspöki hivatal felír a vallás- és közoktatási miniszterhez s a kerülettől 50 frt segélyt kap.
87. Az ágcsernői egyház segélykérvénye a kerületi pénzügyi választmányhoz tétetik.
88. Erdélyi József lukai lelkész kérvénye ugyanoda.
89. Ifj. Ozsváth József és özv. Ozsváth Józsefné kérvénye a jótállás alól való feloldozás végett a kerületi pénzügyi választmányhoz tétetik. Ugyanoda
90. Máthé Gyula karcsai lelkész kérvénye 136 frtnyi tartozásának elengedéseért.
91. A testvér egyházkerületektől érkezett nyomtatványok elhelyezése.
92. Közhirdetésre ajánlott intézetek, egyházak.
93. A gyűlés berekesztése s az őszi gyűlés helyének kitűzése.
94. A jegyzőkönyvi pontok hitelesítése.

II. Birósági ügyek.

- I. Dr. Halász Sándor fegyelmi ügye.
- II. A putka-helmecezi lelkész fegyelmi ügye.
- III. Horváth Vincze felebbezése a karádi lelkészválasztás ellen a konventi bírósághoz.
- IV. A tussai h.-lelkész fegyelmi ügye.
- V. A Marton-család egyházi adózási ügye.

Betűrendes mutató.

- Abaúji egyházmegye 25 (8), 52, 77.
 Ág-csernői egyház 87.
 Ágoston Sándor 81.
 Ásványi egyház 59.
 Ballagi Géza 5.
 Bizony Ákos 7.
 Bornemisza István 5.
 Bornemisza Józsefné 28.
 Csabai Pál 45.
 Csáji (felső) egyház 51.
 Csapi egyház 70.
 Cserépfalui egyház 24 h).
 Damaki egyház 57
 Dókus Ernő 42.
 Egri egyház 53.
 Egyházak általában 3, 5, 6, 15, 16, 25 (3, 5, 8), 47, 92.
 Egyházkerületi felsőbb leányiskolai előljáróság 8.
 " " pénzügyi választmány 9, 14, 40, 42,
 60, 66, 87, 88, 89.
 Egyházkerületi tanügyi bizottság 23, 61.
 Egyházmegyék általában 3, 5, 6, 43, 44, 46, 47, 56,
 63, 64, 93.
 Erdélyi József 88.
 Esperesek általában 25 (2, 8, 9).
 Ev. ref. konvent 25 (5), 35, 49, 77, 83.
 Fejes István 7, 15.
 Gál Ferencz 85.
 Gömöri egyházmegye 12, 65, Bir. V.
 Halász Sándor Bir. I.
 Harsányi István 82.
 Heő-bábai egyház 54.
 Höresik Lajos 20.

- Horváth Vinceze Bir. III.
 Kiss Elek 32.
 Kocsis Endre Bir. II.
 Kovács János 20.
 Láng Károly 52.
 Lelkészek általában 7, 15, 24 *i, p, r*, 25 (3, 4, 8, 9), 47,
 59, 63, 64.
 Lőrinczfalvi egyház 83.
 Makláró Károly 19.
 Marton-esalád Bir. V.
 Máthé Gyula 90.
 Meszesi egyház 60.
 Miklós Ödön 8.
 Minaji missiói lelkész 21.
 Miskolezi ev. ref. főgimnázium 24, 25 (6, 7). 35.
 Mitrovics Gyula dr. 33.
 Molnár Bertalan 5.
 Molnár István 86.
 Morvai egyház 75.
 Nagy-Barczai egyház 58.
 Nagy Béla szénior 82.
 Novák Lajos 17.
 Nyarádi egyház 71.
 O.-liszkai egyház 73.
 Ozsváth József ifj. és özv. Ozsváth Józsefné 89.
 Pataky Pál 20.
 Pataky Sándor 40, 86.
 Persenszky János 24 *n*.
 Püspöki hivatal 3, 5, 6, 7, 24 *l*, 25 (2), 42, 51, 63,
 64, 86, 91, 93.
 Rimaszombati főgimnázium 24 *d k*, 25 (6, 7), 35, 48.
 Sajó-keszti egyház 62.
 Sárospataki főiskolai akadémiai tanári kar 30, 35, 38.
 " " gazd. választmány 14, 32, 37, 39.
 " " gimn. igazgató 24, 25 (6, 7), 35.
 " " igazgató-tanács 10, 11, 22, 31,
 34, 36, 37, 39, 84.
 Sárospataki főiskolai nyomdász 9.
 " " szénior 17.
 " " tanári kar 5.
 " " theol. s.-tanár 17.
 " " theol. tanári kar 13, 25 (1 *b*).

Sárospataki főiskolai Irodalmi Kör 78.

Soltész Ferencz 26.

Süthő Károly 79, 80.

Szentimrey Gyula 5.

Szikszoói egyház 50.

Szilvási egyház 59.

Tanítók általában 24 *i, r.*

Tornai egyházmegye 66, 67.

Tóth Lajos 20.

Ujlaky János Bir. IV.

Ungi egyházmegye 69, 70, 71, 72. Bir. II.

Zempléni (felső) egyházmegye 74, 75, Bir. IV.

Zsípi egyház 83.

Vajdácskai egyház 18.

Vallancs Miklós 84.

Vargha József 45.

Vay Béla báró főgondnok 38.

Vesselényi-Forster-nyomda 9.

Vitányi Bertalan 27.